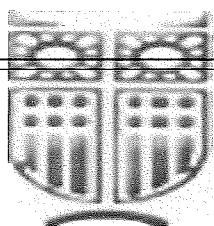


ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Τμήμα Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης

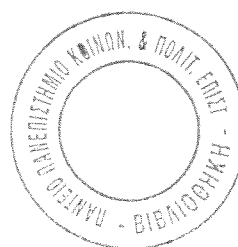
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ



**Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Γ'
ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ**

ης Μεταπτυχιακής Φοιτήτριας : **ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**

Επιβλέπων Καθηγητής : **Κόνσολας Νικόλαος**
Ημερομηνία : **19 Ιουνίου 2007**



ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ :

- ❖ Νικόλαος Κόνσολας , Επιβλέπων Καθηγητής
 - ❖ Παπαδάκη Όλγα, Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου
 - ❖ Παπαδασκαλόπουλος , Αντιπρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου
-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Εισαγωγή
- Κεφάλαιο 1.1 : Τι είναι το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης σελ. 1
- Κεφάλαιο 1.2 : Πως συμμετέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην χρηματοδότηση του Γ' ΚΠΣ σελ.1
- Κεφάλαιο 1.3 : Γ' ΚΠΣ και Δράσεις του Πολίτη σελ 2

Α' ΜΕΡΟΣ

- Κεφάλαιο 1 : Φορείς του Γ' ΚΠΣ σελ. 3
- Κεφάλαιο 2 : Οι άξονες προτεραιότητας του Γ' ΚΠΣ σελ.3
- Κεφάλαιο 3 : Λειτουργία του Γ' ΚΠΣ σελ. 6
- Κεφάλαιο 3.1. : Σύσταση σελ. 6
- Κεφάλαιο 3.2 Αξιολόγηση σελ. 7
- Κεφάλαιο 4 : Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων σελ. 8
- Κεφάλαιο 4.1. : Η Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων σελ. 8
- Κεφάλαιο 4.2. : Αρμοδιότητες σελ. 8
- Κεφάλαιο 4.2.1. : Δομή σελ. 10
- Κεφάλαιο 4.2.2. : Σκοπός σελ. 11

Β' ΜΕΡΟΣ(Εκπόνηση και Κατάρτιση)

- Κεφάλαιο 1 : Οι Φάσεις της Διαδικασίας Προγραμματισμού σελ. 12
- Διάγραμμα 1 : Στάδια Προγραμματισμού σε Κοινοτικό Επίπεδο σελ. 14
- Διάγραμμα 2 : Σύστημα Διοίκησης ΠΕΠ σελ. 15

Γ' ΜΕΡΟΣ : ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

- • Κεφάλαιο 1 : ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης σελ. 16
- Κεφάλαιο 1.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 16
- Κεφάλαιο 1.2. : Νομοί Καβάλας , Ξάνθης , Δράμας, Ροδόπης , Έβρου σελ. 17
- • Κεφάλαιο 2 : ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας σελ 20

- Κεφάλαιο 2.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 20
- • Κεφάλαιο 2.2. : Προγράμματα Δυτικής Μακεδονίας σελ. 21
- Κεφάλαιο 2.3. : Νομοί Γρεβενών , Κοζάνης σελ. 21
- • Κεφάλαιο 3 : ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας σελ. 23
- Κεφάλαιο 3.1. : Στρατηγικοί Στόχοι , Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 23
- Κεφάλαιο 3.2. : Νομοί Ημαθίας , Θεσσαλονίκης , Σερρών, Πέλλας , Πιερίας , Κιλκίς . σελ. 24
- Κεφάλαιο 4 : ΠΕΠ Θεσσαλίας σελ. 27
- Κεφάλαιο 4.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 27
- Κεφάλαιο 4.2. : Νομοί Μαγνησίας , Τρικάλων , Λάρισας σελ. 29

- Κεφάλαιο 5 : ΠΕΠ Ηπείρου σελ. 31
- Κεφάλαιο 5.1. : Φυσιογνωμία και Περιφερειακό ΑΕΠ σελ. 31
- Κεφάλαιο 5.2 : Στρατηγικοί Στόχοι , Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 32
- Κεφάλαιο 5.3. : Οι Νομοί Ιωαννίνων, Πρέβεζας, Άρτας , Θεσπρωτίας σελ. 33
- Κεφάλαιο 6 : ΠΕΠ Ιόνιων Νήσων σελ. 35
- Κεφάλαιο 6.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 35
- Κεφάλαιο 6.2. : Οι Νομοί Κεφαλληνίας , Ιθάκης , Κέρκυρας και Λευκάδος σελ. 36
- Κεφάλαιο 7 : ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας σελ. 38
- Κεφάλαιο 7.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 38
- Κεφάλαιο 7.2. : Οι Νομοί Εύβοιας , Βοιωτίας , Ευρυτανίας , Φθιώτιδας και Φωκίδας σελ. 40
- Κεφάλαιο 8 : ΠΕΠ Πελοποννήσου σελ. 42
- Κεφάλαιο 8.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 42
- Κεφάλαιο 8.2. : Οι Νομοί Αργολίδας , Αρκαδίας , Λακωνίας , Μυσηνίας , Κορινθίας , Αιτωλοακαρνανίας , Αχαΐας σελ. 43
- Κεφάλαιο 9. : ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας σελ. 46
- Κεφάλαιο 9.1. : Στρατηγικοί Στόχοι , Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 46
- Κεφάλαιο 10 : ΠΕΠ Αττικής σελ. 48
- Κεφάλαιο 10.1. : Στρατηγικοί Στόχοι , Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 48
- Κεφάλαιο 10.2. : Νομός Αττικής σελ. 49
- • Κεφάλαιο 11 : ΠΕΠ Β. Αιγαίου σελ 50
- Κεφάλαιο 11.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 50
- Κεφάλαιο 11.2. : Οι Νομοί Λέσβου και Σάμου σελ. 51
- • Κεφάλαιο 12 : ΠΕΠ Ν.Αιγαίου σελ. 52
- Κεφάλαιο 12.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος . σελ. 52

- Κεφάλαιο 12.2. : Τα Προγράμματα της Περιφέρειας Ν.Αιγαίου σελ. 53
- Κεφάλαιο 13 : ΠΕΠ Κρήτης σελ. 54
- Κεφάλαιο 13.1. : Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και Υλοποίηση του Προγράμματος σελ. 54
- Κεφάλαιο 13.2. : Οι Νομοί Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου σελ. 56

Δ' ΜΕΡΟΣ : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Κεφάλαιο 1: Έννοια και Είδη Αξιολόγησης σελ. 58
- Διάγραμμα 3 σελ. 59
- Κεφάλαιο 2 : Αξιολόγηση – Περιφέρειες σελ. 59
- Κεφάλαιο 2.1. : Η Περίπτωση του ΠΕΠ Δυτ. Μακεδονίας σελ. 59
- Κεφάλαιο 2.1.1. : Αξιολόγηση της Δομής του ΠΕΠ σελ. 59
- Κεφάλαιο 2.2.2. : Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας του ΠΕΠ σελ. 59
- Κεφάλαιο 2.2. : Η Περίπτωση του ΠΕΠ Θεσσαλίας σελ. 60
- Κεφάλαιο 2.2.1. : Αξιολόγηση της Δομής του ΠΕΠ σελ. 60
- Κεφάλαιο 2.2.2. : Αξιολόγηση της Πορείας Υλοποίησης του ΠΕΠ σελ. 60
- Κεφάλαιο 2.3.3. : Αξιολόγηση των Επιπτώσεων του ΠΕΠ Θεσσαλίας σελ. 61
- Κεφάλαιο 2.2. : Η Περίπτωση του ΠΕΠ Ιόνιων Νήσων σελ. 61
- Κεφάλαιο 2.3.1. : Αξιολόγηση της Δομής του Προγράμματος σελ. 61
- Κεφάλαιο 2.3.2. : Αξιολόγηση της Πορείας Υλοποίησης του Προγράμματος σελ. 62
- Κεφάλαιο 2.4. : Η Περίπτωση του ΠΕΠ Πελοποννήσου σελ. 62
- Κεφάλαιο 2.4.1. : Αξιολόγηση Παραγωγικότητας σελ. 63
- Κεφάλαιο 2.4.2. : Αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας σελ. 63
- Κεφάλαιο 2.4.3. : Επιπτώσεις σελ. 63
- Κεφάλαιο 2.4.4. : Ολοκλήρωση σελ. 64
- Κεφάλαιο 2.5. : Η Περίπτωση του ΠΕΠ Β. Αιγαίου σελ. 64
- Κεφάλαιο 2.5.1. : Αξιολόγηση της Πορείας του ΠΕΠ σελ. 64
- Κεφάλαιο 2.5.2. : Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας του ΠΕΠ σελ. 65
- Κεφάλαιο 2.6. : Η Περίπτωση του ΠΕΠ Ν. Αιγαίου σελ. 65
- Κεφάλαιο 2.6.1. : Η Αξιολόγηση της Πορείας Υλοποίησης του Προγράμματος σελ. 65
- Κεφάλαιο 2.7. : Η Περίπτωση της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας σελ. 67
- Κεφάλαιο 2.7.1. : Η Ταυτότητα της Παρέμβασης σελ. 67
- Κεφάλαιο 2.7.2. : Αξιολόγηση της Στρατηγικής του ΠΕΠ σελ. 68
- Κεφάλαιο 3 : Συμπεράσματα σελ. 83

Ευχαριστίες

Κατά την διάρκεια εκπόνησης της εργασίας είχα την τύχη να βρω συμπαράσταση και ουσιαστική βοήθεια από πάρα πολλούς ανθρώπους τους οποίους αισθάνομαι επιτακτικά την ανάγκη να ευχαριστήσω.

Τον καθηγητή μου Ν.Κόνσολα , επιβλέποντα της εργασίας μου , για την αμέριστη συμπαράσταση, υπομονή, κατανόηση και βοήθεια του σε όλα τα στάδια αυτής της εργασίας .

Τον κ.Αντιπρύτανη Παπαδασκαλόπουλο, μέλος της εξεταστικής επιτροπής , για τις πολύτιμες επιστημονικές συμβουλές του για την πληρέστερη παρουσίαση της εργασίας .

Την καθηγήτρια Όλγα Παπαδάκη , μέλος της εξεταστικής επιτροπής , για τις πολύτιμες επιστημονικές συμβουλές και σημειώσεις για την πληρέστερη παρουσίαση της εργασίας .

Τον καθηγητή Γ. Πολίτη του Πανεπιστημίου Πειραιώς , για τις πολύτιμες συμβουλές , την βιβλιογραφία και την παραχώρηση οικονομικών στοιχείων .

Την Κ. Ελένη Παπαγεωργίου, Υπεύθυνη Τμήματος Αξιολόγησης Μέτρων Πολιτικής για την παραχώρηση πολύτιμων πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων , για την πληρέστερη παρουσίαση της εργασίας .

Την κ. Γιάντσου , υπεύθυνη του συντονισμού των προγραμμάτων , για τις πολύτιμες πληροφορίες και την παραχώρηση οικονομικών στοιχείων.

Την κ. Καφατζάκη Τίνα υπεύθυνη της Επιτροπής Ανθρώπινων Πόρων για τα προγράμματα , για τις πολύτιμες πληροφορίες και την παραχώρηση αρχείων από τις συνεδριάσεις .

Τον Κ. Φωκά Δρ. Δικηγόρο , για την βοήθεια και τις συμβουλές του στην τελική επεξεργασία του κειμένου αλλά και καθ' όλη την διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος

Την καθηγήτρια Σπ. Μαραγκού , για τις πολύτιμες επιστημονικές συμβουλές της για την πληρέστερη παρουσίαση της εργασίας.

Τους γονείς μου και κυρίως τον πατέρα μου , που αποτέλεσαν το εναρκτήριο έναυσμα για την πορεία μου στην 3το βάθμια εκπαίδευση.

Την αδερφή μου Ε. Γρηγοριάδου για την ψυχολογική της υποστήριξη καθ' όλη την διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος .

Την καλή μου φίλη Ν. Βασιλάκου για τις συμβουλές της κατά την διάρκεια τον σπουδών μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Πάντειου Πανεπιστημίου και για την βοήθεια της στην τελική επεξεργασία της εργασίας .

Τον πατέρα μου Γ. Γρηγοριάδη στον οποίο είναι αφιερωμένη και η εργασία , για το ήθος , την αγάπη, την υπομονή και την ανθρωπιά που μου έχει διδάξει, καθώς και για την συνεχή στήριξη που μου παρέχει στη ζωή μου.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους μου στην εταιρεία HMC που δουλεύω που με βοήθησαν με την υπομονή, την κατανόηση και την αγάπη τους να ολοκληρώσω την εργασία μου και να ολοκληρώσω παράλληλα τον κύκλο μαθημάτων του μεταπτυχιακού προγράμματος .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Τι είναι το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000-2006)

Το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) 2000-2006 αποτελεί τη συμφωνία μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της χώρας, οι οποίες θα συγχρηματοδοτηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης-ΕΤΠΑ, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο-ΕΚΤ, Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων-ΕΤΠΕ, Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας-ΧΜΠΑ.

Το Γ' ΚΠΣ, το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα που σχεδιάστηκε από την Ελλάδα και υλοποιείται με την συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει στόχο την ενίσχυση των πολιτικών για την πραγματική σύγκλιση, την περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή.

1.2 Πώς συμμετέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην χρηματοδότηση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης;

Οι συνολικοί πόροι του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) και του Ταμείου Συνοχής (που χρηματοδοτεί τα μεγάλα έργα Περιβάλλοντος και Μεταφορών) είναι 51,14 δισεκατομμύρια ευρώ και περιλαμβάνουν εθνικούς και κοινοτικούς πόρους ύψους 39,56 δισεκατομμυρίων ευρώ (δημόσια δαπάνη), καθώς και 11,58 δισεκατομμύρια ευρώ ιδιωτική συμμετοχή. Παράλληλα, σημαντικοί πόροι ύψους 1,28 δισεκατομμύρια ευρώ θα αντληθούν μέσω των τεσσάρων Κοινοτικών Πρωτοβουλιών.

Η συνολική κοινοτική συμμετοχή τόσο για το ΚΠΣ όσο και για το Ταμείο Συνοχής και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες ανέρχεται σε 26 δισεκατομμύρια ευρώ.

Τι είναι τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και τι οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες;

Το Γ' ΚΠΣ χωρίζεται σε δυο μεγάλες κατηγορίες προγραμμάτων:

- Ταμειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ένα για κάθε συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας, π.χ. Ε.Π. Υγεία-Πρόνοια)
- Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ένα για κάθε μια από τις 13 διοικητικές περιφέρειες της χώρας, π.χ. ΠΕΠ Κρήτης)

Οι τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων για τα χρονικά διαστήματα 2000-2006 είναι:

- INTERREG III: διασυνοριακή, διεθνική, διαπεριφερειακή συνεργασία που αποβλέπει στην τόνωση της ανάπτυξης και σε ισόρροπη και αρμονική διευθέτηση του ευρωπαϊκού εδάφους.
- LEADER +: ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων και συνεργασίας ομάδων τοπικής δράσης
- EQUAL: διεθνική συνεργασία για την προώθηση νέων πρακτικών καταπολέμησης των πάσης φύσεως διακρίσεων και ανισοτήτων στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας

- URBAN II: οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των πόλεων και των συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση, ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη αστική ανάπτυξη

Τα συνολικά 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ και οι 4 Κοινοτικές Πρωτοβουλίες απευθύνονται τόσο στο δημόσιο τομέα, π.χ. για έργα που αφορούν την ανάπτυξη υποδομών και τη βελτίωση υπηρεσιών προς τον πολίτη, όσο και σε ιδιώτες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) για προγράμματα που αφορούν επιχειρήσεις, αγρότες, νέους, άνεργους κλπ.

Τηλ. 210 3332000, 210 3332588

1.3 Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης αφορά όλους τους πολίτες και όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής. Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ απευθύνονται τόσο στον δημόσιο τομέα π.χ. για έργα που αφορούν την ανάπτυξη υποδομών και τη βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη όσο και σε ιδιώτες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) για προγράμματα που αφορούν επιχειρήσεις, αγρότες, νέους, άνεργους κ.λ.π.

Οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που είναι αρμόδιοι/ες για την υλοποίηση ενός έργου ή προγράμματος ονομάζονται Τελικοί Δικαιούχοι. Στην περίπτωση καθεστώτων ενίσχυσης οι τελικοί δικαιούχοι είναι οι φορείς που χορηγούν τις ενισχύσεις. Ως Τελικοί Αποδέκτες ορίζονται οι επιχειρήσεις ή τα Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα στα οποία εκχωρούνται οι ενισχύσεις.

Άμεσα ή Έμμεσα Ωφελούμενοι ενός έργου ή δράσης που εκτελείται από τους τελικούς δικαιούχους είναι συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες, τις ανάγκες των οποίων σκοπεύει να αντιμετωπίσει το κάθε πρόγραμμα.

Α΄ ΜΕΡΟΣ: Γ΄ ΚΠΣ

Κεφάλαιο 1 : Φορείς Γ΄ ΚΠΣ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 (Γ΄ ΚΠΣ) αποτελεί προϊόν της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις περιφέρειες που υπάγονται στο Στόχο 1 για το χρονικό διάστημα από 1^η Ιανουαρίου 2000 έως 31 Δεκεμβρίου 2006 οι οποίες αποσκοπούν στην ανάπτυξη και την διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών.

Το Γ΄ ΚΠΣ καταρτίστηκε με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ) που υποβλήθηκε από την Ελλάδα στην Επιτροπή στις 29 Σεπτεμβρίου 1999. Η εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης στην Ελλάδα πραγματοποιείται μέσω των **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εκτός από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα Διαρθρωτικά Ταμεία συγχρηματοδοτούν την εφαρμογή τεσσάρων (4) **Κοινοτικών Πρωτοβουλιών**, τα επιλέξιμα μέτρα των οποίων ορίζονται στους στρατηγικούς προσανατολισμούς της Επιτροπής.

Κεφάλαιο 2: Οι άξονες προτεραιότητας του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης είναι οι εξής και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες

1. Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων
2. Μεταφορές
3. Ανταγωνιστικότητα
4. Ανάπτυξη της υπαίθρου & Αλιεία
5. Ποιότητα Ζωής
6. Κοινωνία της Πληροφορίας
7. Περιφερειακή Ανάπτυξη

Οι κοινοτικές Πρωτοβουλίες την περίοδο του 2000-2006 η Ελλάδα ενισχύεται με σημαντικούς πόρους από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής. Οι πόροι αυτοί αναμένεται να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για υψηλότερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, να οδηγήσουν σε πραγματική σύγκλιση με τις υπόλοιπες οικονομίες των κρατών μελών και να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των βασικών ελλείψεων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, κυρίως στους τομείς των υποδομών, της ανάπτυξης, των ανθρώπινων πόρων και της παραγωγικότητας. Η στήριξη που παρέχει στην Ελλάδα η Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποιείται μέσω α) του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης β) των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και γ) του Ταμείου Συνοχής.

Οι συνολικοί χρηματοδοτικοί πόροι του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) και του Ταμείου Συνοχής ανέρχεται σε 51,14 δις ευρώ. Η συνολική δημόσια

δαπάνη ανέρχεται σε 39,56 δις ευρώ και η εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή ανέρχεται σε 11,58 δις ευρώ.

(σε δισεκατομμύρια ευρώ)

	ΚΠΣ 2000-2006	Ταμείο Συνοχής (*)	ΣΥΝΟΛΟ
Κοινοτική Συμμετοχή	22,71	3,32	26,03
Εθνική Συμμετοχή	11,56	1,97	13,53
Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	34,27	5,29	39,56
Ενδεικτική Ιδιωτική Συμμετοχή	10,48	1,10	11,58
ΣΥΝΟΛΟ	44,75	6,36	51,14

(*) τα στοιχεία που αναφέρονται στο ταμείο συνοχής αφορούν τιμές 2004 και είναι πιθανόν να αναθεωρηθούν

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

Παράλληλα σημαντικοί πόροι αντλούνται μέσω των 4 Κοινοτικών Πρωτοβουλιών, η συνολική δημόσια δαπάνη των οποίων ανέρχεται 1,28 δις ευρώ (εκ των οποίων η κοινοτική συμμετοχή είναι 918 εκατ. Ευρώ) για την περίοδο 2000-2006.

Για την επίτευξη των στόχων του, το Γ΄ ΚΠΣ υλοποιεί 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα εκ των οποίων:

- τα 11 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές
- τα 13 είναι Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μια από τις 13 περιφέρειες της χώρας και στα οποία έχει κατανεμηθεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006
- και 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνική βοήθεια που στόχο έχει να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγχρηματοδοτούν, εκτός από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες. Οι τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων για το χρονικό διάστημα 2000-2006 είναι: EQUAL (ισότητα στην αγορά εργασίας), LEADER+ (αγροτική ανάπτυξη), URBAN II (αστική ανάπτυξη) και INTERREG III (διασυνοριακή, διακρατική, διαπεριφερειακή συνεργασία).

Το Ταμείο Συνοχής παρέχει συγχρηματοδότηση σε έργα ή ομάδες έργων ή στάδια έργων τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων τόσο στον Τομέα «Περιβάλλοντος» όσο και στον Τομέα «Μεταφορές». Ειδικότερα, για τον Τομέα

«Περιβάλλον» η χρηματοδοτική στήριξη παρέχεται σε τομείς παρεμβάσεις όπως ύδρευση με πόσιμο νερό, αποχέτευση και καθαρισμός λυμάτων, διαχείριση στερεών αποβλήτων, πιθανές παρεμβάσεις για αντιπλημμυρική προστασία, προστασία δασικών συστημάτων, περιβαλλοντική αναβάθμιση και φυσική κληρονομιά. Όσον αφορά τον Τομέα «Μεταφορές», το Τ.Σ. παρέχει χρηματοδοτική στήριξη σε έργα υποδομής κοινού ενδιαφέροντος για την Ανάπτυξη του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (π.χ. οδικοί άξονες, σιδηροδρομικά έργα, λιμενικά έργα κλπ).

Η επιτυχία των προγραμμάτων της περιόδου 2000-2006 είναι ουσιαστική, προκειμένου να παγιωθούν στην Ελλάδα τα μέσα μιας αειφόρου ανάπτυξης για όλους.

Η ορθή χρηματοδοτική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων και η μεγιστοποίηση των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων από την υλοποίηση των διαρθρωτικών παρεμβάσεων στη χώρα, αποτελεί θέμα πρώτης προτεραιότητας. Με άξονα την προτεραιότητα αυτή, οι ελληνικές αρχές εφαρμόζουν συστηματικά αυστηρές διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου.

Οι διαδικασίες αυτές εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο κανονισμών και θεσμών με στόχο την εύρυθμη λειτουργία του συνολικού συστήματος διοίκησης των Προγραμμάτων και παραγωγής των έργων.

Τα Προγράμματα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αφορούν όλο τον ελληνικό πληθυσμό. Οι δικαιούχοι και οι ωφελούμενοι είναι οι άνεργοι, οι νέοι, οι γυναίκες, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, τα άτομα κοινωνικά ευπαθών ομάδων, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και οι επιχειρήσεις τους, οι δημόσιες υπηρεσίες και οι οργανισμοί οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κλπ, σε όλους τους τομείς της παραγωγικής και της κοινωνικής δραστηριότητας (Αγροτική ανάπτυξη, Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, Τουρισμός, Τεχνολογική Έρευνα και Καινοτομία, Κοινωνία της Πληροφορίας, Ενέργεια, Περιβάλλον, Κοινωνικές υποδομές και δημόσια Υγεία, Μεταφορές, Τηλεπικοινωνίες, αστική ανάπτυξη, ανάπτυξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών).

Για την ευκολότερη και ταχύτερη ενημέρωση του πολίτη στα προγράμματα του ΚΠΣ που ενδέχεται να τον ενδιαφέρουν, λειτουργεί σύστημα on-line πληροφόρησης μέσω της ιστοσελίδας www.info3kps.gr Στην ιστοσελίδα αυτή έχουν συγκεντρωθεί όλα τα ανοιχτά προγράμματα και οι δράσεις του ΚΠΣ στα οποία μπορεί να συμμετάσχει άμεσα ένας ιδιώτης ή μια επιχείρηση. Πληροφορίες για τις δυνατότητες συμμετοχής των πολιτών σε παρεμβάσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων δίδονται επίσης και από τις Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων καθώς και από το Γραφείο Ενημέρωσης του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι το ΚΠΣ 2000-2006 αποτελεί το σημαντικότερο μέσο για την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής της Λισσαβόνας κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο και συνάδει σε μεγάλο βαθμό στην συντριπτική πλειοψηφία των στόχων της, με το 63,5% του διαθέσιμου προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Ελλάδα να χρηματοδοτεί δράσεις που συμβάλλουν άμεσα στην στρατηγική αυτή.

**ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1986-2006
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΙΚΕΣ ΕΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ**

	Μ.Ο.Π* (1986-1989) σε χιλ ECU** σε τιμές 1986	Α΄ Κ.Π.Σ. (1989-1993) σε χιλ ECU** σε τιμές 1989	Β΄ Κ.Π.Σ. (1994-1999) σε χιλ ECU** σε τιμές 1994	Γ΄ Κ.Π.Σ. (2000-2006) σε χιλ ευρώ σε τιμές 2000
Συνολικός Προϋπολογισμός	2.101.933	14.342.054.	29.721.300	44.363.540
Εθνική Δημόσια Συμμετοχή	695.740	5.082.196	7.069.900	11.126.075
Κοινοτική Συμμετοχή	2.576.000	7.193.241	13.980.000	22.707.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.193	1.346.617	8.671.400	10.730.465

*Τα ΜΟΠ μετά το 1989 ενσωματώθηκαν στο Α΄ ΚΠΣ

** 1 ECU=1 Ευρώ (ισοτιμία της 1/1/1999)

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

Κεφάλαιο 3: Λειτουργία Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης

Όσον αφορά για την ομαλή διεξαγωγή και λειτουργία του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης έχει συσταθεί η ειδική υπηρεσία συντονισμού και παρακολούθησης δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου.

3.1 Σύσταση

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ) είναι υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Η ΕΥΣΕΚΤ ασκεί το ρόλο του εθνικού συντονιστή για τις συγχρηματοδοτούμενες δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στην Ελλάδα, ρόλος τον οποίο έχει-μεταξύ άλλων-το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Συστάθηκε το Μάρτιο του 2001 με την αριθμό 107900/16.3.2001 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας-Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (ΦΕΚ 599/Β/21.05.2001) σε εκτέλεση του άρθρου 7 του Ν.2860/2000 (ΦΕΚ 251/Α/14.11.2000) «Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις».

Η ΕΥΣΕΚΤ στελεχώθηκε σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 7 του Ν.2860/2000. Τα στελέχη της επελέγησαν από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, ώστε να καλύπτουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που καθορίζει η με αριθμό 108673/12.04.01 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας-Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. (ΦΕΚ 599/Β/21.05.2001).

Η ΕΥΣΕΚΤ λειτουργεί έκτοτε, σύμφωνα με τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες που της έχουν χορηγηθεί. Στο πλαίσιο του συντονιστικού της ρόλου ως προς τις παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στην Ελλάδα η ΕΥΣΕΚΤ:

- Οργανώνει τις συνόδους της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων Πόρων της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000-2006 και παρουσιάζει σε αυτές τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα.
- Υλοποιεί ενέργειες οι οποίες είτε υποστηρίζουν είτε προβάλλουν τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ στην Ελλάδα, υπό την ιδιότητα του τελικού δικαιούχου στα Μέτρα 3.2 και 4.2 του ΕΠ Τεχνική Βοήθεια 2000-2006 (πρόκειται για μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, εκδηλώσεις, εργαλεία ή πληροφοριακά συστήματα και δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας).

Σήμερα η ΕΥΣΕΚΤ είναι εγκατεστημένη στο κτίριο του Υπουργείου επί της οδού Αγησιλάου 23-25 στην Ομόνοια, στον 4^ο, 5^ο και 6^ο όροφο και η λειτουργία της διέπεται από την με αριθμό 190619/13.11.2003 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας-Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (ΦΕΚ 1700/Β/19.11.2003), η οποία τροποποίησε τη συστατική όμοια ΚΥΑ.

3.2 Αξιολόγηση

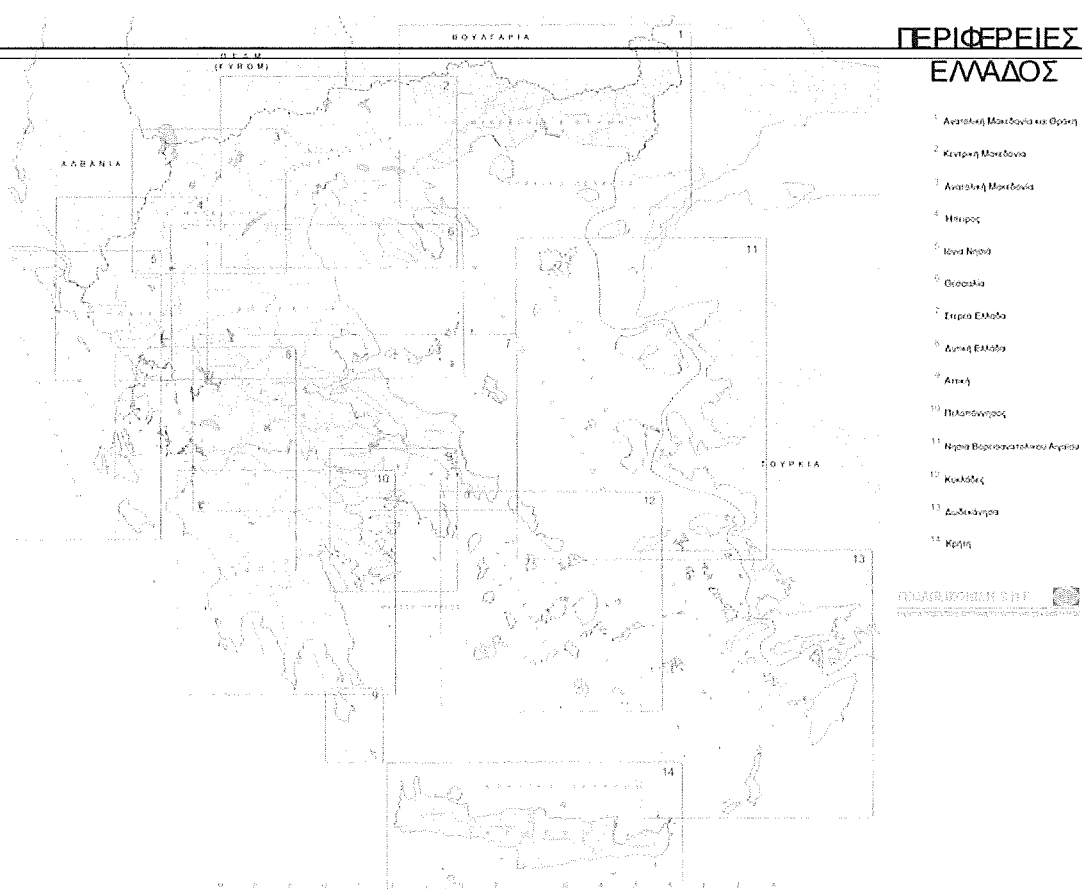
Η αξιολόγηση των δράσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων όπως προβλέπεται από τα άρθρα 40,41,42,43 και 44 του Κανονισμού 1260/1999, αποτελεί μία από τις κύριες προτεραιότητες σε ότι αφορά την εφαρμογή των Κοινοτικών Πολιτικών, εξαιτίας της αυξημένης ανάγκης ποιοτικής παρακολούθησής τους, τόσο από πλευράς του κράτους μέλους όσο και από πλευράς Ε.Ε.

Η αξιολόγηση προσφέρει μια ανεξάρτητη κρίση σχετικά με τη συνάφεια, την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και την προστιθέμενη αξία των αξιολογούμενων δραστηριοτήτων. Είναι ένα εργαλείο που σκοπεύει στην υποστήριξη της λήψης αποφάσεων σχετικά με προτεραιότητες και την κατανομή των πόρων με στόχο τη βελτίωση της πολιτικής και της διαχείρισης των αξιολογούμενων δραστηριοτήτων.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης της αξιολόγησης έχει συνταχθεί ένας σημαντικός αριθμός βασικών μεθοδολογικών εγγράφων. Έτσι η αξιολόγηση των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων διενεργείται στη βάση κανονισμών, μεθοδολογικών κατευθύνσεων που εκδίδουν θεσμικά όργανα της Κοινότητας καθώς επίσης και υποστηρικτικών μεθοδολογικών μελετών.

Οργανωτικά και στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων και φορέων της Ε.Ε. λειτουργούν Ειδικές Μονάδες Αξιολόγησης τόσο στην ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής όσο και στην ΓΔ Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων η οποία είναι και υπεύθυνη για τον συντονισμό και την αξιολόγηση των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ προγραμμάτων. Αντίστοιχα στην Ελλάδα και στο πλαίσιο της Κεντρικής Διαχειριστής αρχής του Γ' ΚΠΣ λειτουργεί στην Ειδική Υπηρεσία Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Περιφερειακής Πολιτικής και Προγραμμάτων μια κεντρική Μονάδα Αξιολόγησης για το σύνολο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθώς επίσης και μια Μονάδα (Α') στην ΕΥΔ του κάθε ΕΠ αντίστοιχα, η οποία είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση των δράσεων του αντίστοιχου ΕΠ. Ειδικά για την παρακολούθηση των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα, έχει συσταθεί μια Μονάδα Αξιολόγησης (Β') της ΕΥΣΕΚΤ.

Στο πλαίσιο της εργασίας της αξιολόγησης σε Κοινοτικό και Εθνικό επίπεδο, διενεργούνται αξιολογήσεις τόσο σε επίπεδο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Κοινοτικών Πρωτοβουλιών όσο και σε θεματικές αξιολογήσεις οι οποίες εστιάζουν στην αξιολόγηση συγκεκριμένων θεματικών ή οριζόντιων προτεραιοτήτων στα πλαίσια της εφαρμογής των προγραμμάτων (πχ Άρθρο 6, Περιβάλλον, Γυναικεία Επιχειρηματικότητα κλπ).



Κεφάλαιο 4: ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων συστάθηκε με σκοπό τη δημιουργία ενός δυναμικού κέντρου για τη διαχείριση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και ιδιαιτέρως από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Υπάγεται στο **Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας** υπό τον Υπουργό κ. Σάββα Τσιτουρίδη και προΐσταται από τον Γενικό Γραμματέα κ. Κωνσταντίνο Τσουτσοπλίδη.

4.1 Η Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων:

- Παρακολουθεί τις διεθνείς και κοινοτικές εξελίξεις σε σχέση με την απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση και εισηγείται τη λήψη αναγκαίων μέτρων και διαδικασιών των ελληνικών προγραμμάτων πολιτικής.
- Συμβάλλει στο σχεδιασμό συναφών νομοθετικών κειμένων και πολιτικής.
- Διασφαλίζει τους στόχους του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών που αφορούν στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη.
- Παρακολουθεί τη χρηστή διαχείριση και τη μέγιστη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων.
- Ελέγχει την τήρηση των δεσμεύσεων απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναφορικά με τους στόχους της πλήρους απασχόλησης, της βελτίωσης της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία, της ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης και της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων στον τομέα της απασχόλησης.
- Συμμετέχει στο σχεδιασμό των προτάσεων της κυβέρνησης για τη Δ' προγραμματική περίοδο.

4.2 Αρμοδιότητες

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ, στο πλαίσιο του ρόλου της και των σκοπών της, ασκεί τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Μεριμνά για την εναρμόνιση των παρεμβάσεων ΕΚΤ στην Ελλάδα με τους τομείς πολιτικής του ΕΚΤ, την ευρωπαϊκή στρατηγική καθώς και με τα εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση (ΕΣΔΑ) και την κοινωνική ενσωμάτωση (ΕΣΔΕΝ).
- Παρακολουθεί την υλοποίηση των δράσεων ΕΚΤ, σχετικά με την πορεία εφαρμογής των πολιτικών απασχόλησης, ίσων ευκαιριών και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Ενημερώνει τεκμηριωμένα και έγκαιρα τις εθνικές και κοινοτικές αρχές.
- Παρακολουθεί την πορεία σχεδιασμού και υλοποίησης των δράσεων ΕΚΤ, προκειμένου να επιτυγχάνεται ο συντονισμός των παρεμβάσεων σε σχέση με τους τομείς πολιτικής και τις οριζόντιες προτεραιότητες του ΕΚΤ, η αποφυγή παραλείψεων και επικαλύψεων και η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων του ΕΚΤ.

- Συμβάλλει στη διαχείριση και την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΚΤ, με σκοπό την ομοιογενή αντιμετώπιση των παρεμβάσεων ΕΚΤ, με:
 1. Την επεξεργασία και εκπόνηση του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των ενεργειών του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στην Ελλάδα.
 2. Εισηγήσεις για την τροποποίηση και βελτίωση των πολιτικών και της εφαρμογής τους.
 3. Γνωμοδοτήσεις για όλες τις προς ένταξη-που συγχρηματοδοτεί το ΕΚΤ- στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ και την κοινοτική πρωτοβουλία Equal.
 4. Προτάσεις για τη βελτίωση των δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης και για την ανάπτυξη μεθόδων ποιοτικής βελτίωσής τους.
 5. Εκπόνηση οριζόντιων εργαλείων ΕΚΤ, έκδοση οδηγιών, τυποποίηση διαδικασιών, ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων, έκδοση αναφορών από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ).
- Συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας ομοιογενούς βάσης παρακολούθησης (δείκτες εκροών) και ενιαίας μεθοδολογίας αξιολόγησης (δείκτες αποτελέσματος κι επιπτώσεων) των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα.
- Μεριμνά για την εκπόνηση θεματικών αξιολογήσεων σε σχέση με τις οριζόντιες προτεραιότητες του ΕΚΤ και του ΚΠΣ και αναπτύσσει την αντίστοιχη μεθοδολογία παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Οργανώνει και υλοποιεί τις ενέργειες του ΕΠ Τεχνική Βοήθεια ΚΠΣ 2000-2006 (Μέτρο 3.2 Σύμβουλοι-Εμπειρογνώμονες ΕΚΤ), που υποστηρίζουν με κάθε τρόπο την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ και αφορούν μελέτες, εμπειρογνομosύνες, εκδηλώσεις, εργαλεία ή πληροφοριακά συστήματα.
- Μεριμνά για την προβολή, πληροφόρηση και δημοσιότητα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα του (ΕΠ Τεχνική Βοήθεια ΚΠΣ 2000-2006 (Μέτρο 4.2 Πληροφόρηση-Δημοσιότητα ΕΚΤ). Παρακολουθεί τις δράσεις πληροφόρησης που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και εκτελούνται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ και την κοινοτική πρωτοβουλία Equal.
- Μεριμνά για την οργάνωση και λειτουργία γραφείου πληροφόρησης των ενδιαφερόμενων για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ στην Ελλάδα καθώς επίσης και για την ανάπτυξη και τεχνική υποστήριξη της ιστοσελίδας της υπηρεσίας. Τηρεί βιβλιοθήκη με τα απαραίτητα στοιχεία, μελέτες, εμπειρογνομosύνες, εργαλεία και άλλα.
- Μεριμνά για την προετοιμασία και την οργάνωση των συνόδων της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων Πόρων της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000-2006 και παρουσιάζει σε αυτές τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα.
- Τηρεί Ενιαίο Μητρώο Αξιολογητών (ΕΜΑ) του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του.
- Ολοκληρώνει τις διαδικασίες για το επιχειρησιακό και το λογιστικό κλείσιμο των ενεργειών ΕΚΤ στο Α' και Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1990-1999).
- Μεριμνά για την έκδοση των Υπουργικών Αποφάσεων των σχετικών με την πιστοποίηση των δομών, των εκπαιδευτικών πακέτων, με το Ενιαίο Μητρώο Αξιολογητών καθώς και άλλων εργαλείων ΕΚΤ.

- Συγκεντρώνει και επεξεργάζεται υλικό για τις παρεμβάσεις ΕΚΤ στην Ελλάδα και τις άλλες χώρες της Ε.Ε. Διαθέτει το υλικό στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης του ΚΠΣ, των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και σε αρμόδιους εθνικούς φορείς.
- Συνεργάζεται με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τη Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ, την Αρχή Πληρωμής, τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΕΠ το ΕΚΕΠΣ και εθνικούς φορείς για όλα τα ζητήματα που αφορούν τις δράσεις ΕΚΤ.

4.2.1 Δομή

Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ) ακολουθεί ως προς τη δομή, τη διάρθρωση και τη στελέχωση της τους βασικούς κανόνες, που έχουν τεθεί για όλες τις ειδικές υπηρεσίες του ΚΠΣ 2000-2006. Οι κανόνες αυτοί εξειδικεύονται για την ΕΥΣΕΚΤ με Κοινή Υπουργική Απόφαση, με την οποία συστάθηκε (αρ.107900/16.3.2001), όπως αυτή ισχύει σήμερα.

Παράλληλα, η ΕΥΣΕΚΤ, ως εκ του ρόλου της ως φορέας συντονισμού του ΕΚΤ έχει εξειδικεύσει περαιτέρω τη διάρθρωση και τη λειτουργία της, ώστε να ανταποκρίνεται άμεσα στις απαιτήσεις που τίθενται από τις οριζόντιες προτεραιότητες του ΕΚΤ και του ΚΠΣ 2000-2006.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ):

Ι. Έχει την τυπική ιεραρχική δομή των Ειδικών Υπηρεσιών, επικεφαλής της οποίας ο Προϊστάμενος ΕΥΣΕΚΤ και διαρθρώνεται κάθετα σε τέσσερις (4) Μονάδες, η καθεμία από τις οποίες διοικείται από τον Προϊστάμενο Μονάδας και έχει σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες ως εξής:

Μονάδα Α΄: Συντονισμός και Παρακολούθηση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Μονάδα Β΄: Αξιολόγηση

Μονάδα Γ΄: Συντονισμός και Παρακολούθηση των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων-Κλείσιμο των ΚΠΣ

Μονάδα Δ΄: Οργάνωση και Πληροφορική

ΙΙ. Διαρθρώνεται παράλληλα με μια άτυπη οριζόντια δομή, σε οκτώ (8) ad hoc Ομάδες Εργασίας (Ο.Ε.). Οι Ομάδες Εργασίας αντιστοιχούν στις οριζόντιες προτεραιότητες του ΕΚΤ και του ΚΠΣ, διοικούνται-καθεμία από αυτές- από Προϊστάμενο Μονάδας και έχουν ως αρμοδιότητα το συντονισμό και την παρακολούθηση της εξέλιξης της προτεραιότητας, που εξετάζει. Οι Ομάδες Εργασίας έχουν ως εξής:

Ο.Ε. : Απασχόληση και Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔΑ)

Ο.Ε. : Κοινωνική Ενσωμάτωση και Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔΕΝ)

Ο.Ε. : Δια βίου μάθηση

Ο.Ε. : Ισότητα των φύλων

Ο.Ε. : Τοπική Ανάπτυξη

Ο.Ε. : Κοινωνική διάσταση της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Ο.Ε. : Πολιτισμός και ανθρωπίνι πόροι

4.2.2 Σκοπός

Στο πλαίσιο του ρόλου, που ασκεί η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, ως υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σκοπός της είναι:

- Ο συντονισμός των παρεμβάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), που συγχρηματοδοτούνται και υλοποιούνται στην Ελλάδα, στα πλαίσια του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006
 - Η παρακολούθηση της εξέλιξης της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων του ΕΚΤ που υλοποιούνται στην Ελλάδα και περιλαμβάνονται:
-
1. Στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 και ειδικότερα σε πέντε (5) από τα δώδεκα (12) Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και στα δεκατρία (13) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
 2. Στην Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal
 3. Στις δράσεις του άρθρου 6 του Κανονισμού 1784 της 12^{ης} Ιουλίου 1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), καθώς και στις δράσεις που χρηματοδοτούνται από τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Το Επιχειρησιακό και το λογιστικό κλείσιμο των δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) κατά τα δύο προηγούμενα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (1990-1999).

Β΄ ΜΕΡΟΣ: Εκπόνηση και Κατάρτιση

Κεφάλαιο 1: Οι Φάσεις Της Διαδικασίας Προγραμματισμού

Σύμφωνα με τους κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διαδικασία μακροπρόθεσμου προγραμματισμού σε κοινοτικό επίπεδο υλοποιείται σε τέσσερις φάσεις.

Στο πρώτο στάδιο το κράτος-μέλος καταρτίζει το σχέδιο περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ) διάρκειας 6 ετών. Κατά την κατάρτιση του ΣΠΑ οι εθνικοί φορείς προσδιορίζουν:

Α) Τους αναπτυξιακούς στόχους για την περίοδο διάρκειας του προγράμματος τόσο σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο περιφέρειας.

Β) Τους κατά προτεραιότητα άξονες προς χρηματοδότηση.

Γ) Τα έργα και δράσεις που υλοποιούν τους άξονες αυτούς.

Δ) Το σχήμα χρηματοδότησης του προγράμματος με τις κατανομές ανά άξονα προτεραιότητας και κατά Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ, ΕΤΓΠΕ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής).

Το καταρτισμένο ΣΠΑ υποβάλλεται προς έγκριση στην Επιτροπή. Μετά από διαδικασίες διαβουλεύσεως της Επιτροπής με το κράτος-μέλος, η Επιτροπή ορίζει το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί η συνεργασία και θα ενταχθούν οι αιτήσεις χρηματοδότησης του κράτους-μέλους. Το πλαίσιο αυτό είναι το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ).

Το ΚΠΣ περιλαμβάνει κυρίως:

Α) Τους επιλεγόμενους άξονες προτεραιότητας και κοινοτικής παρέμβασης.

Β) Τις μορφές παρέμβασης (λειτουργικά προγράμματα, συνολικές επιχορηγήσεις, μεγάλα έργα, συγχρηματοδότηση καθεστώτων εθνικών ενισχύσεων).

Γ) Το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης για κάθε μορφή παρέμβασης και τη συμμετοχή κάθε Ταμείου σε αυτή.

Δ) Τις προβλέψεις για την διάθεση πόρων σε μελέτες και τεχνική βοήθεια.

Ε) Τις διαδικασίες εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΚΠΣ.

Στο ΚΠΣ καθορίζονται τα βασικά στοιχεία των Λειτουργικών Προγραμμάτων που θα εφαρμοσθούν για την επίτευξη των στόχων του, και παρέχει το αναγκαίο υλικό που προδιαγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να κινηθούν οι αρχές του κράτους-μέλους για να προετοιμαστούν και να εξειδικεύσουν τα προγράμματά τους.

Με την έγκριση του ΚΠΣ από την Ευρωπαϊκή Ένωση αρχίζει η τρίτη φάση του προγραμματισμού που είναι η λεπτομερής διαμόρφωση του περιεχομένου των Λειτουργικών Προγραμμάτων που προτάθηκαν με πρωτοβουλία των εθνικών αρχών στο πλαίσιο του ΣΠΑ και στα οποία συμφώνησαν οι κοινοτικές αρχές, κατά την έγκριση του ΚΠΣ.

Στη φάση αυτή εξειδικεύεται το αναλυτικό περιεχόμενο των Λειτουργικών Προγραμμάτων που θα υποβληθούν στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να εγκριθεί η χορήγηση της κοινοτικής συνδρομής. Η αναλυτική παρουσίαση του περιεχομένου αυτών των προγραμμάτων, ο σαφής καθορισμός των στόχων, το σχέδιο χρηματοδότησής τους καθώς και η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων αποτελούν συστατικά στοιχεία τους.

Τα Λειτουργικά Προγράμματα μπορούν να εφαρμοσθούν σε τομεακό ή περιφερειακό επίπεδο. Τα Περιφερειακά Λειτουργικά Προγράμματα αποτελούν ένα σύνολο ενεργειών πολυετούς διάρκειας, διατομεακού χαρακτήρα συγχρηματοδοτούμενα από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΠΤΠΕ,

ΧΜΑ, Ταμείο Συνοχής) που εφαρμόζονται σε περιφερειακό επίπεδο. Αντίθετα στα Τομεακά Λειτουργικά Προγράμματα περιλαμβάνονται ενέργειες πολυετούς διάρκειας, τομεακού χαρακτήρα (Λειτουργικό Πρόγραμμα «Μεγάλοι οδικοί άξονες» Λειτουργικό Πρόγραμμα «Σιδηρόδρομοι», Λειτουργικό Πρόγραμμα «Περιβάλλον» κ.τ.λ.) που εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο.

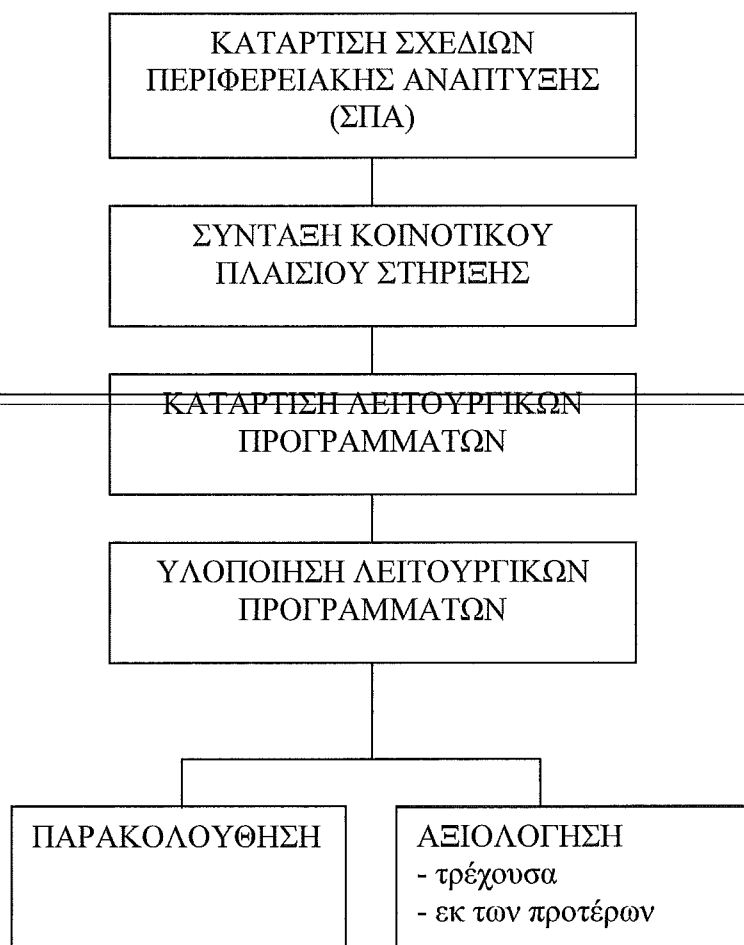
Η τέταρτη φάση του προγραμματισμού ξεκινά με την υλοποίηση των λειτουργικών προγραμμάτων. Στη φάση αυτή έχουμε την εκτέλεση των προβλεπόμενων έργων, τη χρηματοδοτική ροή, την παρακολούθηση και αξιολόγηση της πορείας τους (On going evaluation) και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων του (ex post evaluation). Η αξιολόγηση εντάσσεται στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης. Η εκ των προτέρων και η εκ των υστέρων αξιολόγηση των διαρθρωτικών ενεργειών εκτιμά σε τρία επίπεδα την αποτελεσματικότητά τους:

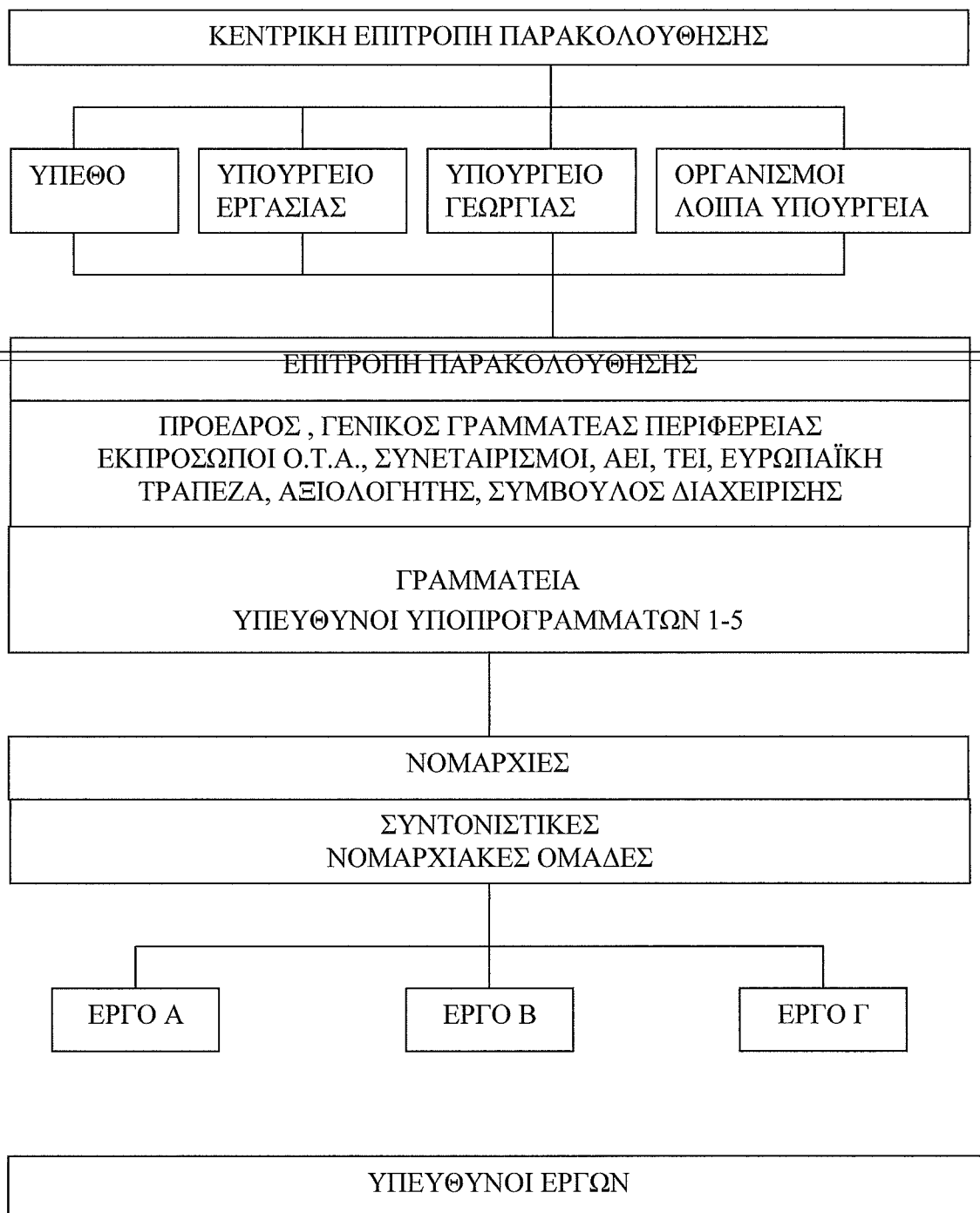
- στο επίπεδο της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής
- στο επίπεδο της επίδρασης της ενέργειας σε κάθε κοινοτικό πλαίσιο στήριξης
- στο επίπεδο της επίπτωσης των λειτουργικών παρεμβάσεων.

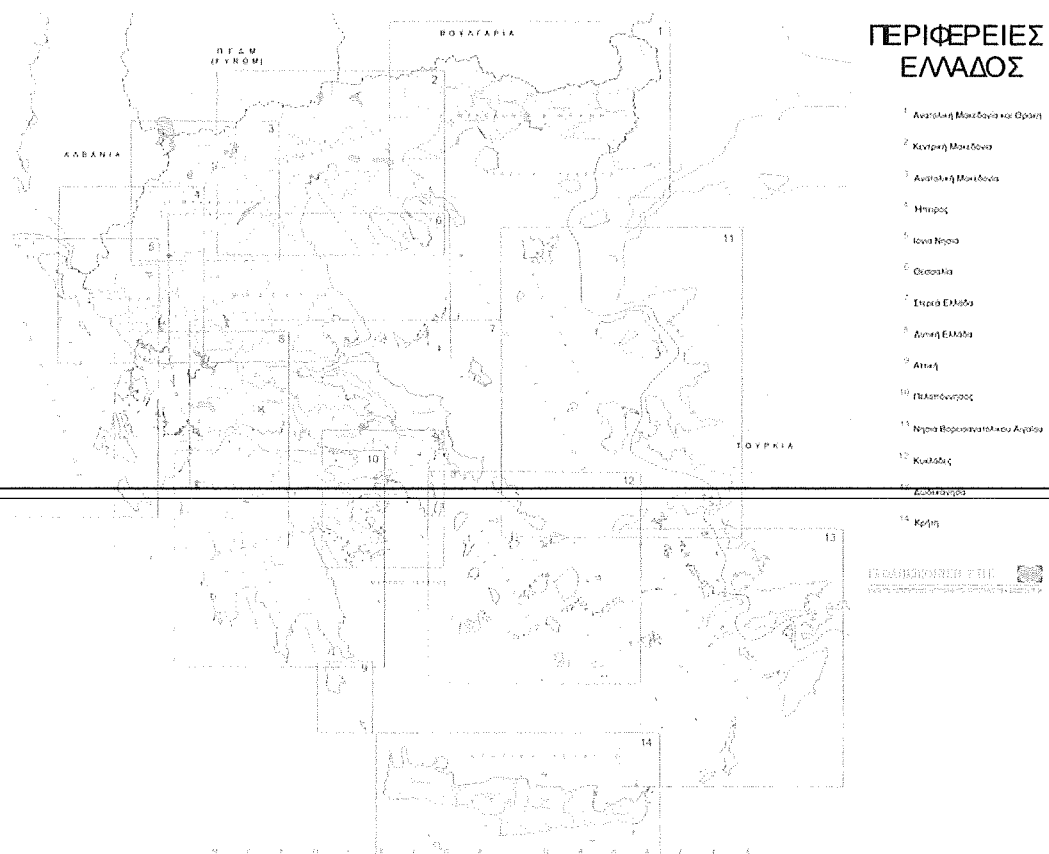
Η αναθεωρημένη ρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων του 1993 προβλέπει σαφέστερη διάκριση μεταξύ των δύο σταδίων αξιολόγησης. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου η ανάγκη εκτίμησης (εκ των προτέρων) και αξιολόγησης (εκ των υστέρων) διέπεται από τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας. Η αναθεωρημένη διάταξη θεσπίζει ότι η ενίσχυση που παρέχεται όταν η εκτίμηση αποδείξει τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που θα προκύψουν μακροπρόθεσμα εφόσον ληφθούν υπόψη οι συγκεντρωθέντες όροι.

Ο κανονισμός πλαίσιο προβλέπει ότι τα κράτη-μέλη εντάσσουν στα αναπτυξιακά σχέδια ειδικούς στόχους ποσοτικά προσδιορισμένους κατανεμημένους για τις προτεινόμενες ενέργειες.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση ελέγχει την ορθή υλοποίηση των στόχων που είχαν αρχικά οριστεί εντοπίζοντας τις τυχόν αποκλίσεις από τους αρχικούς στόχους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1**Στάδια Προγραμματισμού σε Κοινοτικό Επίπεδο**

Σύστημα διοίκησης ΠΕΠ



Γ' ΜΕΡΟΣ : Περιφέρειες

Κεφάλαιο 1: Π.Ε.Π. Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης

Πριν παρουσιαστούν οι στόχοι αξίζει να παρουσιαστεί ο προϋπολογισμός ΠΕΠ:

Συνολικό Κόστος:	1.155.643.599 €
Δημόσια Δαπάνη:	1.014.660.278 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	760.995.208 €
Εθνική Συμμετοχή:	253.665.070 €
Ιδιωτική Συμμετοχή :	140.983.321 €

Πηγή: www.info.3kps.gr

1.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ως γενικός αναπτυξιακός στόχος για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης για την περίοδο 2000-2006 τίθεται η «θετική πληθυσμιακή εξέλιξη με έμφαση στην ομαλή κοινωνική ενσωμάτωση παλιννοστούντων και μεταναστών που θα στηρίζεται στην αξιοποίηση της οικονομικής δυναμικής και στην διάχυση της ευημερίας».

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος αναλύεται στους εξής κύριους στρατηγικούς στόχους:

- Διαμόρφωση σύγχρονης αυτοδύναμης οικονομίας & ενίσχυση της εξωστρέφειας με προώθηση δράσεων στον πρωτογενή τομέα, στην μεταποίηση, στον τουρισμό και στις υπηρεσίες.
- Αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Περιφέρειας.
- Προστασία-αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος & του ορυκτού πλούτου.
- Άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικών ανισοτήτων & βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Οι βασικοί στόχοι του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος εξειδικεύονται σε 6 Άξονες Προτεραιότητας και σε 36 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- Ενίσχυση 900 επενδυτικών σχεδίων σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης
- Αναπλάσεις σε 50 οικιστικά σύνολα αγροτικού χώρου
- Κατασκευή φραγμάτων όγκου σώματος 3.000.000 m³
- Κατασκευή 80 Km αγροτικών δρόμων
- Κατασκευή 40 Km Νέου Εθνικού Οδικού Δικτύου
- Κατασκευή 40.000 m² νέων κτιριακών εγκαταστάσεων πρωτοβάθμιας & δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Κατασκευή 22.540 m² νέων κτιριακών εγκαταστάσεων ΑΕΙ-ΤΕΙ
- 300 Km αγωγών δικτύου ύδρευσης & 40 Km αγωγών δικτύου αποχέτευσης

- Κατασκευή 2 νέων βιολογικών καθαρισμών
- 1 σύστημα διαχείρισης αστικών απορριμμάτων
- Βελτίωση 4 αλιευτικών καταφυγίων
- Παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας σε 250.000 στρέμματα και παρεμβάσεις για αντιδιαβρωτική προστασία και εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων σε 75.000 στρέμματα.
- Ολοκλήρωση-εκσυγχρονισμός υποδομών σε 2 ΒΠΠΕ
- Ενίσχυση 50 επενδυτικών σχεδίων στον τουρισμό
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε 6 αστικές περιοχές
- Παροχή 300 νέων νοσοκομειακών κλινών

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 795 έργα, η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 74,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 45,6% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 25,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Εκσυγχρονισμός Αλιευτικού Καταφυγίου Αβδήρων», π/υ 1.582.921 ευρώ
- «Υπερύψωση-ενίσχυση και έργα προστασίας στα αντιπλημμυρικά αναχώματα Πυθίου, Αμορίου-Λαβάρων, Πετάλου-Πέπλου Ν. Έβρου», π/υ 1.915.584 ευρώ
- «Αξιοποίηση Χιονοδρομικού Κέντρου Φαλακρού», π/υ 1.086.369 ευρώ
- «Εξοπλισμός κτιρίων Ι και ΙΙ της Νομικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη (Α' φάση-έπιπλα)», π/υ 1.123.330 ευρώ
- «Αγωγός μεταφοράς-αντλιοστάσιο λυμάτων Δράμας» π/υ 3.347.769 ευρώ
- «Βελτίωση τμήματος της αρ.3 επαρχιακής οδού από την Ξάνθη ως Μαγικό», π/υ 3.139.988 ευρώ
- «Κατασκευή Δημοτικού Σχολείου Κενταύρου», π/υ 1.025.637 ευρώ

1.2 Νομοί : Καβάλας, Ξάνθης, Δράμας, Ροδόπης, Έβρου

Όσον αφορά το νομό Καβάλας εφαρμόστηκε :

- 1 η τοπική πρωτοβουλία Φίλιππος που είχε ως σκοπό την αύξηση απασχόλησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού ειδικών πληθυσμιακών ομάδων και ατόμων (ΑΜΕΑ) που περιλαμβάνει προγράμματα αυτοαπασχόλησης, προκατάρτισης και κατάρτισης. Οι αποδέκτες είναι 150 άμεσα ωφελούμενοι, 80 άνεργοι και 70 άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων, επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και άνεργοι και υποαπασχολούμενοι καθώς και τσιγγάνοι.
- 2 επιπλέον, είχαμε και την ίδρυση της Μονάδας Βοήθεια στο Σπίτι που προσφέρει κατ' οίκο οργανωμένη και συστηματική πρωτοβάθμια κοινωνική φροντίδα σε ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες. Οι αποδέκτες εδώ είναι ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρίες, άνεργοι και γυναίκες που έχουν προσόντα να απασχοληθούν στις ειδικότητες της Μονάδας.

Στο Νομό Ξάνθης έχουμε :

- 1 το σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης αστικής ανάπτυξης για την προστασία και την αποκατάσταση του παραδοσιακού οικισμού της πόλης της Ξάνθης. Υπάρχει βέβαια και σχέδιο για ειδικές πληθυσμιακές μονάδες (παλιννοστούντες, οικονομικοί μετανάστες, μουσουλμάνοι) καθώς και ατόμων με αναπηρία. Οι αποδέκτες είναι 200 άμεσα ωφελούμενοι και επιχειρήσεις.
- 2 το ολοκληρωμένο πρόγραμμα Ανάπτυξης, απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής στην περιοχή του Νέστου. Αυτό για την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού ειδικών πληθυσμιακών ομάδων, καθώς και προγράμματα αυτό-απασχόλησης, προκατάρτισης και κατάρτισης. Οι αποδέκτες είναι 110 άμεσα ωφελούμενοι, 55 άνεργοι, 55 άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων, επιχειρήσεις και ετερο-απασχολούμενοι για να απασχοληθούν στους φορείς.
- 3 την ίδρυση και τη λειτουργία της Μονάδας Βοήθειας στο Σπίτι με τους ίδιους στόχους και αποδέκτες.
- 4 σχέδιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ανάπτυξης σε ορεινές/μειονεκτικές περιοχές του Νομού Ξάνθης και του Δήμου Ορεινού του Νομού Καβάλας, με αποδέκτες βέβαια τους άνεργους και τις επιχειρήσεις.

Στο Νομό Δράμας έχουμε:

- 1 το σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης αστικής ανάπτυξης και το επιχειρησιακό σχέδιο της περιοχής Ανατολικού Τομέα και εμπορικού κέντρου στο Δήμο της Δράμας. Οι αποδέκτες και εδώ είναι 145 άμεσα ωφελούμενα άτομα (15 ΑΜΕΑ), επιχειρήσεις και άνεργοι.
- 2 το ολοκληρωμένο σχέδιο παρέμβασης για την αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού με αποδέκτες 90 άνεργους, 60 άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων, 45 τσιγγάνοι καθώς και επιχειρήσεις.

Στο Νομό Ροδόπης έχουμε:

- 1 το επιχειρησιακό Σχέδιο Περιοχής Νέας Μοσυνούπολης Δήμου Κομοτηνής για την αύξηση της απασχόλησης, της οικονομίας, την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού. Οι αποδέκτες είναι 240 άμεσα ωφελούμενοι (ΑΜΕΑ), επιχειρήσεις και άνεργοι που διαθέτουν τα προσόντα για να απασχοληθούν στους φορείς.
- 2 το πρόγραμμα «Θύλακες υποστήριξης απασχόλησης και επιχειρηματικότητας» με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης. Οι αποδέκτες είναι 67 άνεργοι, 35 υποαπασχολούμενοι και 38 άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων και επιχειρήσεις.
- 3 το πρόγραμμα Ανάπτυξη για όλους με στόχο τη μείωση της ανεργίας και με αποδέκτες τα ίδια άτομα.

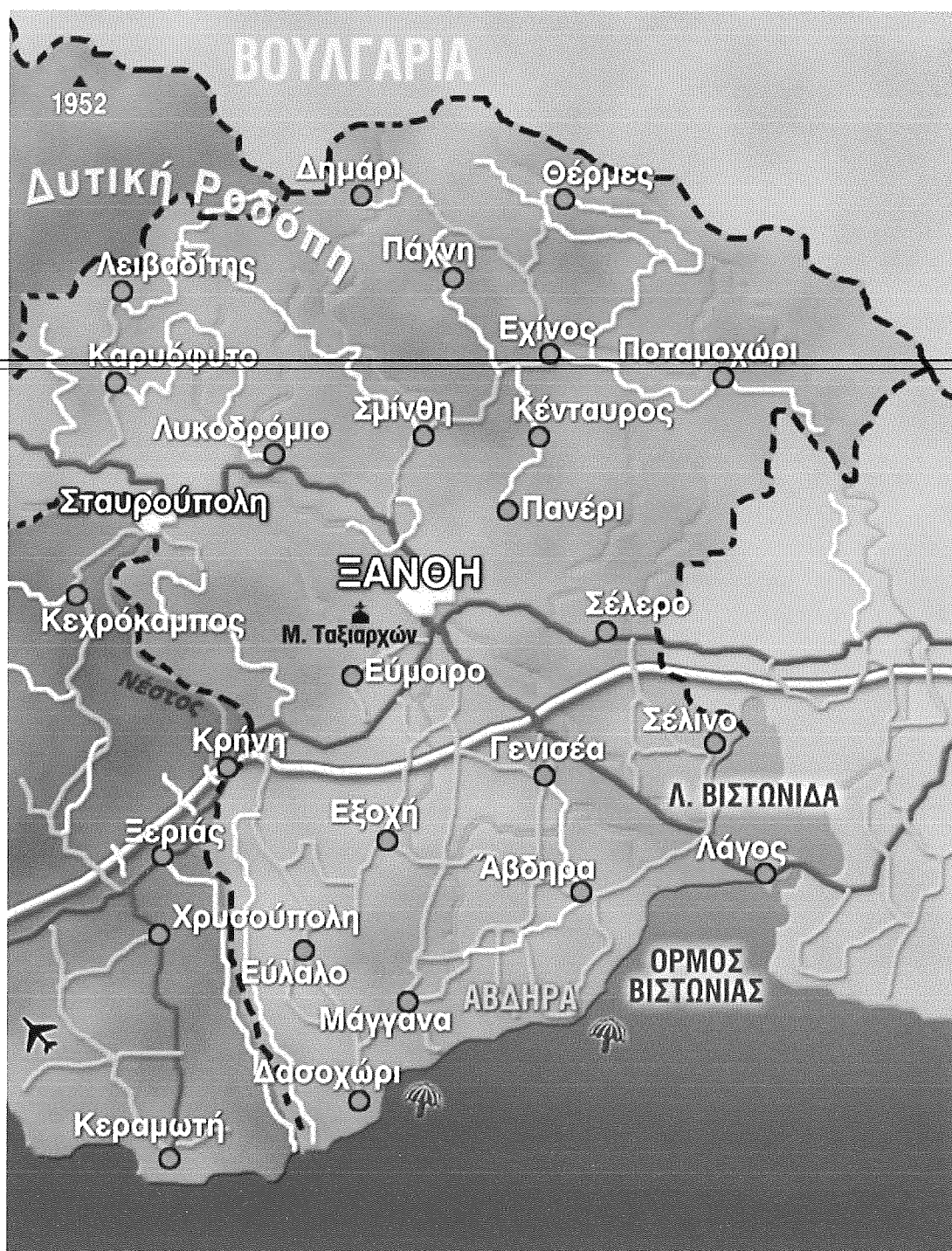
Στο Νομό Έβρου είχαμε:

- 1 το Σχέδιο Απασχόλησης Νομού Έβρου 2003-2006 με σκοπό την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού και εδώ. Οι αποδέκτες είναι 350 άνεργοι, 150 άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων και επιχειρήσεις.
- 2 το πρόγραμμα Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Ορεστιάδας με σκοπό και εδώ την αύξηση της απασχόλησης και αποδέκτες 300 άτομα ΑΜΕΑ και επιχειρήσεις.

- 3 Το πρόγραμμα ολοκληρωμένη παρέμβαση αστικής Ανάπτυξης Δήμου Αλεξανδρούπολης με αποδέκτες 210 άμεσα ωφελομένους, επιχειρήσεις και ανέργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς
- 4 και τέλος το ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Νομού Ροδόπης-Εβρου.







Κεφάλαιο 2: ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Το ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα του περιλαμβάνει δράσεις για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, τη βελτίωση των υποδομών της Περιφέρειας, την αξιοποίηση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, την ανάπτυξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ανάδειξη των αστικών περιοχών, την ενδυνάμωση των ορεινών και αγροτικών περιοχών της υπαίθρου, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ο κύριος στόχος του προγράμματος είναι να συνεισφέρει στη δημιουργία μιας δυναμικής Περιφέρειας, που θα αξιοποιεί τα φυσικά της αποθέματα και τη θέση της στα Δυτικά Βαλκάνια για να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον και νέες ευκαιρίες απασχόλησης.

Ο προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	595.986.426 €
Δημόσια Δαπάνη:	520.239.265 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	390.179.449 €
Εθνική Συμμετοχή:	130.059.816 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	75.747.161 €

2.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας κατά την Προγραμματική Περίοδο 2000-2006 είναι να συνεισφέρει στη δημιουργία μιας δυναμικής Περιφέρειας, που θα αξιοποιεί τα φυσικά της αποθέματα και τη θέση της στα Δυτικά Βαλκάνια, για να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό παραγωγικό περιβάλλον και νέες ευκαιρίες απασχόλησης.

Ο γενικός αυτός στόχος αναλύεται σε κύριους στρατηγικούς στόχους που επιτυγχάνονται μέσα από ένα σύνολο δράσεων και Μέτρων (36) και περιλαμβάνονται στους ακόλουθους 7 Άξονες Προτεραιότητας:

- Διεύρυνση ευκαιριών Απασχόλησης-Μείωση της Ανεργίας.
- Αξιοποίηση Διευρωπαϊκών Δικτύων από τα Αστικά και Παραγωγικά Κέντρα της Περιφέρειας.
- Ενίσχυση αστικών περιοχών.
- Αναδιάρθρωση της τοπικής οικονομίας-Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
- Ανάπτυξη Αγροτικού Χώρου.
- Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ορεινών και παραλίμνιων περιοχών.
- Τεχνική Βοήθεια.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- Κατασκευή κλειστού αυτοκινητόδρομου: 28 Km
- Βελτίωση επαγγελματικών προσόντων 3100 ανέργων
- Ενίσχυση 600 γεωργικών εκμεταλλεύσεων

- Κατασκευή-βελτίωση 135 Km υδρευτικού δικτύου
- Κατασκευή-βελτίωση 5 Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 345 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 65,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 49,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 27,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Ανακαίνιση Σιδηροδρομικής Γραμμής ΣΣ Αμυνταίου-ΣΣ Κοζάνης», π/υ 25.000.000 ευρώ
- «Υδρευση Δεσκάτης», π/υ 4.575.201 ευρώ
- «Λειτουργική ολοκλήρωση τμημάτων κάθετου άξονα Εγνατίας Οδού-Τμήμα Κωσταράζι-Άργος Ορεστικό» π/υ 36.683.785 ευρώ
- «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Απορριμμάτων-Προμήθεια εξοπλισμού-Μηχανική αποκομιδή» π/υ 1.379.310 ευρώ.

2.2 Προγράμματα Δυτικής Μακεδονίας

Στην Δυτική Μακεδονία εφαρμόζονται παρόμοια προγράμματα όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες. Έχουμε λοιπόν την ίδρυση και τη λειτουργία των παρακάτω Μονάδων.

Α) *Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)*. Είναι μονάδες που παρέχουν φροντίδα και προστασία στους ηλικιωμένους, νοσηλευτική κάλυψη, δημιουργική απασχόληση κ. λ. π.

Β) *Βοήθεια στο Σπίτι*. Λειτουργεί κατά τον ίδιο τρόπο και σε αυτή την περιφέρεια το πρόγραμμα.

Οι αποδέκτες είναι ηλικιωμένοι και άνεργοι, κυρίως γυναίκες.

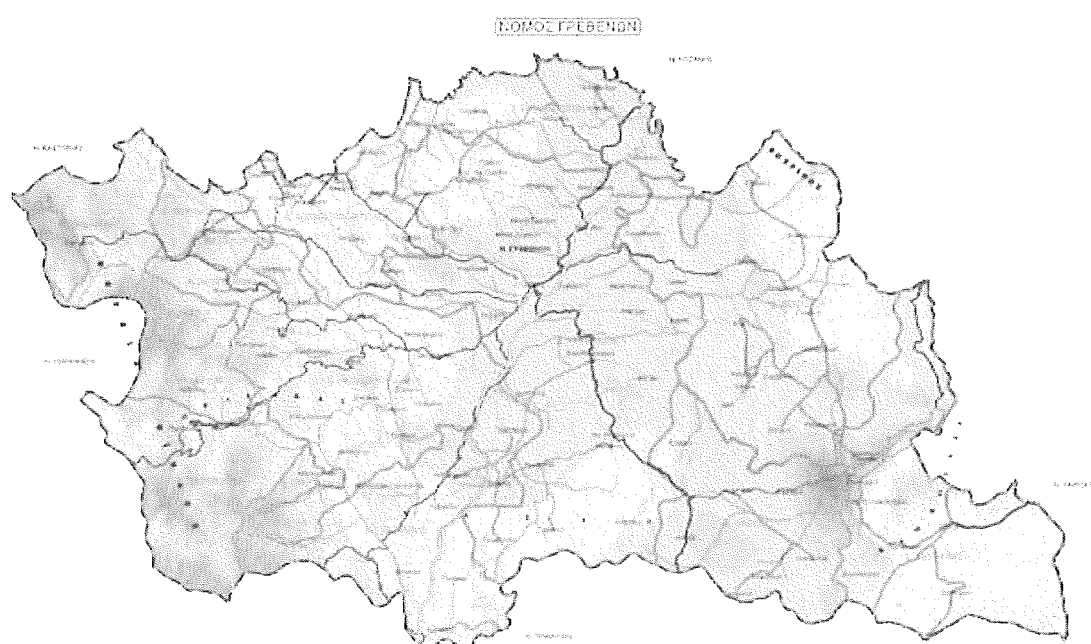
Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας έχουμε επίσης και τη δημιουργία Βρεφονηπιακών σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών και παιδιών με αναπηρία. Αποδέκτες είναι οι γυναίκες, μονογονεϊκές ή πολύτεκνες οικογένειες, οικογένειες με παιδιά με αναπηρία, άνεργοι που επιθυμούν να εργαστούν σε αυτά τα κέντρα.

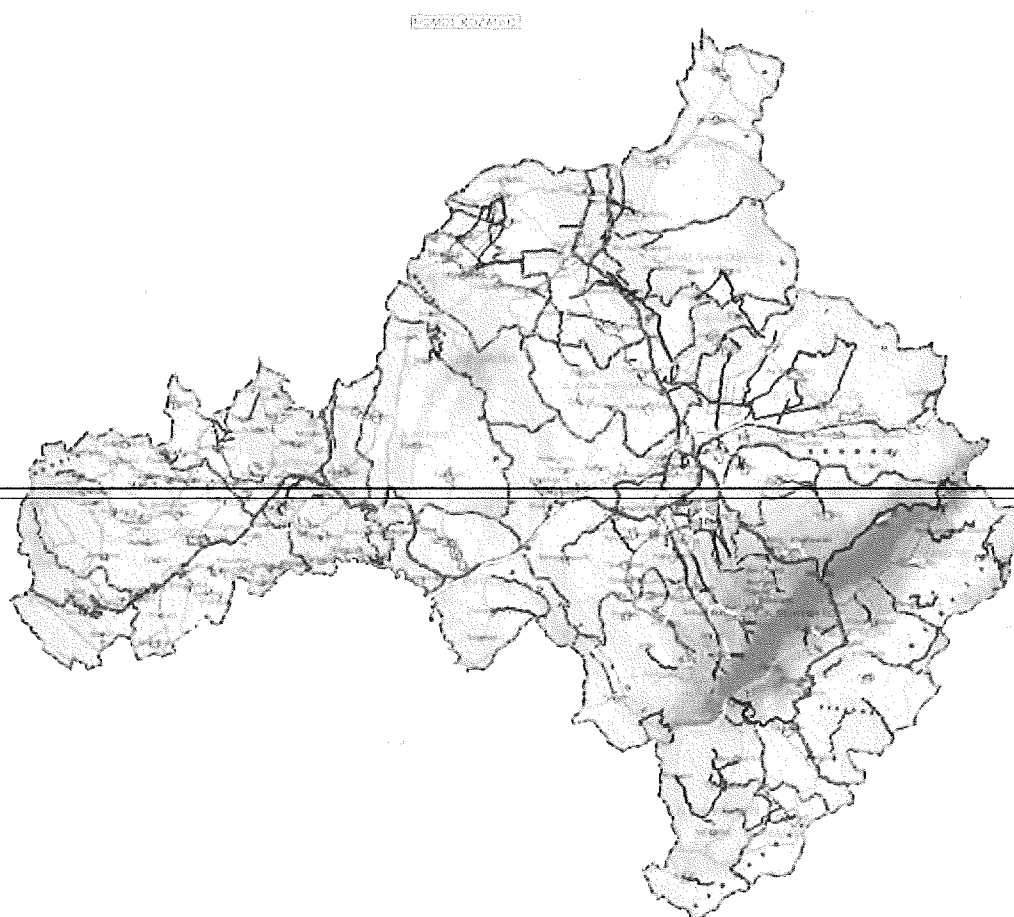
2.3 Νομοί: Γρεβενών, Κοζάνης

Στο Νομό Γρεβενών έχουμε:

- 1 το Σχέδιο Ολοκληρωμένης Παρέμβασης της Περιοχής Σούλιο-Αγ. Αχίλλειος-Αλώνια-Μέρας στο Νότιο Τμήμα της πόλης των Γρεβενών για την αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι αποδέκτες εδώ είναι 160 άμεσα ωφελούμενοι και ετερο-απασχολούμενοι.

Στην Κοζάνη έχουμε το επιχειρησιακό σχέδιο αναζωογόνησης του κέντρου με αποδέκτες 260 άμεσα ωφελούμενους, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, επιχειρήσεις, και ετερο-απασχολούμενοι που έχουν τα προσόντα να απορροφηθούν από τους φορείς.







Κεφάλαιο 3:Π.Ε.Π. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πριν παρουσιαστούν οι στόχοι αξίζει να παρουσιαστεί ο προϋπολογισμός ΠΕΠ:

Συνολικό Κόστος:	1.547.197.156 €
Λημόσια Δαπάνη:	1.255.662.491 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	937.167.219 €
Εθνική Συμμετοχή:	318.495.272 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	291.534.665.€

3.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ο γενικός στρατηγικός στόχος εκφράζεται με:

Α)Την αξιοποίηση της καίριας θέσης της Θεσσαλονίκης στη Βαλκανική, την Ευρωπαϊκή Ένωση, την παραευξείνια ζώνη και το θαλάσσιο ορίζοντα- και της συγκυρίας που διαμορφώνουν οι νέες τεχνολογικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στην περιοχή.

Β) Την ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών και τη δημιουργία εκείνων των κοινωνικών συνθηκών που υπόσχονται ισόρροπη ανάπτυξη στο πλαίσιο ίσων ευκαιριών και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος χώρου με μακρόχρονες προοπτικές βελτίωσης και εξέλιξης.

Γ) Την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων για το περιβάλλον.

Ο γενικός στρατηγικός στόχος αναλύεται σε έξι (6) άξονες προτεραιότητας:

- Ανάδειξη του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.
- Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος.
- Μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.
- Αγροτική ανάπτυξη.
- Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και στις δεξιότητες.
- Ανάπτυξη ορεινού χώρου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών/προβληματικών περιοχών.

Το πρόγραμμα εξειδικεύεται σε 7 Άξονες Προτεραιότητας και σε 42 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- 100 στρέμματα υποδομών για τη χωροθέτηση επιχειρηματικών/ερευνητικών δραστηριοτήτων.
- Ενίσχυση 610 επενδυτικών σχεδίων καινοτομίας.
- Αποκατάσταση 95 χώρων ημι-ελεγχόμενης και ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων.
- Ολοκλήρωση 6 τουλάχιστον συστημάτων υποδομών ύδρευσης και επεξεργασίας νερού.

- Ολοκλήρωση 7 τουλάχιστον Δικτύων Αποχέτευσης και 10 Μονάδων Επεξεργασίας αστικών λυμάτων.
- Αποκατάσταση/συντήρηση 37.000 m² χώρων κτιρίων στις Ιερές Μονές.
- Αναβάθμιση/κατασκευή 50 Km Εθνικής οδοποιΐας.
- Κατασκευή ή βελτίωση 360 Km επαρχιακού οδικού δικτύου.
- Αναβάθμιση 11 Γενικών Νοσοκομείων.
- 4.671 εκσυγχρονισμένες κλίνες.
- Δημιουργία 115 σχολικών βιβλιοθηκών και εργαστηρίων, για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
- Δημιουργία 3.600 στρεμμάτων οργανωμένων βιομηχανικών χώρων υποδομών.
- 95 επενδύσεις εκσυγχρονισμού τουριστικών επιχειρήσεων.
- ~~Αναδιοργάνωση 1.990 εκμεταλλεύσεων φυτικής παραγωγής.~~
- Εγγειοβελτιωτικά έργα σε 320.000 στρέμματα.
- Μετεγκατάσταση 140 οχλουσών κτηνοτροφικών μονάδων.
- Παρεμβάσεις προστασίας και αειφορικής διαχείρισης σε δάση για 2.000.000 στρ.
- Υλοποίηση 323 Προγραμμάτων κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων.
- 21 ολοκληρωμένα προγράμματα στο πλαίσιο των Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης.

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 663 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 73,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 43,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 25,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Διαμόρφωση του ιστορικού χώρου, αναστύλωση και αποκατάσταση του μνημειακού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Γουμένισσας» π/υ 1,1 εκατ. Ευρώ
- «Βελτίωση Γεωμετρικών Χαρακτηριστικών Κιλκίς-Ευκαρπία», π/υ 2,8 εκατ. Ευρώ
- «Βελτίωση Οδικού Άξονα Ν. Πέτρας-Δραβίσκου και κατασκευή γέφυρας Αγγίτη», π/υ 2,3 εκατ. Ευρώ
- «Βελτίωση δρόμου Γιαννιτσά-Αραβισσός-Μάνδαλο-Πρ.Ηλίας-Μαυροβούνι», π/υ 1,3 εκατ. Ευρώ
- «Δυτική παράκαμψη Βέροιας», π/υ 2,1 εκατ. Ευρώ.

3.2 Νομοί: Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Σερρών, Πέλλας, Πιερίας, Κιλκίς.

Στο νομό Ημαθίας:

1. Έχουμε το πρόγραμμα *Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη σε Τοπικές Ζώνες* με αποδέκτες 130 άνεργα άτομα ευπαθών κοινωνικά ομάδων και άτομα με αναπηρία. Το πρόγραμμα *Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη* περιοχής

ποταμού Αραπίτσα Δήμου Νάουσας με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ειδικών πληθυσμιακών ομάδων (ΑΜΕΑ). Οι αποδέκτες είναι 266 άνεργα άτομα ευπαθών ομάδων και άτομα με αναπηρία, επιχειρήσεις και άνεργοι που έχουν τα προσόντα να απασχοληθούν στους φορείς.

2. Τέλος το πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης Περιοχής ιστορικού και εμπορικού Κέντρου Δήμου Βέροιας* με αποδέκτες 245 άνεργα άτομα ευπαθών κοινωνικά ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργοι που μπορούν να απορροφηθούν απ' τους φορείς.

Στο νομό Θεσσαλονίκης:

1. Έχουμε το πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης της Παραθαλάσσιας Οικιστικής Ζώνης Περαίας και Νέων Επιβατών του Δήμου Θερμαϊκού* με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και αποδέκτες 422 άνεργα άτομα ευπαθών κοινωνικά ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργοι που μπορούν να απορροφηθούν απ' τους φορείς.
2. Το Πρόγραμμα *Βοήθεια στο Σπίτι* όπως λειτουργεί και σε άλλες περιφέρειες με αποδέκτες ηλικιωμένους και γυναίκες.
3. Το Πρόγραμμα *Αναζωογόνηση της Περιοχής Εργατικών Κατοικιών Φοίνικα στην Καλαμαριά* με αποδέκτες 132 άνεργα άτομα ευπαθών κοινωνικά ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργοι που μπορούν να απορροφηθούν απ' τους φορείς.
4. Το Πρόγραμμα *Βορειοδυτική Συνεργασία* με αποδέκτες 545 άνεργα άτομα (ΑΜΕΑ) και επιχειρήσεις.
5. Το Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης σε Τοπικές Ζώνες των Δημοτικών Διαμερισμάτων Ιωνίας, Σίνδου και Καλοχωρίου του Δήμου Εχεδώρου*. Οι αποδέκτες είναι 190 άνεργα άτομα (ΑΜΕΑ) και επιχειρήσεις.
6. Το Πρόγραμμα *Τοπικής Ανάπτυξης Βορειοανατολικού Τμήματος Ιστορικού Κέντρου Θεσσαλονίκης* με αποδέκτες 490 άνεργα άτομα (ΑΜΕΑ) και επιχειρήσεις.
7. Το Πρόγραμμα *Πρωτοβουλία Απασχόλησης για τη βελτίωση του επιπέδου απασχόλησης στη Νότια Πολεοδομική ενότητα του Δήμου Πυλαίας*. Οι αποδέκτες είναι 38 άνεργοι (νέοι και γυναίκες) και επιχειρήσεις.
8. Το Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης για την προώθηση της απασχόλησης των αστικών περιοχών της Δυτικής Θεσσαλονίκης* με αποδέκτες 160 άνεργα άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων και επιχειρήσεις.

Στο Νομό Σερρών έχουμε το πρόγραμμα *Ενεργείν Τοπικό για την Προώθηση της Απασχόλησης του Δήμου Ηράκλειας Νομού Σερρών* με σκοπό την καταπολέμηση του εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού και αποδέκτες 53 άνεργοι ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.

Στο Νομό Πέλλας έχουμε τα εξής προγράμματα:

1. Το Πρόγραμμα *Αγορά στο Νομό Πέλλας-Προοπτική και Ανάπτυξη* με αποδέκτες 145 άνεργα άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
2. Το Πρόγραμμα *Τοπική Πρωτοβουλία Απασχόλησης για την προώθηση της Απασχόλησης στο Δήμο Έδεσσας* με αποδέκτες 55 άνεργα άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων και επιχειρήσεις.

Στο **νομό Πιερίας** υπάρχουν τα εξής προγράμματα:

1. Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης* στην περιοχή *Βατάν*, με αποδέκτες 258 άνεργα άτομα ευπαθών κοινωνικά ομάδων και επιχειρήσεις.
2. Το Πρόγραμμα *Βόρεια Πιερία-Συν Επιχειρώντας* του Δήμου Αιγινίου με σκοπό την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και αποδέκτες 43 άνεργα άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
3. Το Πρόγραμμα *Τοπική Πρωτοβουλία* για την αντιμετώπιση της ανεργίας στους κλάδους της ένδυσης και του τουρισμού στο Νομό Πιερίας με αποδέκτες 77 άνεργα άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.

Στο **Νομό Κιλκίς** έχουμε τα αντίστοιχα προγράμματα:

1. Πρόγραμμα *Τοπικής Πρωτοβουλίας Απασχόλησης* για την αντιμετώπιση της ανεργίας που πλήττει τις επιμέρους γεωγραφικές ενότητες του Νομού Κιλκίς με αποδέκτες 77 άνεργα άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
2. Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης* με σκοπό την ανάπλαση της περιοχής *Στενημαχητικών* του Δήμου Κιλκίς με αποδέκτες 224 άνεργα άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
3. Τέλος το Πρόγραμμα *Τοπική Πρωτοβουλία Απασχόλησης* στην περιοχή του Δήμου Κιλκίς, Γαλλικού, Μουρίων και Χέρσου του Νομού Κιλκίς με αποδέκτες 121 άνεργα άτομα (άνεργοι νέοι και επιχειρήσεις).



Κεφάλαιο 4: ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Οι άξονες προτεραιότητες του Γ' ΠΕΠ Θεσσαλίας αποτελούν την εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της νέας στρατηγικής ανάπτυξης της Περιφέρειας για την περίοδο 2000-2006.

Στην νέα προγραμματική περίοδο η Περιφέρεια πρέπει να αυξήσει τον αναπτυξιακό βηματισμό της. Να διαμορφώσει ένα νέο βιώσιμο τομεακό «μίγμα» ενσωματώνοντας τους σύγχρονους τομείς υψηλής τεχνολογίας και σύγχρονης οργάνωσης, να αξιοποιήσει την εξειδίκευση των περιοχών της, τις ικανότητες και την συσσωρευμένη τεχνογνωσία του ανθρώπινου δυναμικού της, να δημιουργήσει κρίσιμα μεγέθη κλίμακας και να αξιοποιήσει τις νέες αγορές που διανοίγονται.

Οι στόχοι αυτοί πρέπει να επιτευχθούν χωρίς να θιγεί η προσπάθεια για την άρση των ανισοτήτων (διάχυση των ευκαιριών παντού) την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος των φυσικών πόρων και των περιοχών ιδιαίτερου κάλλους, και την διατήρηση της κοινωνικής συνοχής που κινδυνεύει να θιγεί λόγω της επιτάχυνσης της μετάβασης προς το νέο αιώνα και την διαφοροποίηση (μετεξέλιξη) των τομέων της προς ένα νέο σημείο ισορροπίας.

Το Γ' ΠΕΠ θα πρέπει επομένως να έχει περισσότερο «ολοκληρωμένη προσέγγιση» μεγαλύτερη επικέντρωση σε τομείς με σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα ή ιδιαίτερων προβλημάτων που δεν έχουν επιλυθεί και να εστιάσει επιλεκτικά σε συγκεκριμένες γεωγραφικά ζώνες που η ανάπτυξη τους θα αποτελέσει πλέον πόλους έλξης αλλά και οχήματα διάχυσης της προς όμορες ζώνες έτσι ώστε το τελικό αποτέλεσμα να τείνει προς την αειφόρο και αυτό-τροφοδοτούμενη ανάπτυξη επ' ωφελεία όλων.

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	905.908.987 €
Δημόσια Δαπάνη:	761.414.874 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	571.067.454 €
Εθνική Συμμετοχή:	190.347.420 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	144.494.113 €

4.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Στην νέα προγραμματική περίοδο η Περιφέρεια θέτει ως στόχο να επιταχύνει τον αναπτυξιακό βηματισμό της, ώστε να διαμορφώσει ένα νέο βιώσιμο τομεακό «μίγμα» ενσωματώνοντας τους σύγχρονους τομείς υψηλής τεχνολογίας και σύγχρονης οργάνωσης, να αξιοποιήσει την εξειδίκευση των περιοχών της, τις ικανότητες και την συσσωρευμένη τεχνογνωσία του ανθρώπινου δυναμικού της, να δημιουργήσει κρίσιμα μεγέθη κλίμακας και να αξιοποιήσει τις νέες αγορές που διανοίγονται στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης αλλά και της νέας ενδοχώρας που διαμορφώνεται στα Βόρεια σύνορα της Χώρας. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να επιτευχθούν χωρίς να θιγεί η προσπάθεια για την άρση των ανισοτήτων, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος των φυσικών πόρων και των περιοχών ιδιαίτερου κάλλους, και την διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Στο πλαίσιο του προγράμματος ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε τρεις «ειδικούς» τύπους δράσεων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και διάχυση της καινοτομίας στην Περιφέρεια, στην «ολοκληρωμένη» ανάπτυξη υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και στην «ολοκληρωμένη» αντιμετώπιση ορεινών-απομακρυσμένων περιοχών της υπαίθρου στην Περιφέρεια. Οι δράσεις αυτές διαχέονται σε όλους τους άξονες προτεραιότητας και δρουν παράλληλα και συμπληρωματικά με τις υπόλοιπες δράσεις.

Οι γενικοί στόχοι αναλύονται σε κύριους επιχειρησιακούς στόχους που υλοποιούνται μέσα από ένα σύνολο δράσεων και μέτρων (40) που περιλαμβάνονται στους παρακάτω άξονες προτεραιότητας:

- Ενίσχυση Παραγωγικού Περιβάλλοντος
- Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Υπαίθρου
- Ποιότητα Ζωής
- Αξιοποίηση της κεντροβαρούς θέσης της Περιφέρειας και ανάδειξη σε «Κόμβο Δικτύων»
- Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων
- Εφαρμογή

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα για την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- Καινοτόμες δράσεις εκσυγχρονισμού σε 180 ΜΜΕ
- Εκσυγχρονισμός τουριστικών καταλυμάτων: 700 κλίνες Γ' κατηγορίας και άνω
- Εκσυγχρονισμός τουριστικών καταλυμάτων: 3.500 κλίνες ενοικιαζόμενων δωματίων
- Εκσυγχρονισμός 100 τουριστικών ΜΜΕ
- 880 Σχέδια Βελτίωση σε Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις:
- Κατασκευή 5 αλιευτικών καταφυγίων
- Κατασκευή φραγμάτων συνολικού επιπλέον όγκου 600.000 m³.
- Κατασκευή 10 Km και βελτίωση 140 km επαρχιακού δικτύου
- Κατασκευή νέων 50 km δασικής οδοποιΐας
- 7 Ολοκληρωμένα προγράμματα παρέμβασης (ΟΠΑΑΧ)
- (3 νέες Υποδομές Πρόνοιας)
- Υποδομές Α' θμιας και Β' θμιας Εκπαίδευσης (νέες δομές): 21
- Κατασκευή 1 ΧΥΤΑ
- Κατασκευή 1 νέας Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων
- 6 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης
- 10 Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης
- Κατασκευή/βελτίωση 29 km διαπεριφερειακών οδικών αξόνων
- Κατασκευή/βελτίωση 51 km διανομαρχιακών οδικών αξόνων
- Βελτιώσεις σε 3 σημαντικούς λιμένες
- Νέες παρακάμψεις αστικών κέντρων συνολικού μήκους 20
- 2.530 καταρτιζόμενοι

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 592 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 75,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 49,5% της

συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 25,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα για την Περιφέρεια όπως:

- «Φράγμα Λόγγα Νομού Τρικάλων (ολοκλήρωση εργασιών)», π/υ 1.501.903 ευρώ
- «Ολοκλήρωση φράγματος Παναγιώτικο», π/υ 2.776.780 ευρώ
- «Ταμιευτήρας Πλατυκάμπου», π/υ 2.900.000 ευρώ
- «Υδρευση Δήμου Παλαμά», π/υ 1.965.725 ευρώ
- «Ανέγερση 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Γιαννούλης», π/υ 1.969.016 ευρώ
- «Ανέγερση 23^{ου} Δημοτικού Σχολείου Λάρισας», π/υ 1.481.139 ευρώ
- «Κατασκευή Γέφυρας Γόννων», π/υ 1.614.087 ευρώ
- «Λιμάνι Πατητήρι Αλοννήσου (β' φάση)», π/υ 1.692.417 ευρώ
- «Επέκταση κεντρικού μόλου Λιμένα Σκιάθου», π/υ 1.467.350 ευρώ

4.2 Νομοί: Μαγνησίας, Τρικάλων, Λάρισα,

Στο Νομό Μαγνησίας έχουμε τα ακόλουθα προγράμματα:

1. Το πρόγραμμα *Διαδρομές Απασχόλησης* με σκοπό την καταπολέμηση του εργασιακού αποκλεισμού, με αποδέκτες 160 ανέργους, 40 επιχειρήσεις καθώς και ανέργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.
2. Το πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης των Δυτικών Συνοικιών του Δήμου Βόλου* με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και της κατάρτισης με αποδέκτες 52 ανέργους, 45 άτομα ευπαθών ομάδων, επιχειρήσεις και ανέργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.
3. Τέλος το πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης για την ανάδειξη του ιστορικού κέντρου στη Νέα Ιωνία Μαγνησίας* με σκοπό και εδώ την τόνωση της απασχόλησης και την κατάρτιση με αποδέκτες, 70 ανέργους (γυναίκες και ρόμηδες και 4 άτομα με αναπηρία) και επιχειρήσεις.

Στο Νομό Τρικάλων έχουμε τα ακόλουθα:

1. Το Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας στα Σεισμόπληκτα Τρικάλων* με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης με αποδέκτες 166 ανέργους, 53 άτομα ΑΜΕΑ, επιχειρήσεις και ανέργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.
2. Το Πρόγραμμα *Πιλοτικό Κέντρο υποστήριξης βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης στην περιοχή των δήμων ΒΑ Νομού Τρικάλων* με σκοπό την υποστήριξη της απασχόλησης και αποδέκτες 17 ανέργους και επιχειρήσεις.
3. Το Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και ανεργίας Νομαρχίας Τρικάλων* με αποδέκτες 145 ανέργους, άτομα ευπαθών ομάδων, επιχειρήσεις και ανέργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.

Στο νομό Λάρισας έχουμε τα ακόλουθα προγράμματα:

1. Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης Εν ζην* στο Δήμο *Λαρισαίων* με σκοπό την δημιουργία κέντρου δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών και αποδεκτές 65 άνεργοι ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
2. Το Πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης σε Τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας- Τύρναβος 2006* με σκοπό την κατάρτιση και αποδέκτες 70 ανέργους, 21 άτομα ευπαθών ομάδων (ΑΜΕΑ) και επιχειρήσεις.
3. Το Πρόγραμμα *Μάρκος Αντύπας του Δήμου Κιλελέρ Λάρισας* με σκοπό την Συμβουλευτική Υποστήριξη και κατάρτιση και αποδέκτες 14 ανέργους και επιχειρήσεις.
4. Τέλος το Πρόγραμμα *Προώθηση Απασχόλησης στη Νομαρχία Λάρισας* με αποδέκτες 60 ανέργους (κυρίως γυναίκες και Βορειοηπειρώτες) και επιχειρήσεις.



Κεφάλαιο 5: ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ

5.1 Φυσιογνωμία και Περιφερειακό ΑΕΠ

Βάσει αρχαιολογικών ανασκαφών, η Ήπειρος είναι ένα από τα παλαιότερα, κατοικημένα τμήματα της Ελλάδας. Η ονομασία Ήπειρος προέρχεται από τη φράση «Άπειρος Γαία», αφού ουσιαστικά μέχρι το 1913, το όνομα υποδείκνυε την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή, η οποία εκτείνεται μέχρι το κέντρο της περιοχής όπου σήμερα καταλαμβάνει η Αλβανία. Η Ήπειρος απελευθερώθηκε κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων του 1912-1913.

Η Ήπειρος υπήρξε πάντοτε ο συνδετικός κρίκος μεταξύ της βορειοδυτικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης, της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής.

Η Περιφέρεια Ηπείρου στο βορειοδυτικό τμήμα της Ελλάδας, είναι μία από τις 13 Περιφέρειες της χώρας και διαιρείται σε τέσσερις διοικητικές περιοχές: τους νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων και Πρέβεζας.

Η Ήπειρος καλύπτει μια περιοχή 9.223 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Η Ήπειρος είναι η πιο ορεινή περιοχή της Ελλάδας, όπου τα ορεινά τμήματα καλύπτουν το 70% της συνολικής της έκτασης, ενώ τα πεδινά μόνο το 15%. Βάσει της απογραφής του 2001 ο πληθυσμός της Ηπείρου ανερχόταν σε 358.820 χιλιάδες κατοίκους και η πυκνότητα του πληθυσμού ήταν 38 κάτοικοι ανά τετρ. χλμ. Περίπου το 1/3 του συνολικού πληθυσμού ζει σε αστικά κέντρα όπως τα Ιωάννινα, η Άρτα, η Πρέβεζα και η Ηγουμενίτσα.

Οι πλέον δυναμικοί τομείς δραστηριότητας στην Περιφέρεια είναι: τα τρόφιμα και ποτά με ισχυρά δίκτυα στον πρωτογενή τομέα, η επεξεργασία ξύλου και η εξόρυξη μη μεταλλικών ορυκτών (ιδιαίτερα μαρμάρου). Κύριοι τομείς δραστηριότητας είναι τα γαλακτοκομικά προϊόντα, η πτηνοτροφία και η παραγωγή προϊόντων κρέατος, το μάρμαρο, η παραδοσιακή χειροτεχνία, και η παραγωγή άλλων ειδών τροφίμων. Οι πλούσιοι υδάτινοι πόροι και η τουριστική βιομηχανία, παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη της Ηπείρου.

Η Ήπειρος είναι η πατρίδα πολλών ιστορικών μνημείων όλων των περιόδων: αρχαίων, ρωμαϊκών, βυζαντινών και μεταβυζαντινών. Η φυσική θέση και η πολιτιστική κληρονομιάς της Περιφέρειας αποτελούν τα κύρια σημεία έλξης καθώς και τους πόρους, οι οποίοι και δικαιώνουν την εστίαση στην ανάπτυξη της υγιούς αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου βρίσκεται σε χαμηλότερη θέση από το αντίστοιχο μέσο όρο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας. Συγκεκριμένα ανέρχεται στο 64,3% του μέσου κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας για το έτος 1994 και καταλαμβάνει την τελευταία θέση στις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	736.185.837 €
Δημόσια Δαπάνη:	638.891.210 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	443.918.408 €
Εθνική Συμμετοχή:	194.972.802 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	97.294.627 €

5.2 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος του ΠΕΠ είναι η ευρύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η θέση της Περιφέρειας, αλλά και ο πολιτιστικός και ο φυσικός πλούτος της για έξοδο από την απομόνωση. Ειδικότερα το ΠΕΠ στοχεύει:

- Στην αξιοποίηση μεγάλων έργων μεταφορών που θα καθιστούν την Περιφέρεια Δυτική Πύλη για τη Β. Ελλάδα.
- Στην ενεργοποίηση των Ιωαννίνων και των υπολοίπων αστικών κέντρων ως περιφερειακών-διακρατικών κέντρων ανάπτυξης.
- Στην ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος.
- Στην ενθάρρυνση της δημιουργίας, εισαγωγής και αξιοποίησης καινοτομικών δράσεων.
- Στην εναρμόνιση των παρεμβάσεων στην Κοινοτική Νομοθεσία αναφορικά με το περιβάλλον.
- Στην εξασφάλιση κατάλληλα εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας αναλύεται σε 6 Άξονες Προτεραιότητας και υλοποιείται με 30 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- Κατασκευή-βελτίωση περίπου 14 km τμημάτων εθνικής οδοποιΐας, 6,7 km διαπεριφερειακής οδοποιΐας, 9,5 km αστικών οδών, 270 km αγροτικής και επαρχιακής οδοποιΐας.
- Κατασκευή τμημάτων της Εγνατίας οδού μήκους περίπου 9 km
- Χρηματοδότηση περίπου 120 επενδυτικών σχεδίων μεταποιητικών ΜΜΕ και 110 τουριστικών ΜΜΕ.
- Κατασκευή-αντικατάσταση 260 km δικτύου ύδρευσης.
- Κατασκευή έργων περιβαλλοντικής υποδομής: με δράσεις κατασκευής ΧΥΤΑ (3), δράσεις αναπλάσεων (39), δράσεις πολεοδομικού σχεδιασμού (6), και δράσεις επεμβάσεων σε βιότοπους (4).
- Παρεμβάσεις για την αναβάθμιση υποδομών υγείας (12), υποδομών πρόνοιας (8) και υποδομών κοινωνικής μέριμνας.
- Ανάδειξη και συντήρηση 45 μνημείων.
- Υποστηρικτικές παρεμβάσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού.
- Ενίσχυση 250 γεωργικών εκμεταλλεύσεων, 45 κτηνο-πτηνοτροφικών μονάδων και 10 ιδιωτικών δασών.
- Βελτίωση και εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων σε 48.000 στρ.
- 12 παρεμβάσεις σε β'/βάθμια και γ'/βάθμια εκπαίδευση
- Αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων περίπου 2.030 ατόμων.

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 530 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 67,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 44,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες

δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 17,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Βελτίωση-ανακαίνιση τμήματος Εθνικής Οδού Ιωαννίνων-Μετσόβου», π/υ 2.934.703 ευρώ
- «Τεχνολογικό πάρκο Ηπείρου», π/υ 2.276.184 ευρώ
- «Βελτίωση-ανακαίνιση τμήματος της παλαιάς Εθνικής Οδού Ιωαννίνων-Άρτας», π/υ 3.050.000 ευρώ
- «Ανέγερση δημοτικού σχολείου και νηπιαγωγείου στην περιοχή Κιάφας», π/υ 2.934.703 ευρώ
- «Προμήθεια ιατρο-τεχνολογικού εξοπλισμού στο Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων», π/υ 2.259.721 ευρώ
- «Μουσείο Άρτας», π/υ 5.570.066 ευρώ
- «Στερέωση, αποκατάσταση και μετατροπή του κτιρίου ΣΟΥΦΑΡΙ ΡΕΡΑΙ σε χώρο στέγασης και λειτουργίας των γενικών αρχείων του κράτους νομού Ιωαννίνων», π/υ 5.135.000 ευρώ
- «Αρδευτικό έργο Ελαίας Φοινικίου Φιλιατών ν. Θεσπρωτίας», π/υ 8.900.000 ευρώ
- «Βελτίωση-ασφαλτόστρωση 36^{ης} επαρχιακής οδού Άρματα-Δίστρατο», π/υ 3.521.643 ευρώ
- «Βελτίωση-ασφαλτόστρωση οδού από 25^η επαρχιακή οδό μέχρι Λαϊστα», π/υ 4.290.000 ευρώ
- «Βελτίωση-ασφαλτόστρωση 45^{ης} επαρχιακής οδού τμήμα Λεπτοκαρυά-Δόλιανη», π/υ 3.250.000 ευρώ
- «Σχολικό κέντρο Πλαταριάς», π/υ 1.614.087 ευρώ
- «Ανέγερση και πλήρης εξοπλισμός κτιριακού συγκροτήματος ΕΛΕΠΑΠ», π/υ 3.400.000 ευρώ
- «Μετσόβιο κέντρο διεπιστημονικής έρευνας (ΜΕΚΔΕ) του ΕΜΠ για την προστασία και ανάπτυξη του ορεινού περιβάλλοντος και των τοπικών ευρωπαϊκών πολιτισμών», π/υ 2.273.387 ευρώ

5.3Οι Νομοί: Ιωαννίνων, Άρτας, Πρέβεζας, Θεσπρωτίας,

Στο Νομό Ιωαννίνων έχουμε τα ακόλουθα προγράμματα:

1. Το Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) του Δήμου Άνω Πωγωνίου με αποδέκτες γυναίκες που επιθυμούν να εργαστούν, πολύτεκνες οικογένειες και οικογένειες με παιδιά με νοητικές στερήσεις.
2. Το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι με σκοπό την κατ' οίκον οργανωμένη βοήθεια και αποδέκτες ηλικιωμένους και άνεργους (κυρίως γυναίκες).
3. Το Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών στην περιοχή Δασπότοπου, Βοτανικού και Καλατσινής με αποδέκτες και εδώ γυναίκες, πολύτεκνες οικογένειες και οικογένειες με παιδιά με νοητικές υστερήσεις.
4. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου περιοχή Γ, Ε και Δ με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης σε αυτές τις περιοχές και αποδέκτες 112 άνεργους (ΑΜΕΑ) και επιχειρήσεις.
5. Τέλος το Πρόγραμμα Δίκτυο Απασχόλησης μεθοριακής Ηπείρου εν πράξει με σκοπό τη δημιουργία κατάρτισης Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών

και αποδέκτες 83 άνεργους, 10 άτομα από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, επιχειρήσεις και άνεργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.

Στο Νομό Άρτας έχουμε τα εξής προγράμματα:

1. Πρόγραμμα Παραγωγικής κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανασυγκρότησης της συνοικίας Βαλάωρα του Δήμου Αρταίων με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης και αποδέκτες 150 άνεργους ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
2. Το Πρόγραμμα για την απασχόληση της υπαίθρου του Νομού Άρτας με αποδέκτες 57 άνεργους, 20 υποαπασχολούμενους, 77 άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.

Στο νομό Πρέβεζας έχουμε τα εξής προγράμματα:

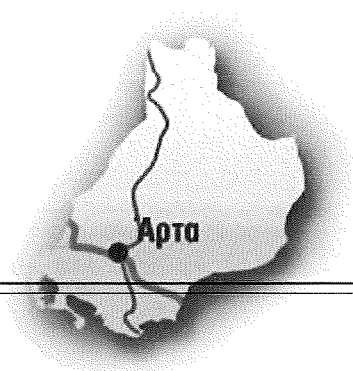
1. Πρόγραμμα *Αστικών Παρεμβάσεων στις Συνοικίες Νεάπολη και Σφαγεία Δήμου Πρέβεζας* με αποδέκτες 60 άνεργους ευπαθών κοινωνικών ομάδων και επιχειρήσεις.
2. Πρόγραμμα *Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) στον οικισμό Νεάπολη* με αποδέκτες γυναίκες που επιθυμούν να εργαστούν, πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλούς μισθούς και άνεργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.

Στον νομό Το Θεσπρωτίας έχουμε μόνο ένα πρόγραμμα:

1. *Ολοκληρωμένη Παρέμβαση Ανάπτυξης Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών* με αποδέκτες 30 άνεργους (συμπεριλαμβανομένων ΑΜΕΑ) και επιχειρήσεις.

Νομός Ιωαννίνων





Κεφάλαιο 6: Π.Ε.Π. Ιονίων Νήσων

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	415.696.432 €
Δημόσια Δαπάνη:	343.775.754 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	257.831.814 €
Εθνική Συμμετοχή:	85.943.940 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	71.920.678 €

6.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ο γενικός στρατηγικός στόχος της Περιφέρειας είναι η ενίσχυση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και στη συνοχή του νησιωτικού χώρου.

Οι στόχοι του προγράμματος αναλύονται σε 6 Άξονες Προτεραιότητας:

- Ποιοτική αναβάθμιση και αξιοποίηση των τουριστικών υπηρεσιών και των λοιπών παραγωγικών δραστηριοτήτων
- Μείωση της περιφερειακότητας και του ελλείμματος υποδομής
- Αναβάθμιση και προστασία του αστικού και ημιαστικού περιβάλλοντος
- Αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου
- Ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού
- Ειδικές δράσεις για την ανάπτυξη και προστασία των μικρών νησιών

Το Πρόγραμμα εξειδικεύεται σε 7 Άξονες Προτεραιότητας (συμπεριλαμβανομένης και της Τεχνικής Βοήθειας) και σε 35 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- 220 km βελτίωσης επαρχιακής-διακοινοτικής οδοποιΐας
- 220 km βελτίωση αγροτικής οδοποιΐας
- 123 ενισχύσεις επενδυτικών σχεδίων σε μεταποιητικές ΜΜΕ
- 85 νέες αίθουσες διδασκαλίας
- 60 βελτίωση δικτύου ύδρευσης
- 40 km νέο δίκτυο αποχέτευσης
- 350 επενδυτικά σχέδια αγροτικών προϊόντων
- 3.170 καταρτιζόμενοι
- 5 Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 378 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 67,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 34,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 21,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Δημοτικό Σχολείο Αργυράδων» π/υ 1.320.616 ευρώ
- «Οδική Ασφάλεια» π/υ 4.476.775 ευρώ
- «Θέατρο Λευκάδας» π/υ 6.267.938 ευρώ
- «Αποχέτευση και Βιολογικός Καθαρισμός Βασιλικής» π/υ 2.682.478 ευρώ.

6.2 Οι Νομοί, Κεφαλληνίας και Ιθάκης, Κέρκυρας και Λευκάδας

Σε αυτά τα δυο νησιά του Ιονίου, **Κεφαλληνίας και Ιθάκης** έχουμε τα εξής προγράμματα:

1. Πρόγραμμα Τοπικής Πρωτοβουλίας Απασχόλησης Δήμου Ελαιοῦ-Πρόννων.

Είναι πρόγραμμα για την αύξηση της απασχόλησης και του εργασιακού αποκλεισμού καθώς περιλαμβάνει ένα συνδυασμό δράσεων Συμβουλευτικής υποστήριξης, απασχόλησης, αυτό απασχόλησης και κατάρτισης. Οι αποδέκτες είναι 60 άμεσα ωφελοῦμενοι, κυρίως γυναίκες, επιχειρήσεις, ὡστε να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και άνεργοι ή ετερο απασχολούμενοι που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς στην παροχή υπηρεσιών.

2. Το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης για την περιοχή Λυκαρδοπουλάτα-Λαϊκές κατοικίες-ΒΙΠΕ Δήμου Αργοστολίου με σκοπό και εδώ την καταπολέμηση του εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού και της ανεργίας. Οι αποδέκτες είναι 92 άμεσα ωφελοῦμενοι άνεργοι, επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και άνεργοι που μπορούν να απασχοληθούν απ' τους φορείς.

3. Πρόγραμμα Δημιουργίας Βρεφονηπιακών Σταθμών, Παιδικών Σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά με αναπηρία. Αυτό γίνεται με δημιουργία σταθμών και μονάδων φύλαξης καθώς και με κέντρα απασχόλησης για παιδιά που απασχολούνται εκτός σχολικού ωραρίου και για παιδιά με αναπηρίες. Οι αποδέκτες είναι γυναίκες που επιθυμούν να ενταχθούν στην ενεργό ζωή, μονογονεϊκές ή πολύτεκνες οικογένειες, οικογένειες με παιδιά που έχουν στερήσεις κα άνεργοι που μπορούν να απασχοληθούν απ' τους φορείς.

4. Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) Α' και Β' Κύκλος. Η Βοήθεια στο Σπίτι ὡπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες και τα ΚΗΦΗ παρέχουν βοήθεια και νοσηλευτική φροντίδα στους ηλικιωμένους για την ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης. Οι αποδέκτες είναι ηλικιωμένοι που χρήζουν κατ' οἶκο βοήθεια, άνεργοι κυρίως γυναίκες που μπορούν να ενταχθούν και να δουλέψουν στις συγκεκριμένες ομάδες.

Στην Κέρκυρα έχουμε:

1. Το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αγροτικής Ανάπτυξης Ορεινού Όγκου Παντοκράτορα Νόμου Κέρκυρας με σκοπό την τόνωση της επιχειρηματικότητας, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού σε άτομα ΑΜΕΑ και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα άτομα αυτά. Οι αποδέκτες είναι 180 άνεργοι, υποαπασχολούμενοι και αυτοαπασχολούμενοι κυρίως ατόμων ΑΜΕΑ και επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

2. *Πρόγραμμα Ιατροκοινωνικού Κέντρου Τσιγγάνων Δήμου Παρελίων* με σκοπό την φροντίδα της υγείας, της κοινωνικής προστασίας, της υποστήριξης και της ιατροκοινωνικής μέριμνας των τσιγγάνων. Οι αποδέκτες είναι 250 περίπου τσιγγάνοι του οικισμού της περιοχής και πρόσωπα διάφορων ειδικοτήτων για την στελέχωση του ιατροκοινωνικού κέντρου.
3. *Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι Δήμου Κασσωπαίων Δήμου Θιναλίων και Δήμου Φαιάκων* που παρέχει βοήθεια σε ηλικιωμένους και σε ΑΜΕΑ και λειτουργεί όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες. Οι αποδέκτες είναι 140 ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρίες, 9 άνεργοι (κυρίως γυναίκες) που μπορούν να απορροφηθούν σε αυτές τις μονάδες και γυναίκες που θέλουν να ενταχθούν στην ενεργό δράση

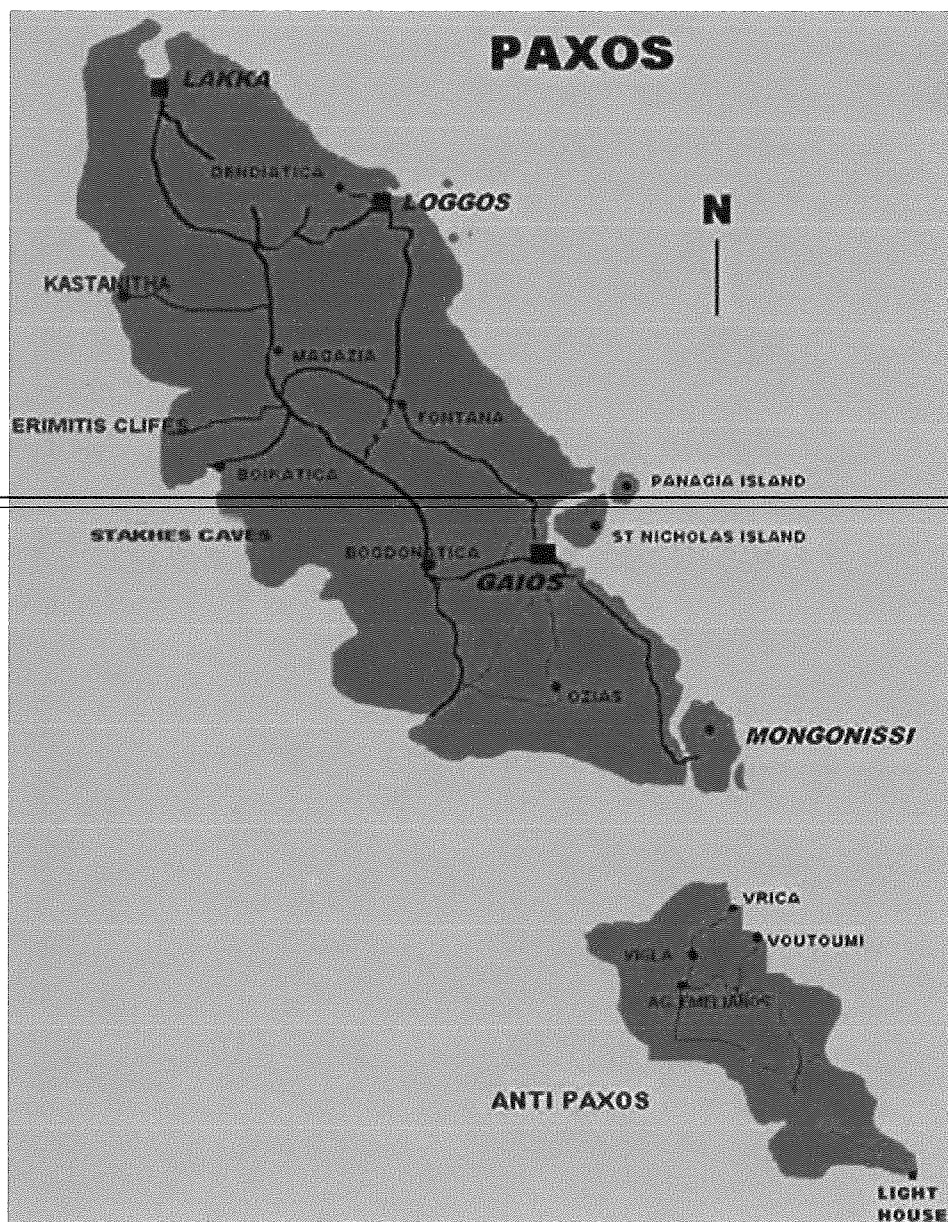
Στην Λευκάδα έχουμε το εξής πρόγραμμα:

1. *Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης (ΤΟΠΑΑ)* με σκοπό και εδώ την καταπολέμηση του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού και την τόνωση της απασχόλησης με αποδέκτες 150 άνεργους (84 άτομα από ευπαθείς ομάδες), 20 υποαπασχολούμενους, επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και ετερο-απασχολούμενοι που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.









Κεφάλαιο 7: ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ελλάδα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 10 Απριλίου 2001 με την Ε (2001) 808 Απόφαση της Επιτροπής και αναθεωρήθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2004 με την C (2004) 5665 απόφαση. Οι στρατηγικοί στόχοι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για το διάστημα 2000-2006 επικεντρώνονται στους βασικούς τομείς που είναι:

- Ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής δραστηριότητας η διασύνδεσή της με την τοπική οικονομία και η προσαρμογή της στις απαιτήσεις της νέας οικονομίας
- Η ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου των αστικών κέντρων
- Η μείωση των έντονων φαινομένων δυϊσμού με έμφαση στις ορεινές και αγροτικές περιοχές
- Η προστασία, αποκατάσταση και αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος. Αξιοποίηση των πολιτιστικών-ιστορικών πλεονεκτημάτων.

Το Συνολικό κόστος του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2000-2006 ανέρχεται σε 872.235 ευρώ με Δημόσια Δαπάνη 719.779 ευρώ και Ιδιωτική Συμμετοχή 152.456 ευρώ.

Η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΤΠΑ-ΕΚΤ-ΕΓΠΕ) ανέρχεται σε 539.284 ευρώ και αποτελεί το 75% της Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος.

Το ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2000-2006 διαρθρώνεται σε 6 άξονες προτεραιότητας καλύπτοντας τους αναπτυξιακούς στόχους της Στερεάς Ελλάδας για το διάστημα 2000-2006.

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	865.355.081€
Δημόσια Δαπάνη:	744.646.142€
Κοινοτική Συμμετοχή:	539.284.605 €
Εθνική Συμμετοχή:	205.361.537 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	120.708.939 €

7.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ως γενικός αναπτυξιακός στόχος για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας την περίοδο 2000-2006 τίθεται «η αξιοποίηση των νέων μεταφορικών υποδομών, της γειννίας με το μητροπολιτικό κέντρο της Αθήνας και της βιομηχανικής βάσης για τη μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και την αύξηση της απασχόλησης κυρίως μέσω της ανάπτυξης μιας ανταγωνιστικής οικονομίας».

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος του ΠΕΠ αναλύεται στους εξής κύριους στρατηγικούς στόχους:

- Ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής δραστηριότητας, η διασύνδεσή της με την τοπική οικονομία και η προσαρμογή της στις απαιτήσεις της νέας οικονομίας.
- Η ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου των αστικών κέντρων.
- Η μείωση των έντονων φαινόμενων δυϊσμού με έμφαση στις ορεινές και αγροτικές περιοχές.
- Η προστασία, αποκατάσταση και αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος. Αξιοποίηση των πολιτιστικών-ιστορικών πλεονεκτημάτων.

Οι βασικοί στόχοι του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος εξειδικεύονται σε 6 Άξονες Προτεραιότητας και σε 37 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του

προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- 670 αγροτικές εκμεταλλεύσεις που ενισχύονται
- 233 km αρδευτικών δικτύων που βελτιώνονται
- 4 Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ)
- Κατασκευή 115 km νέων αγωγών αποχέτευσης
- 4 νέοι Βιολογικοί Καθαρισμοί
- Κατασκευή 7 km νέου αυτοκινητόδρομου
- Κατασκευή/βελτίωση 60 km κύριων οδικών-αξόνων και 95 επαρχιακού δικτύου
- 300 νέες κλίνες σε νοσοκομεία
- 230 νέες αίθουσες διδασκαλίας Α΄ βάθμιας και Β΄ βάθμιας εκπαίδευσης.
- 6 Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης.
- 380 ενισχυμένες ΜΜΕ μέσω του Κανονισμού 70
- 9 Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης
- Αριθμός ατόμων που θα καταρτιστούν: 2.450

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 524 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 55,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 30,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι διαπραγματευθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 20,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Βελτίωση Οδού Κυριάκι-Ελικώνας», π/υ 3.255.488 ευρώ
- «Αποχέτευση Λυμάτων Δήμου Γαλαξιδίου», π/υ 3.560.721 ευρώ
- «Επεξεργασία και Διάθεση Λυμάτων Δήμου Γαλαξιδίου», π/υ 3.196.634 ευρώ
- Ανέγερση 8^{ου} Γυμνάσιου Χαλκίδας», π/υ 2.236.244 ευρώ.

7.2 Οι Νομοί Εύβοιας, Βοιωτίας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας, Φωκίδας

Στον **Νομό Ευβοίας** έχουμε τα εξής προγράμματα:

1. *Πρόγραμμα Αστικής Ανάπτυξης Περιοχής Πάρκο Λαού-Καμάρες-Γηροκομείο-Αλάτσατα, Δήμου Χαλκιδέων* με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης στο Δήμο Χαλκίδας και αποδέκτες 200 άμεσα ωφελούμενους, άνεργους και άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργους που μπορούν να απασχοληθούν απ' τους φορείς.
2. *Πρόγραμμα Διαδημοτικό Δίκτυο Προώθησης Απασχόλησης Νότιας Εύβοιας* με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες 60 άμεσα ωφελούμενους ευπαθών ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς του προγράμματος.
3. *Πρόγραμμα Άρση από την Ανεργία* και την περιθωριοποίηση στην απασχόληση με σκοπό την καταπολέμηση του εργασιακού αποκλεισμού στους Δήμους Κηρέως, Νηλέως, Ελυμνίων και αποδέκτες 61 άνεργος ευπαθών κοινωνικών ομάδων, επιχειρήσεις για δημιουργία θέσεων και άνεργοι που θα απορροφηθούν από τους φορείς.

Στον **νομός Βοιωτίας** έχουμε:

1. *Πρόγραμμα Ολοκληρωμένη Δράση Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Λεβαδέων* με σκοπό την καταπολέμηση του εργασιακού αποκλεισμού σε ανέργους και νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας και αποδέκτες 100 άνεργους, επιχειρήσεις και ΑΜΕΑ.
2. *Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής-Κοινωνικής-Οικονομικής Ανασυγκρότησης περιοχής Δήμου Θηβαίων*: με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και της δημιουργίας Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) με αποδέκτες 185 άτομα ευπαθών ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργους που θα απασχοληθούν στους φορείς.

Στο **Νομό Ευρυτανίας** έχουμε:

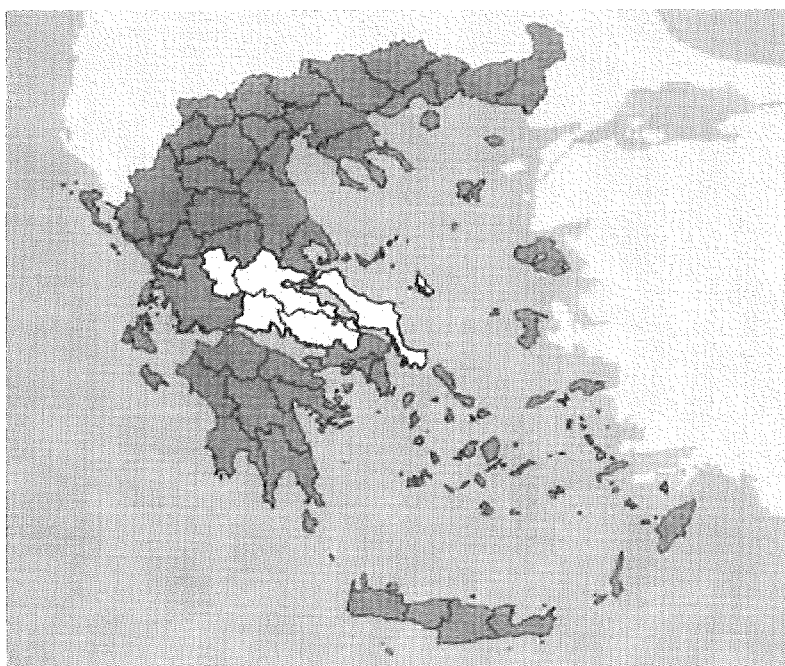
1. *Πρόγραμμα Δράσης Αστικής Ανάπτυξης στο Δήμο Καρπενησίου* με σκοπό την δημιουργία μονάδων παροχής υπηρεσιών για ΑΜΕΑ και αποδέκτες 68 άνεργους ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Στο **Νομό Φθιώτιδας** έχουμε:

1. *Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στο Δήμο Λαμιεών* με σκοπό την κατάρτιση των ανέργων και την τόνωση της απασχόλησης με αποδέκτες 180 άνεργους ευπαθών ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργους που μετά από σχετική προκήρυξη μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.

Στο **Νομό Φωκίδας** έχουμε :

1. *Πρόγραμμα Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων συγχρόνως με το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι με σκοπό και λειτουργία όπως στις προηγούμενες περιφέρειες και αποδέκτες ηλικιωμένους που χρειάζονται βοήθεια και ανέργους (κυρίως γυναίκες).*
2. *Πρόγραμμα για την Αναζωογόνηση Διευρυμένου Εμπορικού Κέντρου Αμφισσας με σκοπό και εδώ τον εργασιακό και κοινωνικό αποκλεισμό των ανέργων και των ημιαπασχολούμενων και αποδέκτες 127 ανέργους ευπαθών ομάδων, επιχειρήσεις και ανέργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς μετά από σχετική προκήρυξη.*



Κεφάλαιο 8: ΠΕΠ Πελοποννήσου

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου καταλαμβάνει το νότιο τμήμα της ηπειρωτικής Ελλάδας. Αποτελείται από τους νομούς Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας, Μεσσηνίας και Λακωνίας και έχει έδρα την Τρίπολη, Πρωτεύουσα του νομού Αρκαδίας. Βρέχεται δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος και συνορεύει με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, βορειοανατολικά με την Περιφέρεια Αττικής, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Μυρτώο Πέλαγος.

Έχει συνολική έκταση 15.490 χμ² και καλύπτει το 11,7% της συνολικής έκτασης της χώρας, με χαρακτηριστικό της μορφολογίας της τους μεγάλους ορεινούς όγκους.

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι :

Συνολικό Κόστος:	728.441.677€
Δημόσια Δαπάνη:	620.038.599 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	465.028.950 €
Εθνική Συμμετοχή:	155.009.649 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	108.403.078 €

8.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας είναι η μείωση της αναπτυξιακής υστέρησης της ενδοχώρας και των απομακρυσμένων περιοχών της από τα αστικά και ημιαστικά της κέντρα, αλλά και την πρωτεύουσα της Χώρας, σε συνδυασμό με την εξωστρέφεια της, τόσο προς την υπόλοιπη χώρα και δη προς τα μητροπολιτικά κέντρα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη), όσο και προς το Νότο του εξωτερικού με «γέφυρα» την Κρήτη.

Το πρόγραμμα εξειδικεύεται σε 6 Άξονες προτεραιότητας με 34 μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- Αναβάθμιση υποδομών λιμένων: σε 4 από τα κύρια εμπορικά και τουριστικά λιμάνια της Περιφέρειας.
- Αριθμός ΜΜΕ (υφιστάμενων και νέων) που ενισχύονται: (250+200) (Καν. 70)
- Βελτίωση/κατασκευή 2 ΧΥΤΑ (άξονας 2).
- Βελτίωση/κατασκευή 5 Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (άξονας 2)
- Κατασκευή 3 Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (άξονας 4).
- 320 km αγωγού δικτύων άρδευσης που κατασκευάζονται/βελτιώνονται.
- Ενίσχυση επενδύσεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις: 570 Σχέδια Βελτίωσης.
- 190 νέες κύριες αίθουσες διδασκαλίας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Κατασκευή ή αναβάθμιση ορεινού και ημιορεινού οδικού δικτύου: 80 km.
- Αριθμός τουριστικών κλινών που δημιουργούνται/βελτιώνονται: 5.250
- Αριθμός ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης: 6

- Αριθμός καταρτιζόμενων ανέργων: 1.500
- Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης: 5

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 372 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 73,7% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 44,6% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 20,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

- «Βελτίωση – κατασκευή του τμήματος από πέρας παράκαμψης Δαφνιού μέχρι τη χιλιομετρική θέση 9+200 της Εθνικής Οδού Χανιά- Κροκεές – Μονεμβάσια», π/υ 5.928.100 ευρώ.
- «Βελτίωση Οδού Κιάτο – Σούλι – Γκούρα – Δερβένι τμήμα Σούλι – Θέκριζα και Καρτέρι – Λαύκα», π/υ 5.898.899 ευρώ.
- «Λιμάνι Νεάπολης Βοιών», π/υ 2.000.000 ευρώ
- «Υποδομές ύδρευσης δήμου Μελιγαλά», π/υ 1.031.979 ευρώ
- «Αρδευτικό Γραμμούσας», π/υ 2.289.068 ευρώ
- «Προστασία παραλίμνιας δασικής περιοχής Λάδωνα με τη βελτίωση – ασφαλίστευση της αγροδασικής οδού Περδικονέρι – Αγία Μαρίνα – Φτεριά», π/υ 1.300.500 ευρώ
- «Βελτίωση λιμενίσκου Αγίου Ανδρέα», π/υ 1.175.000 ευρώ
- «Προσθήκη τεσσάρων αιθουσών στο Γυμνάσιο Ασκληπείου», π/υ 807.043 ευρώ
- «Υδρευση δήμου Σαρωνικού», π/υ 733.676 ευρώ
- «Ανάδειξη/αξιοποίηση ακροπόλεως αρχαίας Τίρυνθας και περιβάλλοντος χώρου», π/υ 3.140.132 ευρώ
- «Επέκταση, αναδιαρρύθμιση, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και εξοπλισμός Γενικού Νοσοκομείου Άργους», π/υ 8.658.856 ευρώ

8.2 Οι Νομοί Αργολίδας, Αρκαδίας, Λακωνίας, Μεσσηνίας, Κορινθίας, Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας

Στο Νομό Αργολίδας έχουμε:

1. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Περιοχής Ορεινής Αργολίδας και Κορινθίας με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και την βοήθεια των ΑΜΕΑ με αποδέκτες άμεσα ωφελούμενους άνεργους συμπεριλαμβανομένων ατόμων ΑΜΕΑ.

Στο νομό Αρκαδίας έχουμε τα εξής:

1. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Περιοχής Πάρνωνα με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και με αποδέκτες άνεργους, συμπεριλαμβανομένων ατόμων ΑΜΕΑ.
2. Το Πρόγραμμα Στήριξης της Απασχόλησης μέσω της οικοανάπτυξης στην Ανατολική Αρκαδία με σκοπό την απασχόληση ανέργων και

υποαπασχολούμενων νέων και γυναικών στην Ανατολική Αρκαδία, καθώς και την τόνωση της κατάρτισής τους. Οι αποδέκτες είναι 57 άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι νέοι και γυναίκες και άνεργοι που μπορούν να απασχοληθούν στους φορείς μετά από σχετική προκήρυξη.

Στο Νομό Λακωνίας αυτό έχουμε:

1. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Περιοχής Μάνης με σκοπό και εδώ την τόνωση της απασχόλησης και κατάρτισης και αποδέκτες άνεργους και υποαπασχολούμενους, συμπεριλαμβανομένων ατόμων ΑΜΕΑ.

Στο Νομό Μεσσηνίας αυτό έχουμε:

1. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου Περιοχής Νέδας με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού με αποδέκτες άνεργους, συμπεριλαμβανομένων ατόμων ΑΜΕΑ.

Στο Νομό Κορινθίας αυτό έχουμε:

- Το Πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης και Κέντρων Απασχόλησης Παιδιών με αναπηρίες με αποδέκτες γυναίκες που επιθυμούν να εργαστούν, μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, οικογένειες με παιδιά με αναπηρία καθώς και άνεργους που μπορούν να απορροφηθούν σε αυτές τις μονάδες.

Στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας αυτό έχουμε τα ακόλουθα προγράμματα:

1. Πρόγραμμα για το Ιατροκοινωνικό κέντρο για τον Τσιγγάνικο πληθυσμό του Δήμου Αγρινίου με σκοπό την προστασία της υγείας των τσιγγάνων και της κοινωνικής προστασίας τους με αποδέκτες Τσιγγάνους της περιοχής και άτομα που μπορούν να στελεχώσουν το Ιατρικό Κέντρο.
2. Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ορεινής Ζώνης Βάλτου-Παναϊτωλικού με σκοπό την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση ατόμων ΑΜΕΑ και αποδέκτες 13 άνεργους ευπαθών ομάδων και 7 επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.
3. Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ορεινής Ζώνης Ναυπακτίας με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης και αποδέκτες 60 άνεργους ευπαθών ομάδων και 7 επιχειρήσεις με σκοπό τη δημιουργία θέσεων εργασίας.
4. Πρόγραμμα Διαδημοτική Παρέμβαση Ανάταξης της Απασχόλησης στην Τριχωνίδα με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες 165 άνεργους, 80 επιχειρήσεις και 2 άνεργους που θα απορροφήθουν από τους φορείς.
5. Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Δήμου Αλυζίας Περγαντί σε σκοπό την απασχόληση των ανέργων και αποδέκτες 45 άνεργους, επιχειρήσεις και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς.
6. Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αύξησης της Απασχολήσης στο Ν. Αιτωλοακαρνανίας με αποδέκτες 27 άνεργους, 13 άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
7. Το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι όπως λειτουργεί και στις υπόλοιπες περιφέρειες

8. Πρόγραμμα *Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας* με σκοπό την καταπολέμηση της ανεργίας και αποδέκτες 74 άνεργους ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.

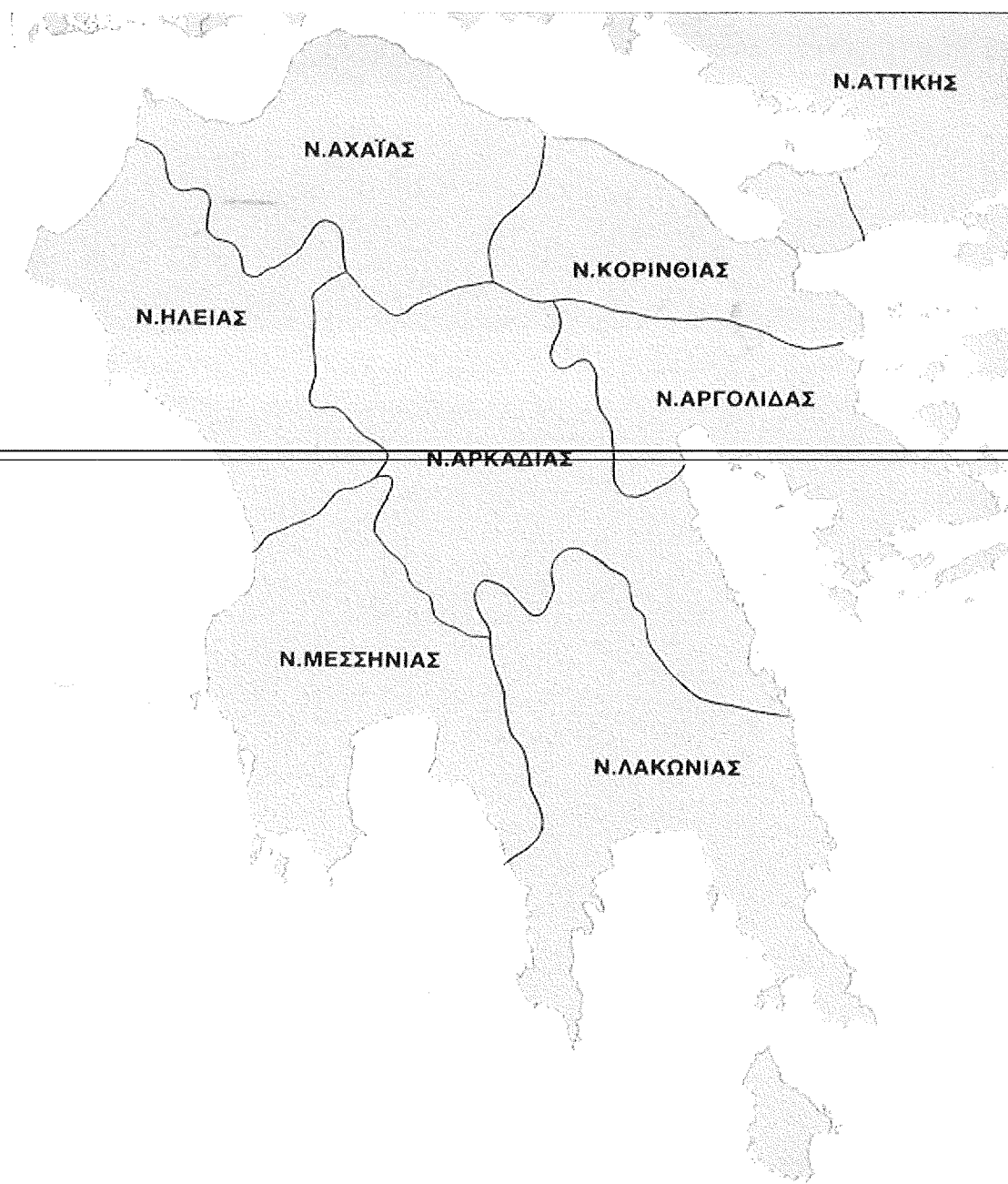
Στο **Νομό Αχαΐας** έχουμε:

1. Πρόγραμμα *Δημιουργία Κέντρων Απασχόλησης Παιδιών και Βρεφονηπιακών Σταθμών* με αποδέκτες γυναίκες που επιθυμούν να εργαστούν, μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες με παιδιά ΑΜΕΑ και άνεργοι που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.
2. Πρόγραμμα *Ανάπτυξης Ορεινής Ζώνης Καλαβρύτων Ανατολικής Αιγαλείας* με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες 13 άνεργους ευπαθών ομάδων και 7 επιχειρήσεις.
3. Πρόγραμμα *Αναβάθμισης Ποιότητας Ζωής και υποστήριξης των Τσιγγάνων* με αποδέκτες 100 άνεργους ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.

Στο **Νομό Ηλείας** αυτό έχουμε:

1. Πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης Περιοχής Κούβελου του Δήμου Πύργου*, με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και της δημιουργίας παιδικών σταθμών με αποδέκτες 175 άνεργους ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
2. Πρόγραμμα *Υποστήριξης Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας Νομαρχίας Ηλείας* με σκοπό την καταπολέμηση της ανεργίας και αποδέκτες 165 άνεργους ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
3. Πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης Περιοχής Σοχιάς του Δήμου Αμαλιάδος*, με σκοπό την δημιουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και αποδέκτες γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες, άτομα ΑΜΕΑ και άνεργους που θα απορροφηθούν στους τομείς μετά από προκήρυξη.
4. Πρόγραμμα *Ανάπτυξης Ορεινής Ζώνης Ανδρίτσαινας Φιγαλείας* με σκοπό την κατάρτιση των ανέργων και την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες 100 άνεργους και επιχειρήσεις.

Γενικότερα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχουμε αρκετά Προγράμματα, μάλιστα και σε αυτή την περιφέρεια υπάρχει το Πρόγραμμα *Βοήθεια στο Σπίτι*, όπως λειτουργεί και στις υπόλοιπες περιφέρειες, καθώς και τα Προγράμματα ΚΗΦΗ με αποδέκτες τις ίδιες κατηγορίες ατόμων. Επιπλέον στην Πελοπόννησο έχουμε το Πρόγραμμα *Επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ)* _γυναικών με αποδέκτες 277 γυναίκες στην Περιφέρεια 18-64 ετών και την δημιουργία *Βρεφονηπιακών Σταθμών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης*.



Κεφάλαιο 9: ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	835.064.388 €
Δημόσια Δαπάνη:	675.867.180 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	505.940.694 €
Εθνική Συμμετοχή:	169.926.486 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	159.197.208 €

9.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας είναι η «αξιοποίηση της κομβικής θέσης της Περιφέρειας και η αξιοποίηση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων για την υπέρβαση των προβλημάτων της ανεργίας και της ενδοπεριφερειακής ανισότητας».

Ο γενικός αυτός στόχος αναλύεται στους εξής κύριους στρατηγικούς στόχους:

- Ενίσχυση και αξιοποίηση της θέσης της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης της Χώρας.
- Πολιτιστική και Τουριστική ανάπτυξη-αξιοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.
- Αναδιάρθρωση και επέκταση της βιομηχανικής βάσης της περιφέρειας και προώθηση της καινοτομίας.
- Ενίσχυση αστικών υποδομών-Βελτίωση ποιότητας ζωής.
- Προώθηση της απασχόλησης και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου:
 - Αγροτική ανάπτυξη (βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων).
 - Παρεμβάσεις στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές.
- Καινοτομία (περιλαμβάνονται και δράσεις ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας).

Το πρόγραμμα εξειδικεύεται σε 7 Άξονες Προτεραιότητας και σε 35 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

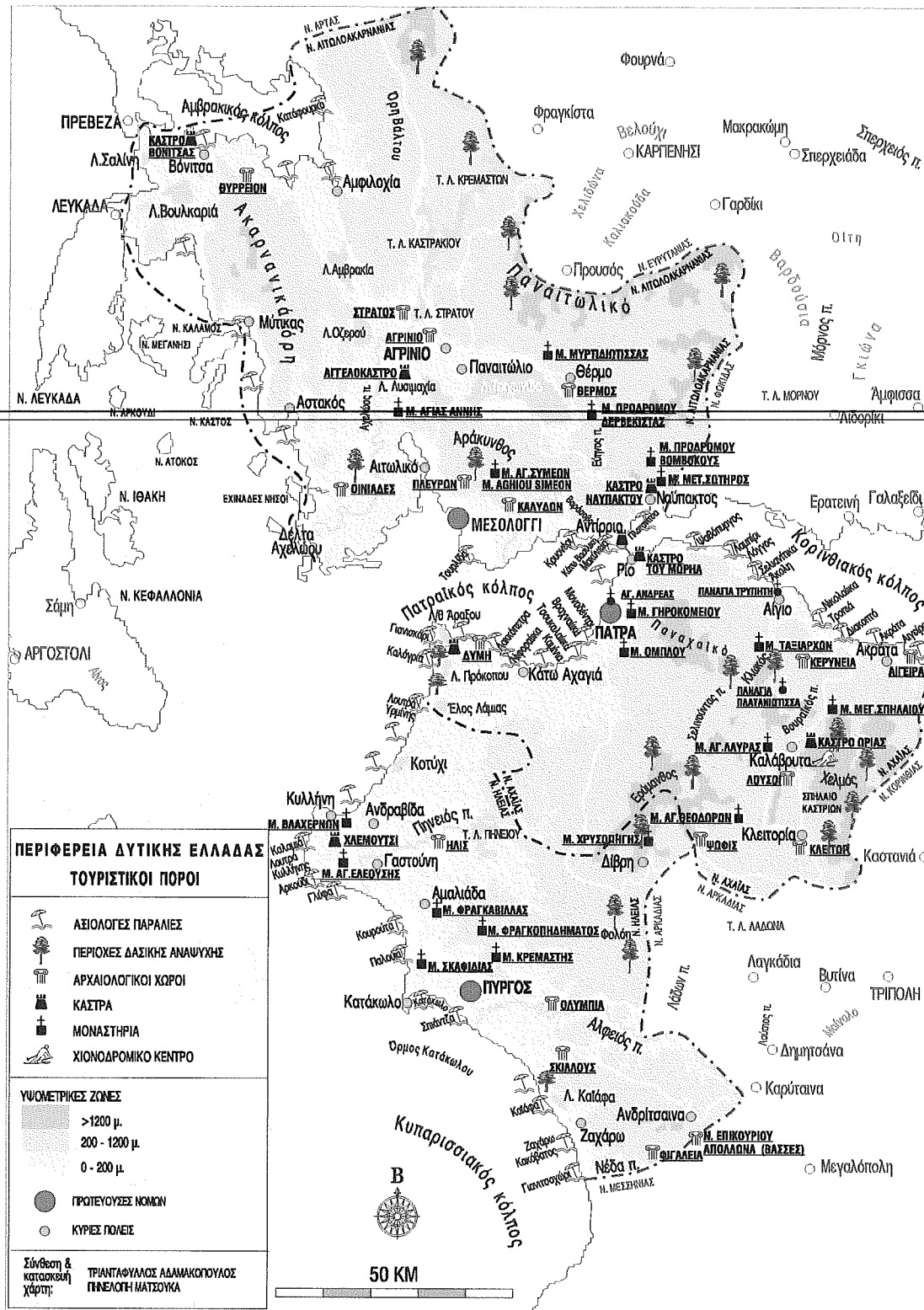
- Κατασκευή 26 km οδικού δικτύου
- 2 παρεμβάσεις σε λιμάνια
- 36 Km Σιδηροδρομικού Δικτύου που αναβαθμίζεται
- 110 επεμβάσεις σε πολιτιστικά μνημεία
- 1.600 ξενοδοχειακές κλίνες που εκσυγχρονίζονται
- 1 ΒΙΠΕ-ΒΙΟΠΑ στην οποία θα βελτιωθούν οι υποδομές
- 295 ενισχυόμενες ΜΜΕ
- 25 ερευνητικά προγράμματα
- 109 Km νέων δικτύων αποχέτευσης

- 220 νέες σχολικές αίθουσες
- 1 Νοσοκομείο που κατασκευάζεται
- 1.375 καταρτιζόμενοι
- 204.000 στρέμματα που βελτιώνεται η άρδευσή τους
- 2.500 στρέμματα αναδασώσεων
- 800 ενισχυόμενες εκμεταλλεύσεις

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 641 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 70,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 51,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες ~~δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 34,7% της συνολικής~~ Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

- «18^ο Γυμνάσιο Πάτρας», π/υ 1.531.914 ευρώ
- «Ε.Ο. ΜΙΡΑΚΑ-ΛΑΛΑ-ΛΑΜΠΙΕΙΑ», π/υ 2.942.697 ευρώ
- «Μουσείο Αρχαίας Ήλιδας», π/υ 4.259.563 ευρώ
- «Ολοκλήρωση κατασκευής οικοδομικών-ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών του Νομαρχιακού Γενικού Νοσοκομείου Πύργου», π/υ 14.000.000 ευρώ
- «Παράκαμψη Αρχαίας Ολυμπίας», π/υ 19.024.462 ευρώ



Κεφάλαιο 10:Π.Ε.Π. Αττικής

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	1.634.545.544 ευρώ
Δημόσια Δαπάνη:	1.554.945.544 ευρώ
Κοινοτική Συμμετοχή:	1.116.641.725 ευρώ
Εθνική Συμμετοχή:	438.303.819 ευρώ
Ιδιωτική Συμμετοχή:	79.600.000 ευρώ

10.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Ο γενικός στρατηγικός αναπτυξιακός στόχος που τίθεται για την Περιφέρεια Αττικής είναι η ανάδειξη του διεθνούς ρόλου της πρωτεύουσας με παράλληλη εξομάλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος εξειδικεύεται μέσα από το ΠΕΠ Αττικής στους παρακάτω βασικούς στόχους:

- Διεύρυνση του Διεθνούς Ρόλου της Πρωτεύουσας.
- Αποκατάσταση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος.
- Μείωση της ανεργίας και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Αναβάθμιση υποδομών και αιεφόρος διαχείριση των πόρων στις δυτικές περιοχές, στις υποβαθμισμένες περιοχές και τις λοιπές περιμετρικές ζώνες.
- Αποκατάσταση των επιπτώσεων από τον σεισμό στην Αττική την 7-9-99.

Οι παραπάνω στόχοι εξειδικεύονται σε 6 Άξονες Προτεραιότητας και σε 31 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- Κατασκευή 2,36 Km οδικού δακτυλίου της Αθήνας
- Δημιουργία 2 νέων ΧΥΤΑ
- Κατάρτιση 7.652 ατόμων
- 10 Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης
- Βελτίωση και συμπλήρωση 20 Km εθνικού-επαρχιακού οδικού δικτύου.
- Ενίσχυση 54 μεταποιητικών και τουριστικών ΜΜΕ μέσω του Καν. 70

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 508 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 74,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 59,2% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 39,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Λεωφόρος Κηφισού Τμήμα από χιλιομετρική θέση 0+700 - 3+060», π/υ 161.115.187 ευρώ
- «Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής», π/υ 17.159.624 ευρώ
- «Επισκευή Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου Αθηνών», π/υ 8.655.735 ευρώ
- Παράλληλα υλοποιείται κανονικά το έργο «Μετρό Αθήνας- Επέκταση προς Περιστερί, Σεπόλια- Άγιος Αντώνιος-Περιστερί-Θηβών (έργα Πολιτικού Μηχανικού)», π/υ 100.000.000 ευρώ.

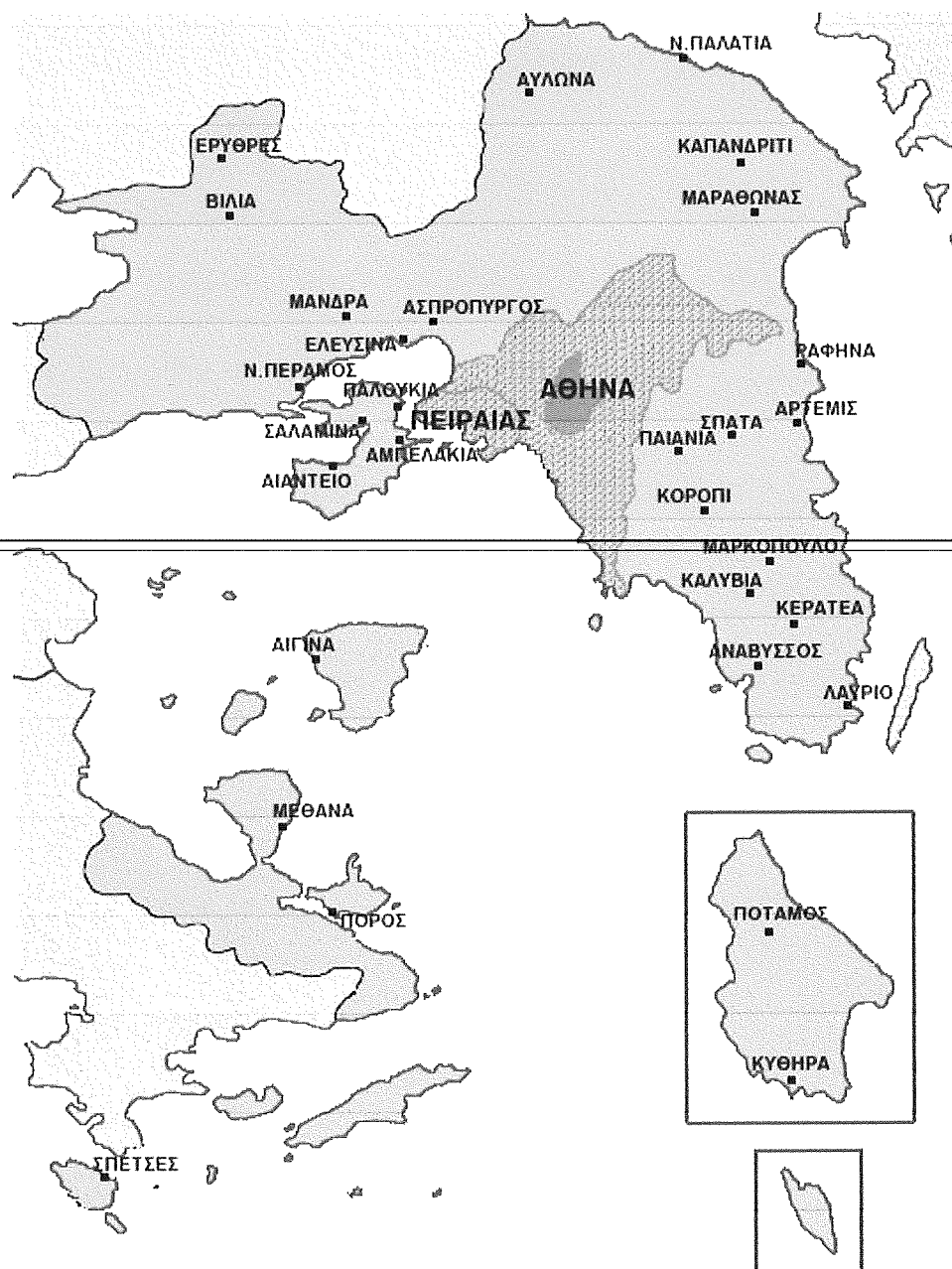
10.2 Νομός Αττικής

Στην Περιφέρεια Αττικής έχουμε τα εξής προγράμματα:

1. Πρόγραμμα *Βοήθεια στο Σπίτι* όπως ακριβώς λειτουργεί και στις υπόλοιπες περιφέρειες καθώς και το Πρόγραμμα *Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)* και με αποδέκτες ηλικιωμένους με αναπηρίες, γυναίκες που επιθυμούν να εργαστούν, καθώς και άνεργοι που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς αυτούς μετά από σχετική προκήρυξη.
2. Πρόγραμμα *Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με αναπηρία (ΑΜΕΑ)* με σκοπό τη δημιουργία Βρεφονηπιακών Σταθμών και Παιδικών Σταθμών με αποδέκτες γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες με παιδιά με αναπηρίες και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς μετά από σχετική προκήρυξη.

Στη Νομαρχία Αθήνας και στην Νομαρχία Πειραιά έχουμε τα εξής:

1. Προγράμματα και εδώ *Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών* και παιδιών με αναπηρία και αποδέκτες τις ίδιες κατηγορίες ατόμων.
2. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Κέντρου Αγ. Ιωάννη Ρέντη (πρώην ΒΙΑΜΥΛ) με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και της αυτό απασχόλησης και αποδέκτες 125 άνεργους, 70 άτομα ευπαθών ομάδων, επιχειρήσεις και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς.



Κεφάλαιο 11: Π.Ε.Π. Β. Αιγαίου

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	539.784.471 €
Δημόσια Δαπάνη:	492.882.289 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	369.661.715 €
Εθνική Συμμετοχή:	123.220.574 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	46.902.182 €

11.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Η Αναπτυξιακή Στρατηγική για την περιφέρεια προσδιορίζει ως Γενικό Αναπτυξιακό Στόχο τον εξής: «Άρση της γεωγραφικής απομόνωσης, της φθίνουσας πληθυσμιακής εξέλιξης και της οικονομικής υστέρησης που έχει προκληθεί από τον παραμεθόριο νησιωτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας».

Ο γενικός αυτός αναπτυξιακός στόχος εξειδικεύεται στους εξής στρατηγικούς στόχους:

- Την αναστροφή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και της περιθωριοποίησης της Νησιωτικής Οικονομίας, με την αξιοποίηση της Τεχνολογίας και των τοπικών πλεονεκτημάτων.
- Την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε αναβαθμισμένες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, εκπαίδευσης και πολιτισμού-αναψυχής.
- Τη διαφοροποίηση της Νησιωτικής Οικονομίας από την αποκλειστική εκμετάλλευση του Τουρισμού.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- 100 Km (αναβάθμιση και νέα χάραξη) επαρχιακής-διακοινοτικής οδοποιΐας
- 6 παρεμβάσεις σε κύρια λιμάνια της Περιφέρειας
- 3 νέες Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων
- 1 νέος ΧΥΤΑ
- Αναβάθμιση/επέκταση 3 νομαρχιακών νοσοκομείων
- 72 παρεμβάσεις σε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- 5 Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις σε αστικές και ημιαστικές περιοχές
- Ενίσχυση 100 τουριστικών επιχειρήσεων
- Ενίσχυση 129 μεταποιητικών επιχειρήσεων
- 4 σταθμοί τηλεϊατρικής σε δημόσια νοσοκομεία και κέντρα υγείας
- 550 επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- Κατασκευαζόμενη χωρητικότητα (φράγματα, λιμνοδεξαμενές): 2 εκατ m³
- 4 Ζώνες Παρέμβασης ΟΠΑΑΧ

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 231 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 75,4% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 37,3% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 19,1% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Παράκαμψη Πόλης Χίου», π/υ 3,4 εκατ. Ευρώ
- «Διαμόρφωση κτιρίων υποδοχής επιβατών στο λιμάνι Χίου», π/υ 1 εκατ. Ευρώ
- «Αρχαιολογικό Μουσείο Πυθαγορείου», π/υ 6,16 εκατ. ευρώ
- «Ρωμαϊκό Υδραγωγείο Μόριας», π/υ 1,9 εκατ. Ευρώ

11.2 Οι Νομοί Λέσβου, Σάμου, Χίου

Στον **νομό Λέσβου** έχουμε:

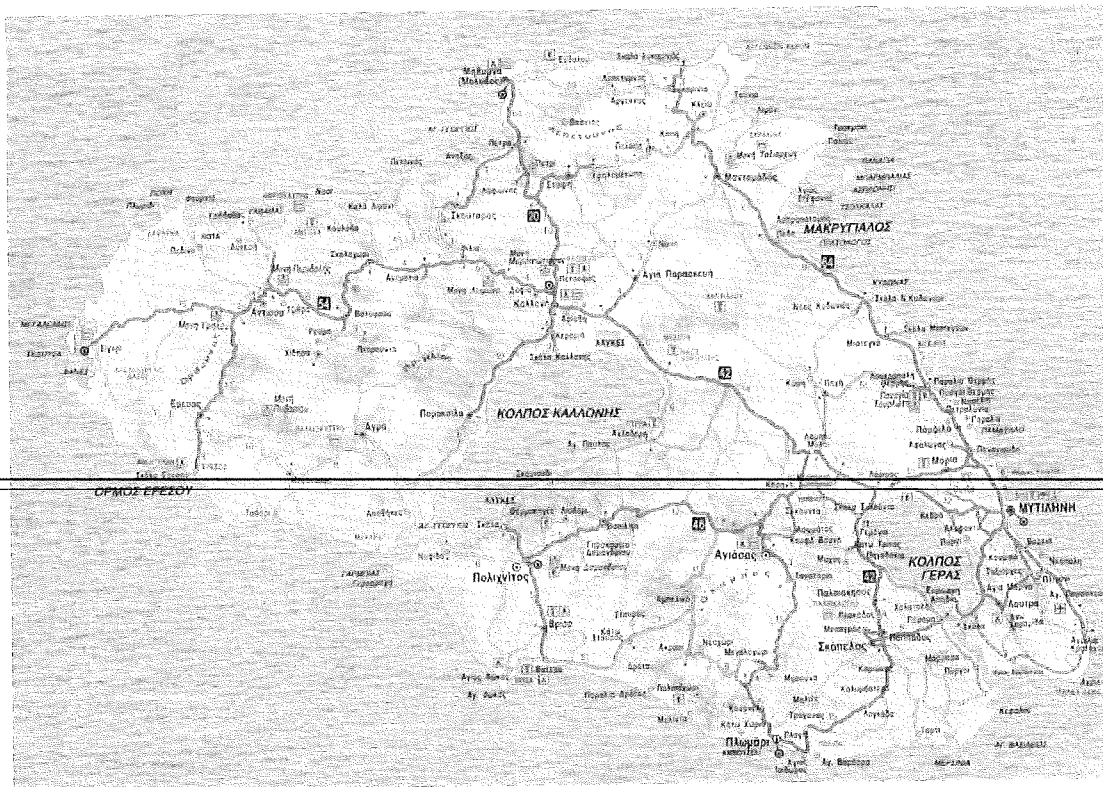
1. *Πρόγραμμα Ανάπτυξης για το Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Μόρινας Δήμου με σκοπό την καταπολέμηση της ανεργίας και την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες άτομα ΑΜΕΑ και επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων.*
2. *Πρόγραμμα Ανάπτυξης της περιοχής Ιστορικού Κέντρου του Συνοικισμού του Δήμου Μυτιλήνης με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες άτομα ΑΜΕΑ και ανέργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς μετά από σχετική προκήρυξη.*

Στο **Νομό Σάμου** έχουμε:

1. *Πρόγραμμα Αστικής Ανάπτυξης Περιοχής Όρμου Καρλοβασίου-Νομού Σάμου με τη δημιουργία δράσεων Συμβουλευτικής Υποστήριξης και αποδέκτες άνεργους (συμπεριλαμβανομένων γυναικών και ΑΜΕΑ) και επιχειρήσεις.*
2. *Πρόγραμμα Αστικής Ανάπτυξης Δήμου Βαθέος με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες άνεργους (γυναίκες και ΑΜΕΑ) και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς.*

Στο **Νομό Χίου** έχουμε:

1. *Πρόγραμμα Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, ένα πρόγραμμα το οποίο ισχύει και στη Σάμο και λειτουργεί και έχει αποδέκτες τις ίδιες κατηγορίες ατόμων όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες καθώς και το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι.*
2. *Πρόγραμμα Ανάπτυξης για την περιοχή Οδός Δημοκρατίας-Κάστρο του Δήμου Χίου με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και αποδέκτες άνεργους (ΑΜΕΑ και γυναίκες) και άνεργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς μετά από σχετική προκήρυξη.*



Κεφάλαιο 12: ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Νότιου Αιγαίου είναι ένα από τα 24 Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ). Η υλοποίησή του ξεκίνησε με την έγκρισή του, την άνοιξη του 2001 και θα ολοκληρωθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2008. Με συνολικό αναθεωρημένο προϋπολογισμό 582 εκ. ευρώ (μαζί με την αναμενόμενη ιδιωτική δαπάνη που θα προσεγγίσει τα 60 εκ. ευρώ) αποτελεί το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα που έχει υλοποιηθεί ποτέ στο Νότιο Αιγαίο-δηλαδή στις Κυκλάδες και τη Δωδεκάνησο.

Υπολογίζεται ότι συνολικά περισσότερα από 500 έργα υποδομής και δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα. Σε αυτά θα πρέπει να προστεθεί η μερική χρηματοδότηση άλλων 500 περίπου ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων, όπως αγροτικές, τουριστικές ή άλλες επιχειρηματικές δράσεις.

Το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου χρηματοδοτείται κατά 75% από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από το ελληνικό δημόσιο.

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι :

Συνολικό Κόστος:	581.927.766 €
Δημόσια Δαπάνη:	521.927.766 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	390.121.530 €
Εθνική Συμμετοχή:	131.806.236 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	60.000.000 €

12.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Η Αναπτυξιακή Στρατηγική της Περιφέρειας, λαμβανομένων υπόψη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των δυνατοτήτων της, προσδιορίζει τους βασικούς τομείς παρέμβασης ως εξής:

- Προστασία και αξιοποίηση του Περιβάλλοντος
- Άρση της απομόνωσης-Ενίσχυση του Συστήματος Μεταφορών & Επικοινωνιών
- Τουρισμός
- Καινοτομία και Κοινωνία της Πληροφορίας
- Ανάπτυξη της υπαίθρου
- Αστική Ανάπτυξη-Δυναμικά Νησιωτικά Κέντρα

Το πρόγραμμα εξειδικεύεται σε 6 Άξονες Προτεραιότητας και σε 34 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- 20 Km βελτιώσεων εθνικού δικτύου
- Κατασκευή 50 Km νέου επαρχιακού-δημοτικού δικτύου
- Δημιουργία 1 νέου λιμανιού
- 165 νέες σχολικές αίθουσες
- 8 νέες Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων

- Κατασκευή 2 ΧΥΤΑ
- Κατασκευή 1 νέου νοσοκομείου
- Δημιουργία δικτύου 5 καταφυγίων-αγκυροβολιών τουριστικών σκαφών
- Εκσυγχρονισμός 10 μεσαίων τουριστικών μονάδων
- Εκσυγχρονισμός 150 μικρών τουριστικών μονάδων
- Ενίσχυση 50 ΜΜΕ (μέτρο 4.3)
- 150 ενισχυμένες αγροτικές εκμεταλλεύσεις
- Αξιοποίηση 5 υφιστάμενων λιμνοδεξαμενών
- 250 προγράμματα κατάρτισης
- Αριθμός καταρτιζόμενων 3.000 άτομα

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 378 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 68,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 43,4% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 23% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί σημαντικά έργα όπως:

- «Λιμάνι Καρδάμαινας στην Κω», π/υ 2,2 εκ. ευρώ
- «Γυμνάσιο Αφάντου Ρόδου», π/υ 3,8 εκ. ευρώ
- «Γυμνάσιο Ιαλυσσού», π/υ 3,1 εκ. ευρώ
- «Λύκειο Νάξου», π/υ 2,1 εκ. ευρώ
- «Κέντρο επισκευής και διαχείρισης σκαφών», π/υ 5,2 εκ. ευρώ

Ενώ σε φάση ολοκλήρωσης βρίσκονται έργα όπως:

- «Λιμάνι Καλύμνου», π/υ 7,3 εκ. ευρώ
- «Βιολογικός Καθαρισμός Λέρου», π/υ 2,7 εκ. ευρώ
- «Μαρίνα Σύρου», π/υ 4 εκ. ευρώ

12.2 Τα Προγράμματα της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου είναι:

1. Πρόγραμμα Κατάρτισης ανέργων και αυτοαπασχολούμενων σε πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) με τη δημιουργία 17 προγραμμάτων διάρκειας 300 ωρών έκαστο και αποδέκτες 389 ανέργους πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
2. Πρόγραμμα Κατάρτισης Άνεργων σε πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) με τη δημιουργία 70 προγραμμάτων και αποδέκτες 1511 ανέργους όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων.
3. Πρόγραμμα Δημιουργίας Βρεφονηπιακών και Παιδικών Σταθμών για παιδιά με αναπηρία και αποδέκτες γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες με παιδιά με αναπηρία και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς μετά από σχετική προκήρυξη.
4. Όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες έχουμε και εδώ Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και τη Βοήθεια στο Σπίτι με αποδέκτες τις ίδιες κατηγορίες ατόμων όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες.



Κεφάλαιο 13: ΠΕΠ Κρήτης

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κρήτης 2000-2006 είναι ένα από τα 24 Προγράμματα του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006 για την Ελλάδα και συγχρηματοδοτείται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΠΕ)

Στο πλαίσιο της διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του ΠΕΠ Κρήτης, σύμφωνα με το Νόμο 2860/2000 (ΦΕΚ 251/τ. Α΄/14-11-2000) συστήθηκε στην Περιφέρεια Κρήτης, η Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης που υπάγεται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης. Σκοπός της Υπηρεσίας είναι η άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στο Άρθρο 4 του Ν.2860/2000 κα συγκεκριμένα, είναι αρμόδια να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα και την κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής του ΠΕΠ Κρήτης 2000-2006.

Ο Προϋπολογισμός ΠΕΠ είναι:

Συνολικό Κόστος:	786.355.222 €
Δημόσια Δαπάνη:	681.047.802 €
Κοινοτική Συμμετοχή:	508.426.662 €
Εθνική Συμμετοχή:	172.621.140 €
Ιδιωτική Συμμετοχή:	105.307.420 €

13.1 Στρατηγικοί Στόχοι, Βασικοί Δείκτες και υλοποίηση του Προγράμματος

Η στρατηγική της περιφέρειας, προσδιορίζεται ως προς τους 6 βασικούς τομείς παρέμβασης:

- Καινοτομία και κοινωνία της πληροφορίας
- Τουρισμός
- Περιβάλλον
- Αστική ανάπτυξη
- Ανάπτυξη της υπαίθρου
 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας.
 - Βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, διατήρηση του περιβάλλοντος και του κοινωνικού ιστού στον αγροτικό χώρο.
- Επικοινωνίες-μεταφορές

Το πρόγραμμα εξειδικεύεται σε 7 Άξονες Προτεραιότητας και σε 32 Μέτρα.

Τα βασικά αναμενόμενα αποτελέσματα από την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- 3.000 m² νέων κτιρίων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικών κέντρων
- 5.000 τουριστικές κλίνες που εκσυγχρονίζονται
- Παρεμβάσεις σε 400 Km βασικού οδικού δικτύου
- 150 νέες αίθουσες διδασκαλίας
- 5 νέοι σταθμοί βιολογικού καθαρισμού
- 4 λιμάνια που αναβαθμίζονται
- 5 ολοκληρωμένα προγράμματα αστικής ανάπτυξης
- 3 νέες ΒΕΠΕ
- 15 Ρυθμιστικά Πολεοδομικά Σχέδια
- 31 εκατ. m³ νερό που ταμιεύεται
- 350 επενδυτικά σχέδια σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης
- Κατασκευή 1 ΧΥΤΑ
- 3 δημιουργημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων
- 15 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις (Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης)
- 170 προγράμματα κατάρτισης
- 90 νέες δομές που δημιουργούνται (Μονάδες Βοήθεια στο Σπίτι, Παιδικοί Σταθμοί, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων)
- 250 Km εσωτερικού οδικού δικτύου σε ορεινές μειονεκτικές περιοχές της ενδοχώρας που συμπληρώνονται/βελτιώνονται.

Από τη μέχρι σήμερα υλοποίηση του Προγράμματος, έχουν ενταχθεί 461 έργα η συνολική Δημόσια Δαπάνη των οποίων αντιστοιχεί στο 78,8% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος. Το ύψος του προϋπολογισμού των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί (νομικές δεσμεύσεις) αντιστοιχεί στο 55,5% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του Προγράμματος, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες στο σύνολο του Προγράμματος ανέρχονται στο 33,9% της συνολικής Δημόσιας Δαπάνης του ΠΕΠ.

Ήδη έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε φάση ολοκλήρωσης σημαντικά έργα όπως:

- «Κατασκευή εξωτερικών υδραγωγείων-τροφοδοτικών αγωγών και αξιοποίηση γεωτρήσεων στην περιοχή Λουτρακίου-Κρουσώνα-Έργα Η/Μ Εξοπλισμού», π/υ 3.042.064 ευρώ
- «Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων πόλης Ιεράπετρας και ευρύτερης περιοχής», π/υ 2.768.559 ευρώ
- «Μελέτη-Κατασκευή Ταχύρρυθμων Κτιρίων Πολυτεχνείου Κρήτης», π/υ 3.030.080 ευρώ
- «Ιατροτεχνολογικός Εξοπλισμός Κτιρίου Επέκτασης του Βενιζελείου Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου Κρήτης», π/υ 2.934.703 ευρώ
- «Προμήθεια Βιοϊατρικού Εξοπλισμού στο Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου», π/υ 4.402.054 ευρώ
- «Αναβαθμίσεις Επαρχιακού Δικτύου Ν. Λασιθίου», π/υ 1.467.351 ευρώ
- «Βελτίωση χάραξης οδού Κολυμπάρι-Επισκοπή-Κακόπετρος, Επισκοπή-Δελιανά», π/υ 1.614.087 ευρώ
- «Αναβαθμίσεις Οδικού Δικτύου Ν. Ηρακλείου», π/υ 1.467.351 ευρώ
- «Κατασκευή Φράγματος Φανερωμένης Ν. Ηρακλείου», π/υ 32.408.232 ευ

13.2 Οι Νομοί Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου, Λασιθίου

Στο **Νομό Χανίων** έχουμε:

1. Πρόγραμμα *Παρέμβασης Ανάπτυξης Ειδικών Αγροτικών Περιοχών (Δήμος Μουσούρων, Σφακιών και Άση)* με σκοπό την καταπολέμηση του εργασιακού αποκλεισμού και με αποδέκτες 15 άνεργους, 16 αυτοαπασχολούμενους και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς.
2. Πρόγραμμα *Ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικού Περιβάλλοντος Ευρύτερης Περιοχής Σπλάντλιας στην Παλιά Πόλη*, με σκοπό την δημιουργία Κέντρων Απασχόλησης Παιδιών και αποδέκτες γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες με παιδιά ΑΜΕΑ.

Στο **Νομό Ρεθύμνου** έχουμε:

1. Πρόγραμμα *Ανάπτυξης στο Ν.Α. Τμήμα της Παλιάς Πόλης Ρεθύμνου* με σκοπό την καταπολέμηση της ανεργίας και της δημιουργία Βρεφονηπιακών Σταθμών. Οι αποδέκτες είναι 80 άνεργοι, 20 υποαπασχολούμενοι, και επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων.
2. Πρόγραμμα *Εργάνη για την κοινωνική συνοχή* και με αποδέκτες 210 άνεργους ευπαθών ομάδων και άνεργους που μπορούν να απορροφηθούν από τους φορείς.

Στο **Νομό Ηρακλείου** έχουμε:

1. Πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης της Παλιάς Πόλης* με τη δημιουργία ΚΗΦΗ και υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης με αποδέκτες ηλικιωμένους που χρήζουν βοήθειας, γυναίκες που μπορούν να απορροφηθούν στα κέντρα αυτά.
2. Πρόγραμμα *Προοπτικές Απασχόλησης* με σκοπό την καταπολέμηση της ανεργίας και αποδέκτες 20 άνεργους, 60 άτομα από ευπαθείς ομάδες και επιχειρήσεις.
3. Πρόγραμμα *Ανοικτοί Ορίζοντες στην Απασχόληση* και αποδέκτες 75 άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις.
4. Πρόγραμμα *Αλληλεγγύη και Ανάπτυξη στην Ενδοχώρα* με σκοπό και εδώ την καταπολέμηση της ανεργίας και αποδέκτες 23 άνεργους, 37 άτομα ΑΜΕΑ και επιχειρήσεις.
5. Πρόγραμμα *Ανάπτυξης Ειδικών Αγροτικών Περιοχών* (Δήμου Βιάννου, Αρκαλοχωρίου, Ιεράπετρας) με σκοπό την κατάρτιση των ανέργων και αποδέκτες 16 άνεργους, 18 αυτοαπασχολούμενους και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς.
6. Πρόγραμμα *Ανάπτυξης Ειδικών Αγροτικών Περιοχών* με σκοπό την κατάρτιση και τη δημιουργία παιδικών σταθμών και αποδέκτες γυναίκες που θέλουν να ενταχθούν στην επαγγελματική ζωή, οικογένειες με παιδιά ΑΜΕΑ και μονογονεϊκές οικογένειες.
7. Πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης Ειδικών Περιοχών* (Δήμος Λάμπης, Συβριτού, Κουρητών και Αρκαδίου) με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και της Δημιουργίας Κέντρων Απασχόλησης Παιδιών με αποδέκτες 14 άνεργους, 21 αυτοαπασχολούμενους και επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Στο Νομό Λασιθίου έχουμε:

1. Πρόγραμμα *Δημιουργίας Κέντρων Παιδικής Απασχόλησης* για υγιή παιδιά με κινητικά προβλήματα με αποδέκτες γυναίκες, μονογονεϊκές οικογένειες, οικογένειες με παιδιά με αναπηρία και άνεργους που θα απορροφηθούν από τους φορείς.
2. Πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης για τη Συνοικία της Κάτω Μέρας Ιεράπετρας* με σκοπό την καταπολέμηση του εργασιακού αποκλεισμού και αποδέκτες 90 άνεργους (συμπεριλαμβανομένων ατόμων με αναπηρία) και επιχειρήσεις.
3. Πρόγραμμα *Αστικής Ανάπτυξης Ιστορικού-Εμπορικού Κέντρου Αγ. Νικολάου* με την δημιουργία κοινωνικών υπηρεσιών και αποδέκτες 20 άνεργους, 20 υποαπασχολούμενους, 45 άτομα ευπαθών ομάδων και επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων.
4. Πρόγραμμα *Ειδικών Αγροτικών Περιοχών (Δήμοι Ιτάνου, Σητείας, Λεόκης και Μακρό Γιαλού)* με σκοπό την τόνωση των περιοχών αυτών και αποδέκτες 51 άνεργους και αυτοαπασχολούμενους και επιχειρήσεις για τη δημιουργία θέσεων.
5. Πρόγραμμα *Ευκαιρία-Απασχόληση* με σκοπό την τόνωση της αυτοαπασχόλησης και κατάρτισης με αποδέκτες 60 άνεργους (μετανάστες παλιννοστούντες, πρόσφυγες, μακροχρόνια άνεργους) και επιχειρήσεις.

Και στους 4 νομούς της Κρήτης όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες πρέπει να αναφερθεί ότι λειτουργούν τα Προγράμματα Βοήθειας στο Σπίτι, Προγράμματα ΚΗΦΗ και Προγράμματα Δημιουργίας Παιδικών Σταθμών και Σταθμών Παιδιών με αναπηρία με αποδέκτες τις ίδιες κατηγορίες ατόμων όπως και στις υπόλοιπες περιφέρειες.



Δ' ΜΕΡΟΣ: Αξιολόγηση

Κεφάλαιο 1: Έννοια και Είδη Αξιολόγησης

Ως αξιολόγηση ενός Προγράμματος Περιφερειακής Ανάπτυξης θεωρείται η «διαδικασία με την οποία καθορίζονται συστηματικά και αντικειμενικά η σχετικότητα, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οι επιπτώσεις των διαφόρων δραστηριοτήτων του εν όψει των συγκεκριμένων σκοπών και στόχων του. Είναι μια διαδικασία που αποβλέπει αφ' ενός στη βελτίωση των δραστηριοτήτων που βρίσκονται σε εξέλιξη και αφ' ετέρου στην υποβοήθηση της διαδικασίας για μελλοντικές αποφάσεις και προγραμματισμό».

Οι κύριες συνιστώσες της αξιολόγησης σύμφωνα με τον ορισμό είναι:

1) Η εκτίμηση της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων σε σχέση με τον στόχο που έχουν τεθεί.

2) Η ανάλυση των επιπτώσεων στα συγκεκριμένα (κοινωνικά και οικονομικά) προβλήματα που επιδιώκει να επιλύσει το πρόγραμμα.

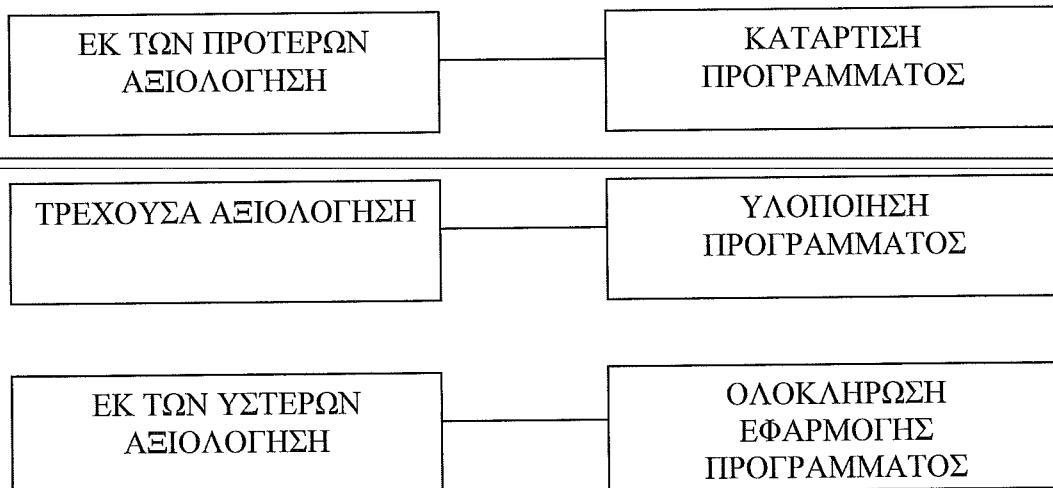
Η αξιολόγηση είναι μια δυναμική διαδικασία, με την έννοια ότι δεν είναι μια δραστηριότητα «μια και έξω» αλλά διεξάγεται σε όλες τις φάσεις του προγραμματισμού. Στη φάση της κατάρτισης του προγράμματος η αξιολόγηση στοχεύει στην ορθολογική κατάρτιση του προγράμματος. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης η αξιολόγηση αποβλέπει στην ορθή εφαρμογή του προγράμματος και στη βελτίωση των παρεμβάσεων που υλοποιούνται. Είναι σαφές ότι το περιβάλλον του προγραμματισμού είναι πολύ δυναμικό έτσι ώστε οι κρίσεις ως προς την καταλληλότητα των μέσων και γενικά των εναλλακτικών λύσεων να μεταβάλλονται διαρκώς.

Στη φάση της ολοκλήρωσης του προγράμματος η διαδικασία αξιολόγησης στοχεύει στην εκτίμηση των επιπτώσεών του και αποτελεί ταυτόχρονα εισροή πληροφορίας στη διαδικασία προγραμματισμού στο μέλλον.

Η αξιολόγηση διακρίνεται στα ακόλουθα είδη:

- Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante evaluation)
- Τρέχουσα αξιολόγηση (on-going evaluation)
- Εκ των υστέρων αξιολόγηση (ex-post evaluation)

Η συσχέτιση των ειδών αξιολόγησης με βάση τη χρονική περίοδο αναφοράς και των φάσεων του αναπτυξιακού προγραμματισμού (κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων) απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3**Προγραμματισμός και Αξιολόγηση****ΦΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ****ΦΑΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ****Κεφάλαιο 2: Αξιολόγηση – Περιφέρειες****2.1Η περίπτωση του ΠΕΠ-ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Η αξιολόγηση του ΠΕΠ – Δυτικής Μακεδονίας περιλαμβάνει την αξιολόγηση της δομής του προγράμματος, την αξιολόγηση της πορείας υλοποίησής του και τέλος την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των Μέτρων.

2.1.1 Αξιολόγηση της δομής του ΠΕΠ

Η αξιολόγηση της δομής του προγράμματος διερευνά το βαθμό συνάφειας στόχων και μέτρων και της συνέργιας και συνοχής μεταξύ των Μέτρων στη διάρκεια εφαρμογής. Η μεθοδολογία διερεύνησης καθορίζεται από το διαθέσιμο στατιστικό υλικό. Λόγω έλλειψης επαρκών στατιστικών στοιχείων χρησιμοποιείται μέθοδος με έντονα ποιοτικά χαρακτηριστικά (τακτικά στοιχεία) στην οποία καταγράφεται η διάταξη των αποτελεσμάτων των Μέτρων και όχι οι ακριβείς μεταξύ τους σχέσεις.

2.2.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων του ΠΕΠ

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων γίνεται με την παρακολούθηση της πορείας του φυσικού αντικείμενου, προσδιορισμό του ολοκληρωμένου μέρους των έργων σε σχέση με το προβλεπόμενο καθώς και τον προσδιορισμό των προγραμματισμένων και πραγματοποιημένων επενδύσεων ανά κάτοικο για κάθε ομάδα έργων.

Τα έργα διακρίνονται σε δυο βασικές κατηγορίες:

- Έργα Υποδομής που περιλαμβάνονται τα έργα μεταφορών, ύδρευσης – αποχέτευσης, εκπαιδευτικής υποδομής και έργα στον τομέα της υγείας.
- Ενέργειες κατάρτισης που αφορούν τα προγράμματα κατάρτισης του ΕΚΤ.

2.2Η περίπτωση του ΠΕΠ – ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Η αξιολόγηση του ΠΕΠ – Θεσσαλίας περιλαμβάνει τρεις άξονες: τη διερεύνηση της δομής του προγράμματος, την αξιολόγηση της πορείας υλοποίησής του και την εκτίμηση των επιπτώσεών του.

2.2.1.Αξιολόγηση της δομής του ΠΕΠ

Η αξιολόγηση της δομής του ΠΕΠ βασίζεται στη διερεύνηση του βαθμού συνάφειας μεταξύ στόχων και μέτρων του προγράμματος, του βαθμού συνοχής και συνέργιας των μέτρων.

2.2.2.Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του ΠΕΠ

Η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του προγράμματος βασίζεται στην παρακολούθηση της οικονομικής και φυσικής πορείας των μέτρων του. Χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό τρεις δείκτες.

Δημόσιες πληρωμές
Ο πρώτος δείκτης = $\frac{\text{Δημόσιες πληρωμές}}{\text{Δημόσιες δεσμεύσεις}} \times 100$ που δίνει πληροφορίες

για την πρόοδο εφαρμογής του ΠΕΠ από την έναρξη του προγράμματος και των δυνατοτήτων απορρόφησης του ετήσιου προγραμματισμένου χρηματικού στόχου. Ο δείκτης εφαρμόζεται σε επίπεδο Υποπρογράμματος και Μέτρου.

Ο δεύτερος δείκτης που χρησιμοποιείται ονομάζεται Δείκτης Πραγματοποίησης και δίνεται από τον τύπο:

Δείκτης πραγματοποίησης (ΔΠ) = $\frac{\text{Πραγματοποιηθέν φυσικό αντικείμενο}}{\text{Προβλεπόμενο φυσικό αντικείμενο}} \times 100$

Ο δείκτης ΔΠ μετρά την εσωτερική αποδοτικότητα του Μέτρου δείχνει δηλ. την επίτευξη του προγραμματισμένου φυσικού αντικειμένου του μέτρου. Ο Δείκτης Πραγματοποίησης εφαρμόζεται και σε επίπεδο νομού δίνοντας τις διαφορές μεταξύ των χωρικών ενοτήτων στην επίτευξη του φυσικού αντικειμένου του συγκεκριμένου Μέτρου.

Ο τελευταίος δείκτης, ο Δείκτης Αποδοτικότητας (ΔΑ) προκύπτει ως πηλίκο του ΔΠ προς το ποσοστό απορρόφησης του αντίστοιχου Μέτρου, εκφράζει δηλαδή την αναλογία του εκτελούμενου φυσικού αντικειμένου προς τις αντίστοιχα πραγματοποιούμενες δαπάνες.

Η θεωρητική τιμή του δείκτη είναι ίση με τη μονάδα. Δείκτης μεγαλύτερος της μονάδας, θεωρητικά σημαίνει ότι το Μέτρο έχει υψηλή αποδοτικότητα είτε επειδή κατασκευάζεται περισσότερο από το προγραμματισμένο φυσικό αντικείμενο, είτε επειδή κοστίζει πιο οικονομικά από το αρχικά προγραμματισμένο ποσό. Δείκτης μικρότερος της μονάδας, αντίθετα σημαίνει ότι το Μέτρο έχει χαμηλή αποδοτικότητα

(είτε γιατί το υλοποιημένο φυσικό αντικείμενο υπερβαίνει το προγραμματισμένο, είτε γιατί το πραγματικό κόστος είναι μεγαλύτερο από το προϋπολογισμένο).

Η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του ΠΕΠ εκτός από της προαναφερόμενης ποσοτικής διάστασης προβάλλει και την ποιοτική διάσταση του προγράμματος. Διαπιστώνεται για παράδειγμα ότι όσο μικρότερη σημασία έχουν τα έργα τόσο περισσότερο πιθανή είναι η έγκαιρη ολοκλήρωσή τους, ότι ένα μεγάλο ποσοστό υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου εμφανίζεται να μην αντιστοιχεί σε λειτουργικά πλήρη έργα, η διασπορά των μέτρων τείνει να ακυρώνει τις εξωτερικές οικονομίες κ.τ.λ.

2.3.3 Αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΠΕΠ Θεσσαλίας

~~Η αξιολόγηση των επιπτώσεων διερευνάται σε δυο επίπεδα:~~

- A) Στο επίπεδο του προγράμματος. Η αξιολόγηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων του προγράμματος γίνεται περιγραφικά λόγω έλλειψης μακροοικονομικού μοντέλου της ελληνικής οικονομίας σε περιφερειακό επίπεδο. Η αξιολόγηση βασίζεται σε ορισμένες υποθέσεις, έμμεσες εκτιμήσεις, που γίνονται για τα μακροοικονομικά μεγέθη (Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος, ποσοστό ανεργίας, κατά κεφαλήν ΑΠΠ) της περιφέρειας και της χώρας.
- B) Στο επίπεδο των Μέτρων. Η εκτίμηση των επιπτώσεων προσεγγίζεται περιγραφικά και αναφέρεται:

- Στο βαθμό επίτευξης των στόχων του Μέρου.
- Στη διασπορά των επιμέρους έργων του Μέρου.
- Στην κλίμακα (μεγάλα ή μικρά) των έργων.
- Στην πορεία υλοποίησής τους και των προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους.
- Στην εκτίμηση των επιπτώσεων των μέτρων στη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης, στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των Μέτρων.

2.3 Η περίπτωση του ΠΕΠ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Το γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο αξιολόγησης του ΠΕΠ – Ιονίων Νήσων περιλαμβάνει τρεις βασικούς άξονες:

- Την αξιολόγηση της δομής του.
- Την αξιολόγηση της πορείας του.
- Την εκτίμηση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεών του.

2.3.1 Αξιολόγηση της δομής του προγράμματος

Η αξιολόγηση της δομής του ΠΕΠ – Ιονίων Νήσων βασίζεται στην εκτίμηση της συνάφειας στόχων και Μέτρων και της συνέργιας και συνοχής μεταξύ των Μέτρων στη διάρκεια υλοποίησής του.

Η συνάφεια ενός μέτρου με τους στόχους του προγράμματος μπορεί να αξιολογηθεί ποιοτικά. Η ποσοτική αξιολόγηση, που αποσκοπεί στη μέτρηση του μέρους του συνολικού προβλήματος ή προβλημάτων που αντιμετωπίζεται με την εφαρμογή του μέτρου προϋποθέτει:

Πρώτον, την ποσοτικοποίηση των στόχων του ΠΕΠ. Οι στόχοι του ΠΕΠ – Ιονίων Νήσων έχουν μόνο ποιοτική διάσταση γιατί αφ' ενός το ίδιο το πρόγραμμα δεν θέτει ποσοτικοποιημένους στόχους, αφ' ετέρου οι ανάγκες της περιφέρειας σε υποδομή δεν

έχουν καθοριστεί, κυρίως λόγω έλλειψης ολοκληρωμένης αναπτυξιακής μελέτης που θα προσδιορίσει και θα ιεραρχήσει τις ανάγκες της περιφέρειας.

Δεύτερον την επαρκή και ομοιογενή πληροφόρηση για το πρόβλημα και το φυσικό αντικείμενο του μέτρου και κατά συνέπεια των έργων που το συνθέτουν. Οι περιορισμοί στην πληροφόρηση των έργων του ΠΕΠ είναι σημαντικοί.

2.3.2 Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του προγράμματος

Για να αξιολογηθεί η πορεία υλοποίησης του ΠΕΠ – Ιονίων Νήσων χρησιμοποιούνται ορισμένοι χρηματοοικονομικοί δείκτες οι οποίοι καταρτίζονται με βάση τους προϋπολογισμούς και τις απορροφήσεις των Υποπρογραμμάτων και Μέτρων.

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της υλοποίησης των μέτρων είναι:

- Α) Το ποσοστό του τελικού προϋπολογισμού (μετά τις μεταβολές) επί του αρχικού προϋπολογισμού του Υποπρογράμματος. Η διαφοροποίηση μεταξύ του τελικού και του αρχικού προϋπολογισμού κάθε Υποπρογράμματος δείχνει τις μεταβολές κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.
- Β) Ο αριθμός των έργων που αντιστοιχούν σε κάθε Υποπρόγραμμα στον αρχικό σχεδιασμό συγκριτικά με τα έργα που τελικά αντιστοιχούν στο Υποπρόγραμμα (μετά τις μεταβολές).
- Γ) Ο μέσος προϋπολογισμός ανά έργο, ο οποίος αποτελεί ένδειξη του κόστους υλοποίησης των έργων.
- Δ) Το ποσοστό απορρόφησης που δείχνει την ικανότητα απορρόφησης των προϋπολογισθέντων πόρων.

Οι δείκτες αυτοί εφαρμόζονται ανά νομό και ανά αναπτυξιακή περιοχή. Η διάκριση των έργων σε μεγάλα και μικρά βασίζεται στο κριτήριο του προϋπολογισμού, δηλ. στα μεγάλα έργα που θεωρούνται αυτά με προϋπολογισμό μεγαλύτερο των 80 εκατ. δρχ.

Παράλληλα αξιολογείται και η πορεία υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου των έργων με τη χρήση αντίστοιχων περιφερειακών δεικτών.

Στο Υποπρόγραμμα ΕΤΠΑ διαμορφώθηκαν 5 μεγάλες ομάδες έργων, βάσει (σχετικής) ομοιογένειας των τεχνικών χαρακτηριστικών τους, οι οποίες είναι:

- Οδοποιία
- Λιμενικά
- Ύδρευση
- Αποχέτευση
- Κτιριακά.

2.4. Η περίπτωση του ΠΕΠ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Το πλαίσιο της αξιολόγησης του ΠΕΠ – Πελοποννήσου περιλαμβάνει τρεις βασικούς άξονες:

- Την αξιολόγηση της παραγωγικότητας.
- Την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας.
- Την αξιολόγηση του συστήματος διοίκησης.

2.4.1 Αξιολόγηση της παραγωγικότητας

Η παραγωγικότητα αναφέρεται κατά κύριο λόγο στο έργο, η δε αποδοτικότητα του μέτρου προσδιορίζεται από το σύνολο της αποδοτικότητας των έργων. Η ποσοτική έκφραση της παραγωγικότητας εκφράζεται με την οικονομική απόδοση του έργου (κόστος μονάδος) και με τη χρονική απόδοση του έργου (χρόνος πραγματοποίησης μονάδος).

Η ποιοτική διάσταση της εκτίμησης της παραγωγικότητας αναφέρεται στις προϋποθέσεις για την υλοποίηση του έργου ή του τμήματός του ή για την απόρριψη του έργου.

2.4.2 Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας

Η αποτελεσματικότητα κατά κύριο λόγο αναφέρεται στο Μέτρο και στην σχέση του Μέρους με τα έργα που περιέχει, με το Υποπρόγραμμα στο οποίο ανήκει και τέλος με το ΠΕΠ. Η αποτελεσματικότητα μπορεί να μετρηθεί με τρεις επιμέρους μεταβλητές:

Α) Την ωφελιμότητα (άμεσες και έμμεσες ωφέλειες).

Β) Τις επιπτώσεις σε μεσο-μακροπρόθεσμο επίπεδο.

Γ) Την ολοκλήρωση, η οποία προσδιορίζεται από την συνέργια και συνοχή μεταξύ έργων ή μέτρων καθώς και από την συνάφεια μεταξύ έργων, μέτρων και στόχων του προγράμματος.

Στην περίπτωση έμμεσων ωφελειών συγκρίνεται ο αριθμός των ωφελούμενων από το έργο με τον αριθμό αυτών που έχουν αντίστοιχη ανάγκη π.χ. στην περίπτωση ενός έργου αποχέτευσης υπολογίζεται ο λόγος του πληθυσμού των ΟΤΑ που ωφελούνται προς το συνολικό πληθυσμό που έχει αντίστοιχες ανάγκες στο επίπεδο του νομού. Με τον τρόπο αυτό προσδιορίζεται το ποσοστό των κατοίκων που εξυπηρετείται από το έργο.

Παράλληλα αποτιμάται το κόστος των ωφελειών, με την αναγωγή του κόστους του έργου στην μονάδα ωφέλειας, ανάλογα με το είδος του έργου. Επισημαίνεται ότι η αποτίμηση βασίζεται στους τρέχοντες προϋπολογισμούς και όχι στις πραγματοποιημένες δαπάνες επειδή ο αριθμός των ολοκληρωμένων έργων είναι μικρός.

Εκτός της ποσοτικής διάστασης, επιχειρείται η ποιοτική προσέγγιση των ωφελειών βάσει της εκτίμησης του έργου στους τομείς της οικονομίας της Περιφέρειας.

2.4.3 Επιπτώσεις

Στο μεσο-μακροπρόθεσμο επίπεδο, οι επιπτώσεις προσδιορίζονται από την ποσοτική εκτίμηση της μεταβολής δυο βασικών μακροοικονομικών μεγεθών της περιφέρειας, του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος και της Απασχόλησης. Η εκτίμηση των μεταβολών στα παραπάνω μεγέθη έχει χρονικό ορίζοντα μια πενταετία μετά την υλοποίηση των Μέτρων του ΠΕΠ, καθώς και ενδεικτικά ορισμένων έργων.

Η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε, βασίζεται στον υπολογισμό κατ' αρχήν του πολλαπλασιαστή των επενδύσεων για την περιφέρεια Πελοποννήσου, μετά προσδιορίστηκε η αύξηση του προϊόντος της περιοχής που επήλθε από τις επενδύσεις και τέλος υπολογίστηκε η ελαστικότητα του προϊόντος ως προς την απασχόληση για να εκτιμηθεί η μεταβολή της απασχόλησης.

Η ποιοτική εκτίμηση των επιπτώσεων έχει ιδιαίτερη βαρύτητα. Οι επιπτώσεις αποτιμώνται, ποιοτικά σε σχέση με την πολιτική του προγράμματος και τους επί μέρους στόχους.

2.4.4 Ολοκλήρωση

Η αξιολόγηση της ολοκλήρωσης του προγράμματος γίνεται ποιοτικά με την υιοθέτηση της δυαδικής κλίμακας, η οποία δηλώνει την ύπαρξη ή ανυπαρξία συνοχής ή αντίστοιχα συνεργίας μεταξύ δυο μέτρων.

Με βάση τα πιο πάνω προσδιορίζεται ένας πίνακας που αποδίδει την μέγιστη συνέργια των μέτρων. Όμως αν η μέγιστη αυτή συνέργια είναι και πραγματική, εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων έργων που εμπεριέχονται στα αντίστοιχα μέτρα του ΠΕΠ. Προσδιορίζεται ένας δεύτερος πίνακας για τα σημαντικότερα έργα του ΠΕΠ, στον οποίο περιγράφεται η πραγματική συνέργια των μεγάλων έργων του ΠΕΠ.

Την περίπτωση της συνέργιας χρησιμοποιείται μία συγκεκριμένη γεωγραφική ενότητα μικρότερη του νομού (ΟΤΑ ή αναπτυξιακός σύνδεσμος) ή αντίστοιχα συγκεκριμένος πληθυσμός ωφελούμενων ανάλογα με τον χαρακτήρα του έργου και των ωφελειών που προκύπτουν από αυτό. Στην περίπτωση της συνοχής χρησιμοποιείται ως κριτήριο η λειτουργική εξάρτηση μεταξύ δυο έργων.

2.5 Η περίπτωση του ΠΕΠ – ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Στην αντίστοιχη έκθεση του ΠΕΠ – Βορείου Αιγαίου αξιολογείται η πορεία υλοποίησης κατά υποπρόγραμμα και μέτρο και η αξιολόγηση του βαθμού και του τρόπου επέμβασης του προγράμματος στην εξυπηρέτηση των βασικών στόχων του (εκτίμηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος).

2.5.1 Αξιολόγηση της πορείας του ΠΕΠ

Για να αξιολογηθεί η πορεία υλοποίησης του ΠΕΠ χρησιμοποιούνται δείκτες που παρακολουθούν την οικονομική και φυσική πορεία των έργων, των μέτρων και των υποπρογραμμάτων του ΠΕΠ.

Για την αξιολόγηση της υλοποίησης του προγράμματος με βάση τα κριτήρια της απορρόφησης δεσμεύσεων και του εκτελεσθέντος αντικειμένου η προτεινόμενη μεθοδολογία χρησιμοποιεί τους εξής δείκτες:

1. Δείκτης φυσικής ολοκλήρωσης (ΔΦΟ) που προκύπτει από την εκτίμηση του ποσοστού υλοποίησης (από την έναρξη μέχρι τη στιγμή της ανάλυσης) π.χ. ενός έργου επί του αρχικά ενταγμένου φυσικού αντικειμένου του.
2. Δείκτης χρηματοδοτικής ολοκλήρωσης (ΔΧΟ) που είναι το ποσοστό συνολικής απορρόφησης ενός έργου.
3. Συντελεστής χρηματοδοτικής βαρύτητας (ΣΒ) που αναφέρεται στο ποσοστό που αποτελεί ο προϋπολογισμός του έργου στο σύνολο του προϋπολογισμού του Μέρους.
4. Δείκτης φυσικής ολοκλήρωσης (ΔΦΟ) του μέτρου που προκύπτει από το άθροισμα του γινόμενου του δείκτη φυσικής ολοκλήρωσης (ΔΦΟ) με το δείκτη χρηματοδοτικής βαρύτητας (ΣΒ) όλων των έργων του μέτρου.

Εκτός των ανωτέρω κύριων δεικτών χρησιμοποιούνται και δείκτες υστέρησης. Οι δυο δείκτες υστέρησης είναι:

Α) Ο Δείκτης υστέρησης φυσικού αντικειμένου (ΔΥΦΑ), που δείχνει το υπόλοιπο ποσοστό φυσικού αντικειμένου που δεν έχει υλοποιηθεί.

Β) Ο Δείκτης υστέρησης χρηματοδοτικής ολοκλήρωσης (ΔΥΧΟ) που δείχνει το ποσοστό του προϋπολογισμού που δεν έχει ακόμη δαπανηθεί.

2.5.2 Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του ΠΕΠ

Για να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του προγράμματος εκτιμώνται οι επιδράσεις των επεμβάσεων του προγράμματος κατά τομέα και στόχο. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε ένα σύνολο δεικτών που σχεδιάστηκαν αφού σε ένα πρώτο στάδιο καθορίστηκαν:

1. Οι βασικοί τομείς που συμμετέχουν ή που συνθέτουν τους βασικούς στόχους του προγράμματος.
2. Η βαρύτητα με την οποία οι βασικοί τομείς συμμετέχουν στους βασικούς στόχους. Η βαρύτητα αυτή εκφράζεται σε ποσοστό (%) της πλήρης κάλυψης του στόχου. Τα κριτήρια καθορισμού αυτής της βαρύτητας δεν είναι συγκεκριμένα, αλλά εκφράζουν τον βαθμό σπουδαιότητας των τομέων, με βάση τη γνώση των προβλημάτων και των αναγκών της περιφέρειας από τον επί τόπου αξιολογητή.
3. Οι επί μέρους υποτομείς που συμμετέχουν ή εξυπηρετούν τον βασικό τομέα καθώς και η σχετική (στον στόχο) και η απόλυτη (στον τομέα) βαρύτητα του κάθε υποτομέα. Ο καθορισμός της φύσης και της βαρύτητας του κάθε υποτομέα γίνεται με τα εξής κριτήρια:
 - A) Την τομεακή ομοιογένεια ή του ομοειδή χαρακτήρα του υποτομέα.
 - B) Την ανταπόκριση σε αυτοτελές Μέτρο του ΠΕΠ με απώτερο στόχο την αξιολόγηση του βαθμού επίλυσης των τομεακών αναγκών από τις παρεμβάσεις του ΠΕΠ. Σε πολλές περιπτώσεις όπου το Μέτρο του ΠΕΠ εμπεριέχει κάτω από ένα γενικό τίτλο έργα ανομοιογενούς χαρακτήρα (π.χ. Μέτρα που αφορούν παρεμβάσεις στον τουρισμό), τα επί μέρους ομοειδή έργα του Μέρους ομαδοποιήθηκαν ανάλογα με τον χαρακτήρα και την φύση τους.
4. Οι τομεακές ανάγκες σε επίπεδο ομοειδών έργων ή δράσεων που συνθέτουν τους διάφορους υποτομείς. Για κάθε μία από τις κατηγορίες έργων επιχειρείται ο εντοπισμός του υφιστάμενου τομεακού μεγέθους σε επίπεδο περιφέρειας καθώς και το πρόσθετο αναγκαίο τομεακό μέγεθος με στόχο την πλήρη κάλυψη της ανάγκης.

2.6 Η περίπτωση του ΠΕΠ – ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Στην έκθεση του ΠΕΠ – Νοτίου Αιγαίου αξιολογείται η πορεία υλοποίησης του και τα αποτελέσματα και επιπτώσεις των μέτρων του προγράμματος.

2.6.1 Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του προγράμματος

Η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του ΠΕΠ περιλαμβάνει:

- A) Την αναλυτική παρουσίαση της οικονομικής προόδου του προγράμματος με την χρήση χρηματοοικονομικών δεικτών (ποσοστά απορρόφησης) και διαγραμμάτων. Οι δείκτες που υπολογίζονται είναι:

Δεσμεύσεις

i) ----- X 100 για κάθε έτος υλοποίησης.

Απορροφήσεις

Δεσμεύσεις

ii) ----- X 100 για το σύνολο των ετών δηλ. από την έναρξη του

Απορροφήσεις

προγράμματος μέχρι το τέλος του 1993.

Οι δείκτες παρουσιάζονται στο σύνολο της περιφέρειας και σε γεωγραφικές ενότητες ή ομάδες νησιών οι οποίες προσδιορίστηκαν από την ερευνητική ομάδα με βάση τα ιδιαίτερα οικονομικά, κοινωνικά, χωροταξικά κ.τ.λ. χαρακτηριστικά.

Η διαπίστωση από την ομάδα Αξιολόγησης της ύπαρξης τριών τουλάχιστον «επίπεδων ανάπτυξης» ή «ταχυτήτων» μεταξύ των νησιών της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, οδήγησε στην εξής κατάταξη.

Πίνακας: Κατάταξη νησιών σε ομάδες βάσει αναπτυξιακών κριτηρίων αξιολόγησης

ΟΜΑΔΑ Ι		
ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ	ΚΕΡΟΣ	ΝΙΣΥΡΟΣ
ΑΝΑΦΗ	ΚΙΜΩΛΟΣ	ΣΙΚΙΝΟΣ
ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	ΚΙΝΑΡΟΣ	ΣΧΟΙΝΟΥΣΑ
ΑΡΚΟΙ	ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΑ	ΤΕΛΕΝΔΟΣ
ΔΟΝΟΥΣΑ	ΛΕΙΨΟΙ	ΤΗΛΟΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΑ	ΜΑΡΑΘΟΣ	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ
ΘΗΡΑΣΙΑ	ΜΕΓΙΣΤΗ	ΧΑΛΚΗ
ΟΜΑΔΑ ΙΙ		
ΑΜΟΡΓΟΣ	ΚΑΣΟΣ	ΠΑΡΟΣ
ΑΝΔΡΟΣ	ΚΕΑ	ΠΑΤΜΟΣ
ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ	ΚΥΘΝΟΣ	ΣΕΡΙΦΟΣ
ΙΟΣ ΛΕΡΟΣ	ΣΙΦΝΟΣ	
ΚΑΛΥΜΝΟΣ	ΜΗΛΟΣ	ΣΥΜΗ
ΚΑΡΠΑΘΟΣ	ΜΥΚΟΝΟΣ	ΤΗΝΟΣ
ΟΜΑΔΑ ΙΙΙ		
ΘΗΡΑ	ΝΑΞΟΣ	ΣΥΡΟΣ
ΚΩΣ	ΡΟΔΟΣ	

Πηγή: Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης ΠΕΠ – Νοτίου Αιγαίου

- νησιά «πρώτης ταχύτητας» = ΟΜΑΔΑ ΙΙΙ
- νησιά «δεύτερης ταχύτητας» = ΟΜΑΔΑ ΙΙ
- νησιά «τρίτης ταχύτητας» = ΟΜΑΔΑ Ι

Β) Την ανάλυση των έργων που ολοκληρώθηκαν από πλευράς φυσικού αντικείμενου για τα Υποπρογράμματα 1 (βελτίωση Υποδομών), 2 (Πρωτογενής Τομέας), 4 (ΕΑΠΤΑ). Η ομαδοποίηση των έργων γίνεται από την ομάδα αξιολόγησης κατά

κατηγορίες ομοειδών παρεμβάσεων, οι οποίες δεν συμπίπτουν υποχρεωτικά με τα μέτρα του Προγράμματος.

Οι κατηγορίες είναι:

- Αποχετεύσεις, βιολογικοί καθαρισμοί
- Υδρεύσεις
- Αεροδρόμια
- Λιμενικά έργα
- Οδοποιία
- Κτίρια εκπαίδευσης
- Διάφορα: Αναπλάσεις, Διαμορφώσεις, Πολιτιστικά, Επισκευές
- Απορρίμματα
- Μελέτες

Τα στοιχεία που παρακολουθούνται αναφέρονται:

- στον προϋπολογισμό του έργου
- στο τελικό κόστος του έργου
- στην οικονομική απόκλιση, δηλ. την διαφορά του αρχικά προβλεπόμενου κόστους κατασκευής και του τελικού κόστους ολοκλήρωσης του έργου.

Γ) Την παρουσίαση των έργων που παρουσιάζουν ελάχιστη πρόοδο και απαιτούν προσπάθειες για την έγκαιρη ολοκλήρωσή τους, την αναφορά των έργων που διαγράφηκαν από το πρόγραμμα καθώς και ορισμένες εκτιμήσεις για την περαιτέρω υλοποίηση του ΠΕΠ.

2.7Η περίπτωση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος

Η αξιολόγηση του ΠΕΠ – Στερεάς Ελλάδος περιλαμβάνει την αξιολόγηση της στρατηγικής του, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος, την αξιολόγηση της εσωτερικής συνοχής, την εκτίμηση της εξωτερικής συνοχής και τέλος την περιγραφή των διαδικασιών προετοιμασίας για την υλοποίηση του προγράμματος.

2.7.1 Η ταυτότητα της παρέμβασης

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδος (1994-1999) συνιστά Πολυτομεακό Λειτουργικό Πρόγραμμα εντασσόμενο στο Περιφερειακό Σκέλος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1994-1999 για την Ελλάδα.

Το πρόγραμμα αναφέρεται στον Στόχο 1, κυρίως των Διαρθρωτικών Ταμείων, καλύπτοντας πλήρως γεωγραφικά και θεματικά την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος (NUTS II).

Αρμόδια Αρχή για την υποβολή της Αίτησης Κοινοτικής Συνδρομής και για την πραγματοποίηση του Προγράμματος είναι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ενεργούσα μέσω του ΥΠΕΘΟ που συντονίζει το Εθνικό και Περιφερειακό Σκέλος του Κ.Π.Σ.

Το ΠΕΠ – Στερεάς Ελλάδας διαρθρώνεται σε 8 Υποπρογράμματα.

- **Υποπρόγραμμα 1:** «ΕΟΠ Στήριξης Προβληματικών Περιοχών»
- **Υποπρόγραμμα 2:** «Αγροτική Ανάπτυξη»
- **Υποπρόγραμμα 3:** «Στήριξη Επιλεγμένων Παραγωγικών Τομέων»
- **Υποπρόγραμμα 4:** «Αξιοποίηση Ανθρώπινου Δυναμικού»
- **Υποπρόγραμμα 5:** «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»
- **Υποπρόγραμμα 6:** «Ε.Α.Π.Τ.Α»
- **Υποπρόγραμμα 7:** «Συμπλήρωση έργων ΠΕΠ 1989-1993»

• **Υποπρόγραμμα 8: «Εφαρμογή»**

Το συνολικό κόστος του ΠΕΠ – Στερεάς Ελλάδας φτάνει στο ύψος των 623 MECU καλυπτόμενο κατά 79% από Δημόσιες Δαπάνες και κατά 21% από Ιδιωτικές Δαπάνες. Ο προϋπολογισμός που δεν προβλέπει δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) ενώ η Κοινοτική Χρηματοδότηση ύψους 31.699 MECU αναλογεί στο 75% των Δημοσίων Δαπανών και στο 60% του συνολικού κόστους.

2. 7.2 Αξιολόγηση της στρατηγικής του ΠΕΠ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος παρουσιάζει οικονομική, γεωγραφική και κοινωνική ανομοιογένεια. Οι περισσότεροι αναπτυγμένες περιοχές βρίσκονται κοντά στο Νομό Αττικής οι οποίες οφείλουν την ανάπτυξη τους στην γειτνίαση με την Αθήνα. Αντίθετα οι ορεινές περιοχές της Περιφέρειας είναι από τις πιο προβληματικές της χώρας.

Τα κύρια προβλήματα της Περιφέρειας αφορούν:

- Α) Στην έλλειψη οικονομικής και κοινωνικής υποδομής (ανεπαρκής υποδομή λιμανιών, οδικό δίκτυο μη ανταποκρινόμενο στις σημερινές ανάγκες, σημαντικές ελλείψεις αποχετευτικών δικτύων- επεξεργασίας λυμάτων, ελλείψεις στους τομείς Υγείας, Πρόνοιας, εκπαίδευσης).
- Β) Στην συνεχώς αυξανόμενη ανεργία στις περιοχές βιομηχανικής οπισθοδρόμησης.
- Γ) Στη μη αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης του γεωργικού τομέα εξαιτίας του πολυτεμαχισμού της γης, της έλλειψης υποδομών διαχείρισης υδάτινων πόρων, της έλλειψης δικτύων προμήθειας-εμπορίας, της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την κτηνοτροφία, της έλλειψης αλιευτικών καταφυγίων.
- Δ) Στην φθίνουσα βιομηχανική δραστηριότητα (παραχωρημένη τεχνολογία, μικρό μέγεθος μονάδων κ.τ.λ.).
- Ε) Στην στασιμότητα του τουριστικού κλάδου λόγω του κακού δικτύου υποδομής στις μεταφορές, της έλλειψης τουριστικών υποδομών και της μικρής τουριστικής περιόδου.

Με βάση την προβληματική που αναπτύχθηκε οι κύριες συνιστώσες της στρατηγικής που υιοθετείται στο ΠΕΠ – Στερεάς Ελλάδας είναι:

- Άρση της ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής απομόνωσης της Στερεάς Ελλάδος.
- Υποστήριξη του πρωτογενή τομέα με κύρια μέσα την βελτίωση των αγροτικών υποδομών και την ανάπτυξη των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.
- Υποστήριξη της Βιομηχανίας-Βιοτεχνίας με την δημιουργία των αναγκαίων υποδομών, την παροχή κινήτρων για τον εκσυγχρονισμό των ΜΜΕ, την προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων, την υποστήριξη των περιοχών που πλήττονται σοβαρά από την βιομηχανική παρακμή και την ανάπτυξη δευτερογενών δράσεων σε περιοχές εφαρμογής μεγάλων επενδυτικών προγραμμάτων.
- Στήριξη του τριτογενή τομέα με υποδομές και ενέργειες για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Αναβάθμιση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων και δράσεων που θα οδηγήσουν σε αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας.

Η στρατηγική του ΠΕΠ – Στερεάς Ελλάδος οδηγεί στην εφαρμογή ενός ορθολογικού μοντέλου ανάπτυξης της περιφέρειας με πρωταρχικούς στόχους:

Στόχος 1: Άρση της απομόνωσης των περισσότερο μειονεκτικών περιοχών (Ευρυτανία, εσωτερικές ζώνες Φωκίδος).

Στόχος 2: Βελτίωση του δικτύου μεταφορών και ενίσχυση της οικονομίας.

Στόχος 3: Ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα. Ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Στόχος 4: Αναβάθμιση του περιβάλλοντος και των συνθηκών ζωής των κατοίκων.

Ο στόχος 2 είναι ο κυρίαρχος στόχος (το ποσοστό των πόρων που απορροφά ο τομέας των μεταφορών είναι της τάξης του 27,2% του συνόλου των πόρων του ΠΕΠ).

Από τη σύγκριση των προβλημάτων της Περιφέρειας με την στρατηγική και τους στόχους του ΠΕΠ συνάγεται το συμπέρασμα ότι η δομή του στοχεύει στην αντιμετώπιση των κύριων προβλημάτων της Περιφέρειας.

Σημαντικό μειονέκτημα σύμφωνα με τον αξιολογητή αποτελεί το μικρό μέγεθος της παρέμβασης συγκριτικά με τις ανάγκες της Περιφέρειας. Για τον λόγο αυτό τα προβλήματα της Περιφέρειας δεν μπορούν να επιλυθούν καθ' ολοκληρία μέσω του ΠΕΠ 1994-1999.

3. Συμπεράσματα

Το 3^ο ΚΠΣ (2000-2006) σχεδιάστηκε κάτω από διαφορετικές οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες σε σχέση με τις προηγούμενες περιόδους. Αυτές ήταν

- Η μείωση του πληθωρισμού και των δημόσιων ελλειμμάτων στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 25 χρόνων, η επακόλουθη μείωση του κόστους χρήματος και η υιοθέτηση του Ευρώ, το 2001.
- Η εφαρμογή του 2^{ου} ΚΠΣ είχε θέσει τα θεμέλια και τον εκσυγχρονισμό της τεχνικής υποδομής της χώρας, τη δημιουργία παραγωγικού περιβάλλοντος και την αύξηση δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.
- Οι μοχλοί ανάπτυξης της χώρας είχαν αρχίσει να απελευθερώνονται βαθμιαία από προστατευτικές και εσωστρεφείς νοοτροπίες και είχαν αρχίσει να υιοθετούν τους νέους όρους που επιβάλλονταν από την τεχνολογική ανάπτυξη και την παγκοσμιοποίηση.
- Οι δομικές αλλαγές στις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς και η έκθεση τους στις δυνάμεις της αγοράς και τον ανταγωνισμό, βοήθησε στην εξάλειψη παραγόντων που αποτελούσαν τροχοπέδη στην ανάπτυξη και στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.
- Η είσοδος των ελληνικών επιχειρήσεων και προϊόντων στις βαλκανικές οικονομίες και τις χώρες της Μαύρης Θάλασσας ακολουθούσε μια επιταχυνόμενη πορεία. Η διασυνοριακή συνεργασία βελτιώθηκε σημαντικά ειδικά σε σχέση με τις υποδομές σε ενεργειακά δίκτυα, τηλεπικοινωνίες και μεταφορές.
- Οι αυξανόμενες απαιτήσεις για την υλοποίηση του 2^{ου} ΚΠΣ, οδήγησαν σε οργανωτικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις, πρώτιστα στους τομείς των δημόσιων έργων, της βιομηχανικής υποδομής και της υποστήριξης της κατάρτισης του εργατικού δυναμικού.

Εδώ αξίζει να αναφερθεί πως το 1999 οι νέοι κανονισμοί των διαρθρωτικών ταμείων διαμόρφωσαν ένα νέο πλαίσιο συνεργασίας με την ΕΕ το οποίο επέβαλε την υιοθέτηση ενός διαφοροποιημένου συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του 3^{ου} ΚΠΣ. Αυτό το πλαίσιο περιελάμβανε τη σχετική απομάκρυνση της ΕΕ από τις διαδικασίες προγραμματισμού και επιλογής, την ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου της ΕΕ και τις δυνατότητες να επιβάλλονται αυστηρές ποινές για ενδεχόμενες παρατυπίες. Επίσης περιελάμβανε την μεταφορά της ευθύνης στα κράτη – μέλη και την υποχρέωση των τελευταίων να ακολουθούν συγκεκριμένες και διαφανείς διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου καθώς και τον πραγματικό κίνδυνο της μόνιμης απώλειας πόρων στην περίπτωση καθυστερήσεων στην εφαρμογή του ΚΠΣ.

Η στρατηγική του 3^{ου} ΚΠΣ συνοψίζεται σε 7 άξονες προτεραιότητας και υλοποιείται μέσω 24 Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, εκ των οποίων τα 11 αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές και τα 13 αποτελούν ολοκληρωμένα περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα,

ένα για κάθε μία περιφέρεια της Ελλάδας. Οι 7 άξονες προτεραιότητας είναι οι εξής : 1) Οι ανθρωπίνι πόροι, 2) οι μεταφορές , 3) η ανταγωνιστικότητα, 4) η ανάπτυξη της υπαίθρου και η αλιεία, 5) η ποιότητα ζωής , 6) η κοινωνία της πληροφορίας και τέλος 7) η περιφερειακή ανάπτυξη. Μάλιστα τα Διαρθρωτικά Ταμεία βάσει αυτών των αξόνων έχουν επενδύσει σε τομείς όπως η γεωργία, η βοήθεια σε μεγάλες επιχειρήσεις και μικρομεσαίες , ο τουρισμός και ΕΤΑ , η κοινωνική ενσωμάτωση, η πολιτική για τη αγορά εργασίας , η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση, η επιχειρηματικότητα, οι μεταφορές , η κοινωνία της πληροφορίας , το περιβάλλον , τα κοινωνικά προγράμματα, η υγεία κ.α.

Μάλιστα βάσει μια τελευταίας έκθεσης του υπουργού Εθνικής Οικονομίας , τα έργα υποδομής που έχουν ολοκληρωθεί στη χώρα μας με το Γ ' ΚΠΣ είχαν ως συνέπεια το 2006 το μέσο ελληνικό εισόδημα να φτάσει στα επίπεδα του 80% του μέσου εισοδήματος των υπόλοιπων κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης . Ταυτόχρονα θα αποτελέσουν το βασικό μοχλό ώστε ο ρυθμός ανάπτυξης στη χώρα μας , από 3,5% που είναι σήμερα , να φτάσει το 4 και αργότερα το 5%. Μάλιστα πολλά στελέχη του υπουργείου Οικονομικών τονίζουν πως σε συνολικά δέκα χρόνια θα έχουμε πετύχει ότι οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες χρειάστηκαν πολλές δεκαετίες . Άλλωστε βασικός στόχος του Γ' ΚΠΣ ήταν να ολοκληρώσει όλα τα μεγάλα και μεσαία έργα , που άρχισαν με το Β' ΚΠΣ. Κύριος σκοπός είναι να δοθεί ώθηση στα δίκτυα και γενικότερα τις υποδομές , κατά τρόπο και με στόχο η Ελλάδα να διαδραματίσει το ρόλο της Μητρόπολης των Βαλκανίων και να διευκολυνθεί η διεύθυνση των ελληνικών επιχειρήσεων .

Ανοίγει λοιπόν ένας νέος αναπτυξιακός κύκλος για την Ελληνική Οικονομία με πολύ σημαντικές δυνατότητες , πολύ θετικές προοπτικές για τα εισοδήματα , τις θέσεις εργασίας τη γενικότερη εξέλιξη της χώρας , της οικονομίας και της κοινωνίας . Αυτή η Οικονομική Στρατηγική στηρίχθηκε σε 3 πυλώνες . Την σταθεροποίηση της οικονομίας, τις επενδύσεις και οι διαρθρωτικές αλλαγές .

Μάλιστα κάποια από τα έργα , τα οποία με την έναρξη, την εξέλιξη και την ολοκλήρωσή τους , αλλάζουν το πρόσωπο της Ελλάδας μπορούν να αναφερθούν ενδεικτικά.

- Το Εθνικό Κτηματολόγιο σε συνδυασμό με το χωροταξικό πολεοδομικό και τον περιβαλλοντικό σχεδιασμό.
- Η Εγνατία Οδός μαζί με τα 5 λιμάνια πύλες της στη Μεσόγειο και τους εννέα συνδετήριους κάθετους άξονες με τις χώρες των βαλκανίων.
- Ο άξονας Πατρών- Αθηνών – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων , όπου πια ολοκληρώνεται από την Κόρινθο μέχρι την Θεσσαλονίκη , έχοντας απομείνει τμήματα του Αγίου Κωνσταντίνου, το τμήμα του Μαλλιακού , το τμήμα των Τεμπών. Για όλα αυτά υπάρχουν και οι διασφαλισμένοι πόροι και είναι σε

προχωρημένο επίπεδο οι μελέτες και βεβαίως ο διαγωνισμός για τον Μαλλιακό.

- Ο βόρειος οδικός άξονας Κρήτης σε συνδυασμό με τους συνδεδεμένους κάθετους άξονες και με το νότιο άξονα.
- Ο οδικός άξονας Γρεβενά – Τρίκαλα- Καρδίτσα – Λαμία σε συνδυασμό με τον άξονα Αντίρριο – Λαμία.
- Το νέο διεθνές Αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος στην Αττική , που η κατασκευή του έχει ολοκληρωθεί κατά 90% μαζί με το αεροδρόμιο Μακεδονία στην Θεσσαλονίκη , που έχουν γίνει έργα και προωθείται ο διαγωνισμός για τα βασικά τμήματα και κυρίως για την προέκτασή του , έτσι ώστε να είναι μια υποδομή διεθνών προδιαγραφών και σε συνδυασμό με το αεροδρόμιο του Ηρακλείου .
- Το Αττικό Μετρό και το Μετρό Θεσσαλονίκης σε συνδυασμό με τα άλλα μέσα σταθερής τροχιάς .

Καθώς και πολλά ακόμη έργα όπως η Αττική Οδός , η ζεύξη Ρίου Αντίρριου, η ανάπτυξη των σιδηροδρομικών και τηλεπικοινωνιακών δικτύων, τα έργα στον Αχελώο, τα εγγειοβελτιωτικά έργα στην Θεσσαλία, η ζεύξη Ακταίου-Πρέβεζας , τα δίκτυα ύδρευσης και βιολογικών καθαρισμών , τα αντιπλημμυρικά έργα κ.α.

Μάλιστα εδώ πρέπει να σημειωθεί και να τονιστεί πως ο Τουρισμός συμβάλλει αποφασιστικά στην περιφερειακή ανάπτυξη καθώς αποτελεί κλειδί για την ευημερία των μικρών πόλεων , των χωριών , των ακριτικών περιοχών, γι' αυτό πρέπει να Περιφερειακά "Επιχειρησιακά Προγράμματα να συμβάλλουν στην σταδιακή οικοδόμηση μιας Περιφερειακής Τουριστικής Ταυτότητας .

Βέβαια σε αυτό το σημείο θα ήταν καλό να αναφερθούν και κάποια τρωτά του Γ' ΚΠΣ. Γιατί πολλές φορές οι γραφειοκρατικοί μηχανισμοί για αυτά τα προγράμματα προκαλούν έντονες δυσανεκσίες και μεγάλη κωλυσιεργία που λειτουργεί αποτρεπτικά . Πολλές φορές μάλιστα δεν αποδίδονται αξιοκρατικά οι εισφορές από τα Κοινοτικά Ταμεία καθώς εμπλέκονται διάφοροι παράγοντες διαπλοκής .Και τέλος καλό θα ήταν να αναφερθεί πως η έλλειψη διαφήμισης και ενημέρωσης σχετικά με τα προγράμματα αυτά λειτουργεί εις βάρος της ανάπτυξης καθώς πολίτες, μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις αγνοούν κονδύλια και εισφορές που δικαιούνται και θα μπορούσαν να κάνουν τη ζωή τους καλύτερη.

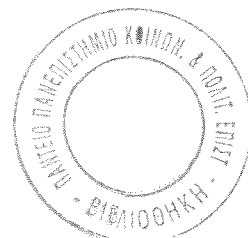
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Θ. Πάκος , (2005), Επιστημονικές Μελέτες προς τιμήν του καθηγητού Ν.Ι. Κόνσολα. Πολιτική Περιφερειακής Ανάπτυξης κ' Νεοκλασική Θεωρία.
- Ντ. Κυλπάση- Μ. Νικηταρίδης , Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης , Τεχνόπολεις νέο μέσο της περιφερειακής πολιτικής .
- Θ. Καλαφάτης, Θ. Πάκος , Θ. Σκούντζος , Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λεύκαδας , Πάντειο Πανεπιστήμιο , Τμήμα Οικονομικής κ' Περιφερειακής Ανάπτυξης , Πανεπιστήμιο Πειραιώς , Τμήμα : Οικονομικής Επιστήμης , Επτάνησα 20^{ος} – 21^{ος} αι , οικονομία , δημοκρατία , περιβάλλον και πολιτισμός
- Θεόδωρος Α. Σκούντζος, 1996, Περιφερειακή Οικονομική Ανάπτυξη κ' Πολιτική , Τόμος Α' , Θεωρία κ' Μέτρα Πολιτικής , Εκδόσεις Α. Σταμούλης .
- Θεόδωρος Α. Σκούντζος , 1996, Περιφερειακή Οικονομική Ανάπτυξη κ' Πολιτική , Τόμος Β' , Τεχνικές Αναλύσεις , Εκδόσεις Α. Σταμούλης .
- Η Περιφερειακή Διάσταση του Ευρωπαϊκού χώρου της έρευνας , Ανακοίνωση της Επιτροπής υπό την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- Richardson, Harry Ward, Διαμαντόπουλος Θεοφάνης , Καλλιάκος Μιχάλης , Περιφερειακή Οικονομική : Θεωρία του τόπου εγκατάστασης , διάρθρωσης αστικών κέντρων και περιφερειακής ανάπτυξης .
- Η Ανάπτυξη της υπηρεσίας εξωτερικών σχέσεων : Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο υπό την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων , Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων.
- Σαπανάς Γιώργος Σ. , Ανάπτυξη του Αγροτικού Τομέα, Προβλήματα και Προοπτικές , Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος .
- Η Ανάπτυξη του Συστήματος πληροφοριών Σένγκεν II . Ανακοίνωση της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- Λορεντζάτος Ιωάννης , Η Ανάπτυξη των νέων προϊόντων και η συμμετοχή του supply management , Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τμήμα Βιομηχανίας Διοίκησης και Τεχνολογίας , Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Τμήμα χημικών Μηχανικών.
- Σκουρής Παναγιώτης , 2004, Ανάπτυξη των Περιφερειών και Ανατροπή των Συνόρων , Εκδόσεις Σάκκουλα.

- Λεμονιάς Ερμής , 1991, Αναπτυξιακά Κίνητρα στην Ελλάδα και στην ΕΟΚ , Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών .
- Μεταφορές – Διαπεριφερειακές και Περιφερειακές Διαστάσεις , Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.
- Ψυχογιός Γιάννης, Αθήνα 2000, Οι Περιφερειακές Ανισότητες στις Περιφέρειες της Ε.Ε.(μια ποσοτική προσέγγιση)
- Γιαννόπουλος Παναγιώτης, Αθήνα 2001, Αναπτυξιακή Πολιτική για τις Προβληματικές Ορεινές Περιφέρειες (διδακτική διατριβή)
- Νίκος Κομνηνός , Αθήνα 1998, Η Καινοτόμος Περιφέρεια , Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας , Εκδόσεις Gutenberg.
- Καμπάνη Ιωάννα , Αθήνα 2003, Μεταποίηση και Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Περιφέρεια Ηπείρου.
- Βασίλης Δασκαλάκης , Αθήνα 1996, Ελληνική Οικονομία- Πρωτογενής Τομέας , Περιφέρεια Ηπείρου.
- Χρήστος Απ. Λαδιάς , Αθήνα, Η Εξέλιξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας , Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Οικονομικής Ανάπτυξης .
- Δημήτριος Κουζής , Αθήνα 1998, Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδος .
- Παπαγιαννόπουλος Κων/νος , Αθήνα 2001, Η Εκπαίδευση στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου και οι επιπτώσεις στην ανάπτυξη της .
- Η Γνώμη της Ο.Κ.Ε , Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτισμός 2000-2006,, Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης , Αθήνα 2002. (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή)
- Σχέδιο Πρότυπου Μακροχρόνιου Αναπτύξεως Ελλάδος , Αθήνα , ΚΕΠΠΕ 1972.
- Οι Περιφέρειες κατά την περίοδο δεκαετίας '90, 4^η περιοδική Έκθεση για την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των περιφερειών , Βρυξέλλες 1991.
- Δ.Κ Κλωνής , Αθήνα 1997, Πολιτικές της Ε.Ε για την Ανάπτυξη νησιωτικών Περιοχών , η Περίπτωση των Ιόνιων Νήσων .
- Φώτιος Αναστασίου, Αθήνα 2003, Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες για θέματα Ανάπτυξης , η περίπτωση της Στ. Ελλάδος.
- Καραγιάννη Μαρία, Αθήνα 2006, Τουριστική Ανάπτυξη και Νησιωτική Οικονομία , η περίπτωση της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου.

ΕΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- S. Bennema – H' t Hoen Multicriteria Evaluation for Regional Planning : Some Practical Experiences , papers of th Regional Science Association , Vol 55, 1984.
- E+b Adviseurs . Objective 2 Programme Twente EX-ENTE Evaluation, Final Report, 1991.
- Morris C. – Adelman I. , The Derivation of Cardinal Scales from Ordinal Data : An Application of Multidimensional Scaling to Measure Levels of National Development, in Economic Development and Planning, London 1974.
- MOHP L., Impact Analysis for programme Evaluation , United States of America, 1988.
- Nijkamp P., A Multicriteria Analysis for Project Evaluation : Economic-Ecological Evaluation of a Land Reclamation Project, The Chicago Meeting, Vol 35, November 1974.
- Roy b. – Vincke P. , Multicritiria analysis : Survey and new directions , European Journal of Operational Research 8, North Holand 1981.
- Roubens M. , Preference relations on actions and criteria in multicriteria decision making European Journal of Operational Research 10, North Holland 1982.
- Treasury Board Secretariat , Benefit – Cost Analysis Guide, Canada 1976.
- Stilwell F. , Monetary Policy , Macmillan Press, United Kingdom , 1972.



- Λεμονιάς Ερμής , 1991, Αναπτυξιακά Κίνητρα στην Ελλάδα και στην ΕΟΚ , Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών .
- Μεταφορές – Διαπεριφερειακές και Περιφερειακές Διαστάσεις , Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.
- Ψυχογιός Γιάννης, Αθήνα 2000, Οι Περιφερειακές Ανισότητες στις Περιφέρειες της Ε.Ε.(μια ποσοτική προσέγγιση)
- Γιαννόπουλος Παναγιώτης, Αθήνα 2001, Αναπτυξιακή Πολιτική για τις Προβληματικές Ορεινές Περιφέρειες (διδακτική διατριβή)
- Νίκος Κομνηνός , Αθήνα 1998, Η Καινοτόμος Περιφέρεια , Το Περιφερειακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας , Εκδόσεις Gutenberg.
- Καμπάνη Ιωάννα , Αθήνα 2003, Μεταποίηση και Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Περιφέρεια Ηπείρου.
- Βασίλης Δασκαλάκης , Αθήνα 1996, Ελληνική Οικονομία- Πρωτογενής Τομέας , Περιφέρεια Ηπείρου.
- Χρήστος Απ. Λαδιάς , Αθήνα, Η Εξέλιξη της Περιφέρειας Θεσσαλίας , Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Οικονομικής Ανάπτυξης .
- Δημήτριος Κουζής , Αθήνα 1998, Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδος .
- Παπαγιαννόπουλος Κων/νος , Αθήνα 2001, Η Εκπαίδευση στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου και οι επιπτώσεις στην ανάπτυξη της .
- Η Γνώμη της Ο.Κ.Ε , Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτισμός 2000-2006,, Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης , Αθήνα 2002. (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή)
- Σχέδιο Πρότυπου Μακροχρόνιου Αναπτύξεως Ελλάδος , Αθήνα , ΚΕΠΠΕ 1972.
- Οι Περιφέρειες κατά την περίοδο δεκαετίας '90, 4^η περιοδική Έκθεση για την κοινωνικοοικονομική κατάσταση των περιφερειών , Βρυξέλλες 1991.
- Δ.Κ Κλωνής , Αθήνα 1997, Πολιτικές της Ε.Ε για την Ανάπτυξη νησιωτικών Περιοχών , η Περίπτωση των Ιόνιων Νήσων .
- Φώτιος Αναστασίου, Αθήνα 2003, Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες για θέματα Ανάπτυξης , η περίπτωση της Στ. Ελλάδος.
- Καραγιάννη Μαρία, Αθήνα 2006, Τουριστική Ανάπτυξη και Νησιωτική Οικονομία , η περίπτωση της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου.